

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - มัธยมศึกษาปีที่ ๓

โรงเรียนเคียงศิริ

(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๗)

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๔

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประกาศโรงเรียนเคียงศิริ

เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรโรงเรียนเคียงศิริ (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช ๒๕๖๗)

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ ต่อมาวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๖ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหนังสือ ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตัวชี้วัดระหว่างทาง ตัวชี้วัดปลายทาง และเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน ได้จำแนกเป็น ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑,๒๘๕ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดปลายทาง ๗๗๑ ตัวชี้วัด ทั้งนี้ จำนวนตัวชี้วัดยังคงครบถ้วน และผู้เรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรแกนกลางฯ ๒๕๕๑

ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ คำนึงถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ เป็นสำคัญ และเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลของครูเกิดความยืดหยุ่น คล่องตัว และผู้เรียนได้เข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาตนเองที่ตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โรงเรียนจึงได้ดำเนินการปรับปรุงเอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษา (กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ทั้งนี้ เอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช ๒๕๖๗) ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ จึงประกาศให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาดังแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายสุรัช โขควาสดี)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนเคียงศิริ

(นางปาณิสรา ศิริวัฒน์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเคียงศิริ

คำนำ

เอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเคียงศิริ (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช ๒๕๖๖) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้มีการปรับปรุงเนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหนังสือ ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตัวชี้วัดระหว่างทาง ตัวชี้วัดปลายทาง และเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๖ จึงปรับปรุงขึ้นเพื่อให้โรงเรียนได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลของครูเกิดความยืดหยุ่น คล่องตัว และผู้เรียนได้เข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพด้านความรู้ คู่คุณธรรม และทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนในศตวรรษที่ ๒๑ ในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ครั้งนี้ โรงเรียนได้ศึกษาสภาพปัญหา บริบท ของการจัดการศึกษาที่ผ่านมาและดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงาน วางแผนการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา รายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ และระดับมัธยมศึกษา ๑-๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

โรงเรียนเคียงศิริ ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนร่วมและส่วนเกี่ยวข้องที่ช่วยในการจัดทำเอกสารดังกล่าวให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้น สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด

(นางคณินิจ แก้วรจนา)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
โรงเรียนเคียงศิริ

สารบัญ	หน้าที่
ประกาศใช้หลักสูตร	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
ส่วนที่ ๑	๒
ความนำ	๘
ทำไมต้องเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๘
เรียนรู้อะไรในสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๙
คุณภาพผู้เรียน	๙
จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	๙
จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๙
จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	๑๐
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	๑๑
ส่วนที่ ๒	๑๓
โครงสร้างเวลาเรียนและโครงสร้างรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ	๒๔
คำอธิบายรายวิชา	๘๓
ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ระดับชั้น ป.๑ – ม.๓	๑๐๕
ส่วนที่ ๓	๑๗๗
โครงสร้างรายวิชา สาระประวัติศาสตร์	๑๗๘
คำอธิบายรายวิชา	๒๙๘
ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ระดับชั้นป.๑ – ม.๓	๒๐๕
ส่วนที่ ๕	๒๔๑
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	๒๔๒
ภาคผนวก	
คำสั่งโรงเรียน	
คณะผู้จัดทำ	

ความนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่งให้ใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภูมิศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศาสนาและวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐) เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งให้เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐) ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑ รวมทั้งประกาศเรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สร้างความเข้าใจผ่าน vido conference เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ ผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจได้รับทราบพร้อมกัน

ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เริ่มใช้ในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรและโรงเรียนที่มีความพร้อมในปีการศึกษา ๒๕๕๒ และเริ่มใช้ในโรงเรียนทั่วไปในปีการศึกษา ๒๕๕๓ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้ดำเนินการติดตามผลการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในหลายรูปแบบ พบว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ มีข้อดีหลายประการ เช่น กำหนดเป้าหมายการพัฒนาไว้ชัดเจนมีความยืดหยุ่นเพียงพอให้สถานศึกษาดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาได้ สำหรับปัญหาที่พบเกิดจากการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพุทธศักราช ๒๕๕๑ ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาและในห้องเรียน

นอกจากนี้การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับทิศทางการอยู่รอดของชาติ แผนแม่บท และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศ พบว่าประเด็นสำคัญเพื่อแปลงไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างแท้จริง คือการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศโดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัยเพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคตตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

ดังนั้นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเตรียมความพร้อมคนให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดเป็นนโยบายสำคัญและเร่งด่วนให้มีการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รวมทั้งสาระเทคโนโลยี

และด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (๑ ตำบล ๑ โรงเรียนคุณภาพ) มีนโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และบุคลากรทางการศึกษาให้ขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน ได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ให้สอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษา แผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา นโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๔ นโยบายแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล(๑ ตำบล ๑ โรงเรียนคุณภาพ) โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ความสำเร็จ กลยุทธ์และแผนงาน ให้โรงเรียนได้นำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัด

การปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้ยังคงหลักการและโครงสร้างเดิมของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกอบด้วย ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ มุ่งเน้นการปรับปรุงเนื้อหาให้มีความทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ คำนึงถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ เป็นสำคัญ เตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ตามแผนงานวิชาการ ทักษะอาชีพ และคุณธรรม จริยธรรม พร้อมทั้งจะประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษาหรือสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นสามารถแข่งขันและอยู่ร่วมกับประชาคมโลกได้

กรอบในการปรับปรุงคือให้มีองค์ความรู้ที่เป็นสากลเทียบเท่านานาชาติ ปรับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดให้มีความชัดเจนลดความซ้ำซ้อน สอดคล้องและเชื่อมโยงกันภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตลอดจนเชื่อมโยงองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีเข้าด้วยกัน จัดเรียงลำดับความยากง่ายของเนื้อหาในแต่ละระดับชั้นตามพัฒนาการ แต่ละช่วงวัยให้มีความเชื่อมโยงความรู้และกระบวนการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความคิด

สาระสำคัญของการปรับปรุงหลักสูตร มีดังนี้

๑. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

๑.๑ จัดกลุ่มความรู้ใหม่และนำทักษะกระบวนการไปบูรณาการกับตัวชี้วัดเน้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหาและมีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑

๑.๒ กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสำหรับผู้เรียนทุกคนที่เป็นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและเป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น

๒. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ได้เพิ่มสาระเทคโนโลยี ซึ่งประกอบด้วย การออกแบบและเทคโนโลยี และวิทยาการคำนวณ ทั้งนี้เพื่อเยื่อต่อการจัดการเรียนรู้บูรณาการสาระทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับกระบวนการเชิงวิศวกรรม ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา

๓. สาระภูมิศาสตร์ซึ่งเป็นสาระหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้ปรับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดให้มีความชัดเจนสอดคล้องกับพัฒนาการตามช่วงวัยมีองค์ความรู้ที่เป็นสากล เพิ่มความสารถ ทักษะและกระบวนการทางภูมิศาสตร์ที่ชัดเจนขึ้น

๔. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้มีการจัดกิจกรรมเสริมความรู้ ทักษะ (ทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต/ทักษะที่ถ่ายโอนได้ และทักษะอาชีพ/ทักษะการทำงาน) และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และมีงานทำ

ด้วยเหตุกล่าวข้างต้นโรงเรียนเคียงศิริ ได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยการปรับปรุงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๗) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาต่อไป

วิสัยทัศน์ (โรงเรียน)

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

๑. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัว

ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

๑. ภาษาไทย
๒. คณิตศาสตร์
๓. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๔. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
๕. สุขศึกษาและพลศึกษา
๖. ศิลปะ
๗. การงานอาชีพ
๘. ภาษาต่างประเทศ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย plugged และสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑. กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน ในการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้ เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต ภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงปัญหา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนจะต้อง ทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ จัดระบบแนะแนวให้บริการช่วยเหลือนักเรียนทุกคน เพื่อให้รู้จักตนเองในด้านความสนใจ ความถนัด ความสามารถ ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการเลือกศึกษาต่อและเลือกอาชีพที่เหมาะสมและเสริมสร้างบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย การปรับตัวที่เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งความสามารถในการจัดการกับปัญหาทางด้านอารมณ์ ปรับตัวให้อยู่สังคมได้อย่างมีความสุข

๒. กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือ แบ่งปันกัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษา และท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

๒.๑ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ พัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพเพื่อ เป็นพลเมืองดีของชาติ โดยมุ่งเน้นปลูกฝังความเป็นระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต มีความรักสามัคคีอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม

๒.๒ กิจกรรมชุมนุม ชมรม เป็นกิจกรรมมุ่งเน้นความสนใจและความถนัดที่ส่งผลให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ เกิดประสบการณ์ที่หลากหลาย และสร้างจิตสำนึกที่ดี เป็นกิจกรรมที่มีความหมาย แก่ผู้เรียน คือ สอน

ความสนใจ ความถนัด ความสามารถ และความต้องการของแต่ละบุคคล จึงจะสามารถดึงศักยภาพความสามารถพิเศษที่แฝงอยู่ในตัวผู้เรียนออกมาให้เห็นเด่นชัด สร้างความภาคภูมิใจ มีจิตสำนึกที่ดี และมีคุณลักษณะนิสัยเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

๓. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

ระดับการศึกษา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระดับการศึกษาเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๑. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๖) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับมุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่านการเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมและพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

๒. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๓) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน มีทักษะในการคิดวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมได้ตามความพร้อมและจุดเน้น โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสภาพของผู้เรียน ดังนี้

๑. ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละ ไม่เกิน ๕ ชั่วโมง

๒. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๓) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน ๖ ชั่วโมง คำนวณหน้าของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ ๔๐ ชั่วโมง ต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ ๑ หน่วยกิต (นก.)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ทำไมต้องเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุ ปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

เรียนรู้อะไรในสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเอง กับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ดังนี้

❁ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรม ของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้ง บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

❁ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระบบการเมืองการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่าง และความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปณิธานค่านิยมด้านประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทย และสังคมโลก

❁ เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

❁ ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการ ของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบ ที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมา ของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

❁ ภูมิศาสตร์ ลักษณะกายภาพของโลก แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

❁ มีความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและผู้ที่อยู่รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ที่อยู่อาศัย และเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง

❁ มีทักษะกระบวนการและมีข้อมูลที่เป็นต่อการพัฒนาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ มีความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกันและการทำงานกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียน และได้ฝึกหัดในการตัดสินใจ

❁ มีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนในลักษณะการบูรณาการ ผู้เรียนได้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบันและอดีต มีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจได้ข้อคิดเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายของครอบครัว เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จักการออมขั้นต้นและวิธีการเศรษฐกิจพอเพียง

❁ รู้และเข้าใจในแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในขั้นที่สูงต่อไป

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

❁ มีความรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะ ทางการกายภาพ สังคม ประเพณีและวัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองการปกครอง และสภาพเศรษฐกิจโดยเน้น ความเป็นประเทศไทย

❁ มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักคำสอน ของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนพิธีและพิธีกรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น

❁ ปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น ตนเองมากยิ่งขึ้น

❁ สามารถเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำความเข้าใจในภูมิภาค ชีวโลกตะวันออก และ

ตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต การจัดระเบียบทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

- ❁ มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศ ในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก เพื่อพัฒนาแนวคิดเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

- ❁ มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้รับการพัฒนาแนวคิดและ ขยายประสบการณ์ เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก ได้แก่ เอเชีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ ในด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์

- ❁ รู้และเข้าใจแนวคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคตสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

- ❁ มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของโลกอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

- ❁ เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ มีค่านิยมอันพึงประสงค์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีศักยภาพ เพื่อการศึกษาต่อในชั้นสูงตามความประสงค์ได้

- ❁ มีความรู้เรื่องภูมิปัญญาไทย ความภูมิใจในความเป็นไทย ประวัติศาสตร์ของชาติไทย ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- ❁ มีนิสัยที่ดีในการบริโภค เลือกและตัดสินใจบริโภคได้อย่างเหมาะสม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทยและสิ่งแวดล้อม มีความรักท้องถิ่นและประเทศชาติ มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม

- ❁ มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ชี้นำตนเองได้ และสามารถแสวงหา ความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในสังคมได้ตลอดชีวิต

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ใน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีดังนี้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

- มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

- มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข
- มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และดำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

- มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ
- มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

- มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ
- มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น
- มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์ (ปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐)

- มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

โครงสร้างเวลาเรียน

กำหนดภายหลังจากประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เมื่อ วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ได้มีคำสั่ง ประกาศและหนังสือราชการ เกี่ยวกับโครงสร้างเวลาเรียนอยู่หลายฉบับ ซึ่งบางฉบับยังมีผลบังคับใช้ และบางฉบับยกเลิกไปแล้ว รายละเอียดในภาคผนวก โดยสรุปดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน								
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	ม.๑	ม.๒	ม.๓
● กลุ่มสาระการเรียนรู้									
ภาษาไทย	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๒๐ (๓๒๕ก.)	๑๒๐ (๓๒๕ก.)	๑๒๐ (๓๒๕ก.)
คณิตศาสตร์	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๒๐ (๓๒๕ก.)	๑๒๐ (๓๒๕ก.)	๑๒๐ (๓๒๕ก.)
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐ (๓๒๕ก.)	๑๒๐ (๓๒๕ก.)	๑๒๐ (๓๒๕ก.)
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
- ประวัติศาสตร์	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
- หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	(๑๒๕ก.)	(๑๒๕ก.)	(๑๒๕ก.)
- ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม							๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
- เศรษฐศาสตร์							(๓๒๕ก.)	(๓๒๕ก.)	(๓๒๕ก.)
- ภูมิศาสตร์									
สุขศึกษาและพลศึกษา	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐ (๒๒๕ก.)	๘๐ (๒๒๕ก.)	๘๐ (๒๒๕ก.)
ศิลปะ	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐ (๒๒๕ก.)	๘๐ (๒๒๕ก.)	๘๐ (๒๒๕ก.)
การงานอาชีพ	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐ (๒๒๕ก.)	๘๐ (๒๒๕ก.)	๘๐ (๒๒๕ก.)
ภาษาต่างประเทศ	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐ (๓๒๕ก.)	๑๒๐ (๓๒๕ก.)	๑๒๐ (๓๒๕ก.)
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐ (๒๒๕ก.)	๘๔๐ (๒๒๕ก.)	๘๔๐ (๒๒๕ก.)
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน									
- กิจกรรมแนะแนว	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
- กิจกรรมนักเรียน									
- ลูกเสือ-เนตรนารี	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
- ชุมนุม	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
- กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
รวมเวลากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
● รายวิชาเพิ่มเติม	๔๐ ชั่วโมง						๒๐๐ ชั่วโมง		

● กิจกรรมเสริมหลักสูตร (กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้)	๒๐๐ ชั่วโมง	๒๐๐ ชั่วโมง
รวมเวลาทั้งหมด	ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ชั่วโมง/ปี	ไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ชั่วโมง/ปี

หมายเหตุ :- ชั่วโมงภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เรียนในชั่วโมงกิจกรรมชุมนุม ๑ ชั่วโมง และกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ๑ ชั่วโมง

- กิจกรรมตามโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (๑ ตำบล ๑ โรงเรียนคุณภาพ)

ดำเนินกิจกรรมควบคู่กับแผนปฏิบัติการประจำปี

- หลักสูตรด้านทุจริต ดำเนินการโดยบูรณาการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา

ฯ

โครงสร้างหลักสูตรชั้นปี

เป็นโครงสร้างที่แสดงรายละเอียดเวลาเรียนของรายวิชาพื้นฐาน รายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำแนกแต่ละชั้นปี

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑			
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)	(ชม./สัปดาห์)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๕๐)	๒๑
ท ๑๑๑๐๑	ภาษาไทย	๒๐๐	๕
ค ๑๑๑๐๑	คณิตศาสตร์	๒๐๐	๕
ว ๑๑๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐	๒
ส ๑๑๑๐๑	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๘๐	๒
ส ๑๑๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๔๐	๑
พ ๑๑๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา	๔๐	๑
ศ ๑๑๑๐๑	ศิลปะ	๔๐	๑
ง ๑๑๑๐๑	การทำงานอาชีพ	๔๐	๑
อ ๑๑๑๐๑	ภาษาต่างประเทศ	200	5
รายวิชาเพิ่มเติม		(๔๐)	๑
ท ๑๑๒๐๑	ภาษาไทย ๑	๔๐	๑
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		(๑๒๐)	
	๑ กิจกรรมแนะแนว	๓๐	
	๑ กิจกรรมนักเรียน		
	- ลูกเสือ-เนตรนารี	๔๐	
	- ชุมนุมภาษาอังกฤษ	๔๐	
	๑กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	๑๐	ผนวกใน กิจกรรมแนะ แนว
กิจกรรมเสริมหลักสูตร	กิจกรรมเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	๒๐๐	๕
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้นตามโครงสร้างหลักสูตร		๑,๒๐๐	๓๐

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒			
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)	(ชม./สัปดาห์)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๕๐)	๒๑
ท ๑๒๑๐๑	ภาษาไทย	๒๐๐	๕
ค ๑๒๑๐๑	คณิตศาสตร์	๒๐๐	๕
ว ๑๒๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐	๒
ส ๑๒๑๐๑	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๘๐	๒
ส ๑๒๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๔๐	๑
พ ๑๒๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา	๔๐	๑
ศ ๑๒๑๐๑	ศิลปะ	๔๐	๑
ง ๑๒๑๐๑	การงานอาชีพ	๔๐	๑
อ ๑๒๑๐๑	ภาษาต่างประเทศ	200	5
รายวิชาเพิ่มเติม		(๔๐)	๑
ท ๑๒๒๐๑	ภาษาไทย ๒	๔๐	๑
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		(๑๒๐)	
	๑ กิจกรรมแนะแนว	๓๐	
	๑ กิจกรรมนักเรียน		
	- ลูกเสือ-เนตรนารี	๔๐	
	- ชุมนุมภาษาอังกฤษ	๔๐	
	๑ กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	๑๐	ผนวกใน กิจกรรมแนะ แนว
กิจกรรมเสริม หลักสูตร	กิจกรรมเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	๒๐๐	๕
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้นตามโครงสร้างหลักสูตร		๑,๒๐๐	๓๐

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓			
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)	(ชม./สัปดาห์)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๕๐)	๒๑
ท ๑๓๑๐๑	ภาษาไทย	๒๐๐	๕
ค ๑๓๑๐๑	คณิตศาสตร์	๒๐๐	๕
ว ๑๓๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐	๒
ส ๑๓๑๐๑	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๘๐	๒
ฮ ๑๓๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๔๐	๑
พ ๑๓๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา	๔๐	๑
ศ ๑๓๑๐๑	ศิลปะ	๔๐	๑
ง ๑๓๑๐๑	การงานอาชีพ	๔๐	๑
อ ๑๓๑๐๑	ภาษาต่างประเทศ	200	5
รายวิชาเพิ่มเติม		(๔๐)	๑
ท ๑๓๒๐๑	ภาษาไทย ๓	๔๐	๑
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		(๑๒๐)	
	๑ กิจกรรมแนะแนว	๓๐	
	๑ กิจกรรมนักเรียน		
	- ลูกเสือ-เนตรนารี	๔๐	
	- ชุมนุมภาษาอังกฤษ	๔๐	
	๑กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	๑๐	ผนวกใน กิจกรรมแนะ แนว
กิจกรรมเสริม หลักสูตร	กิจกรรมเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	๒๐๐	๕
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้นตามโครงสร้างหลักสูตร		๑,๒๐๐	๓๐

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔			
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน(ชม./ปี)	ชม./สัปดาห์)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๕๐)	๒๑
ท ๑๔๑๐๑	ภาษาไทย	๑๖๐	๔
ค ๑๔๑๐๑	คณิตศาสตร์	๑๖๐	๔
ว ๑๔๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐	๒
ส ๑๔๑๐๑	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๘๐	๒
ส ๑๔๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๔๐	๑
พ ๑๔๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา	๘๐	๒
ศ ๑๔๑๐๑	ศิลปะ	๘๐	๒
ง ๑๔๑๐๑	การงานอาชีพ	๘๐	๒
อ ๑๔๑๐๑	ภาษาต่างประเทศ	๘๐	๒
รายวิชาเพิ่มเติม		๔๐	๑
ว 14201	วิทยาการคำนวณ	๔๐	๑
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		(๑๒๐)	
	๑ กิจกรรมแนะแนว	๓๐	
	๑ กิจกรรมนักเรียน		
	- ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐	
	- ชุมนุมส่งเสริมทักษะอาชีพ	๔๐	
	๑กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	๑๐	ผนวกใน กิจกรรมแนะ แนว
กิจกรรมเสริมหลักสูตร	กิจกรรมเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	๒๐๐	๕
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้นตามโครงสร้างหลักสูตร		๑,๒๐๐	๓๐

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕			
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน(ชม./ปี)	ชม./สัปดาห์)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๔๐)	๒๑
ท ๑๕๑๐๑	ภาษาไทย	๑๖๐	๔
ค ๑๕๑๐๑	คณิตศาสตร์	๑๖๐	๔
ว ๑๕๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐	๒
ส ๑๕๑๐๑	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๘๐	๒
ส ๑๕๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๔๐	๑
พ ๑๕๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา	๘๐	๒
ศ ๑๕๑๐๑	ศิลปะ	๘๐	๒
ง ๑๕๑๐๑	การทำงานอาชีพ	๘๐	๒
อ ๑๕๑๐๑	ภาษาต่างประเทศ	๘๐	๒
รายวิชาเพิ่มเติม		๔๐	๑
ว 15201	วิทยาการคำนวณ	๔๐	๑
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		(๑๒๐)	
	๑ กิจกรรมแนะแนว	๓๐	
	๑ กิจกรรมนักเรียน		
	- ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐	
	- ชุมนุมส่งเสริมทักษะอาชีพ	๔๐	
	๑กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	๑๐	ผนวกใน กิจกรรมแนะ แนว
กิจกรรมเสริม หลักสูตร	กิจกรรมเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	๒๐๐	๕
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้นตามโครงสร้างหลักสูตร		๑,๒๐๐	๓๐

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖			
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน(ชม./ปี)	ชม./สัปดาห์)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๕๐)	๒๑
ท ๑๖๑๐๑	ภาษาไทย	๑๖๐	๔
ค ๑๖๑๐๑	คณิตศาสตร์	๑๖๐	๔
ว ๑๖๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐	๒
ส ๑๖๑๐๑	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๘๐	๒
ส ๑๖๑๐๒	ประวัติศาสตร์	๔๐	๑
พ ๑๖๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา	๘๐	๒
ศ ๑๖๑๐๑	ศิลปะ	๘๐	๒
ง ๑๖๑๐๑	การงานอาชีพ	๘๐	๒
อ ๑๖๑๐๑	ภาษาต่างประเทศ	๘๐	๒
รายวิชาเพิ่มเติม		(๔๐)	๑
ว 16201	วิทยาการคำนวณ	๔๐	๑
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		(๑๒๐)	
	๑ กิจกรรมแนะแนว	๓๐	
	๑ กิจกรรมนักเรียน		
	- ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐	
	- ชุมนุมส่งเสริมทักษะอาชีพ	๔๐	
	๑กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	๑๐	ผนวกใน กิจกรรมแนะ แนว
กิจกรรมเสริม หลักสูตร	กิจกรรมเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	๒๐๐	๕
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้นตามโครงสร้างหลักสูตร		๑,๒๐๐	๓๐

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ภาคเรียนที่ ๑		ภาคเรียนที่ ๒	
รายวิชา/ กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ ชม.)	รายวิชา/ กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ ชม.)
รายวิชาพื้นฐาน	11.5	รายวิชาพื้นฐาน	
ท21101 ภาษาไทย	1.5 (๖0)	ท2110๒ ภาษาไทย	1.5 (๖0)
ค21101 คณิตศาสตร์	1.5 (๖0)	ค2110๒ คณิตศาสตร์	1.5 (๖0)
ว21101 วิทยาศาสตร์	1.5 (๖0)	ว2110๒ วิทยาศาสตร์	1.5 (๖0)
ว21103 เทคโนโลยีและวิทยาการคำนวณ	0.5 (๒0)	ว2110๔ เทคโนโลยีและวิทยาการคำนวณ	0.5 (๒0)
ส21101 สังคมศึกษา	1.5 (๖0)	ส2110๓ สังคมศึกษา	1.5 (๖0)
ส21102 ประวัติศาสตร์	0.5 (๒0)	ส2110๓ ประวัติศาสตร์	0.5 (๒0)
พ21101 สุขศึกษา	0.5 (๒0)	พ2110๓ สุขศึกษา	0.5 (๒0)
พ21103 วอลเลย์บอล 1	0.5 (๒0)	พ2110๔ วอลเลย์บอล ๒	0.5 (๒0)
ศ21101 ทักษะศิลป์ 1	0.5 (๒0)	ศ2110๒ ทักษะศิลป์ ๒	0.5 (๒0)
ศ21103 ดนตรี นาฏศิลป์ 1	0.5 (๒0)	ศ2110๔ ดนตรี นาฏศิลป์ ๒	0.5 (๒0)
ง21101 การงานอาชีพ	1.0 (๔0)	ง2110๒ การงานอาชีพ	1.0 (๔0)
อ21101 ภาษาอังกฤษ 1	1.5 (๖0)	อ2110๒ ภาษาอังกฤษ ๒	1.5 (๖0)
รายวิชาเพิ่มเติม	1.5	รายวิชาเพิ่มเติม	1.5
ท21201 เสริมทักษะภาษา 1	0.5 (๒0)	ท2120๒ เสริมทักษะภาษา ๒	0.5 (๒0)
อ21201 ภาษาอังกฤษฟัง-พูด 1	0.5 (๒0)	อ2120๒ ภาษาอังกฤษฟัง-พูด ๒	0.5 (๒0)
ง21201 คอมพิวเตอร์เบื้องต้น 1	0.5 (๒0)	ง2120๒ คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ๒	0.5 (๒0)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒0	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒0
แนะแนว 1	๔0	แนะแนว ๒	๔0
ลูกเสือ เนตรนารี 1	๔0	ลูกเสือ เนตรนารี ๒	๔0
ชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์ 1	๔0	ชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์ ๒	๔0
รวมเวลาเรียนภาค ๑	๕๘0	รวมเวลาเรียนภาค ๒	๕๘0
รวมชั่วโมงเรียน เท่ากับ 1,160 ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา			

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๑		ภาคเรียนที่ ๒	
รายวิชา/ กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ ชม.)	รายวิชา/ กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ ชม.)
รายวิชาพื้นฐาน	11.5	รายวิชาพื้นฐาน	
ท2๒101 ภาษาไทย	1.5 (๖0)	ท2๒10๒ ภาษาไทย	1.5 (๖0)
ค2๒101 คณิตศาสตร์	1.5 (๖0)	ค2๒10๒ คณิตศาสตร์	1.5 (๖0)
ว2๒101 วิทยาศาสตร์	1.5 (๖0)	ว2๒10๒ วิทยาศาสตร์	1.5 (๖0)
ว2๒103 เทคโนโลยีและวิทยาการคำนวณ	0.5 (๒0)	ว2๒10๔ เทคโนโลยีและวิทยาการคำนวณ	0.5 (๒0)
ส2๒101 สังคมศึกษา	1.5 (๖0)	ส2๒10๓ สังคมศึกษา	1.5 (๖0)
ส2๒102 ประวัติศาสตร์	0.5 (๒0)	ส2๒10๓ ประวัติศาสตร์	0.5 (๒0)
พ2๒101 สุขศึกษา	0.5 (๒0)	พ2๒10๓ สุขศึกษา	0.5 (๒0)
พ2๒103 แคมป์มินตัน 1	0.5 (๒0)	พ2๒10๔ แคมป์มินตัน 2	0.5 (๒0)
ศ2๒101 ทักษะศิลป์ ๓	0.5 (๒0)	ศ2๒10๒ ทักษะศิลป์ ๔	0.5 (๒0)
ศ2๒103 ดนตรี นาฏศิลป์ ๓	0.5 (๒0)	ศ2๒10๔ ดนตรี นาฏศิลป์ ๔	0.5 (๒0)
ง2๒101 ภาษาอังกฤษ ๓	1.0 (๔0)	ง2๒10๒ ภาษาอังกฤษ ๔	1.0 (๔0)
อ2๒101 ภาษาอังกฤษ ๓	1.5 (๖0)	อ2๒10๒ ภาษาอังกฤษ ๔	1.5 (๖0)
รายวิชาเพิ่มเติม	1.5	รายวิชาเพิ่มเติม	1.5
ส22201 เกษตรเพื่อชีวิต 1	0.5 (๒0)	ส22202 เกษตรเพื่อชีวิต 2	0.5 (๒0)
ง22201 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	๑.0 (๔0)	ง22202 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	๑.0 (๔0)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒0	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒0
แนะแนว ๓	๔0	แนะแนว ๔	๔0
ลูกเสือ เนตรนารี ๓	๔0	ลูกเสือ เนตรนารี ๔	๔0
ชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์ ๓	๔0	ชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์ ๔	๔0
รวมเวลาเรียนภาค ๑	๖๖0	รวมเวลาเรียนภาค ๒	๖๖0
รวมชั่วโมงเรียน เท่ากับ 1,๓๒๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา			

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๑		ภาคเรียนที่ ๒	
รายวิชา/ กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ ชม.)	รายวิชา/ กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ ชม.)
รายวิชาพื้นฐาน	11.5	รายวิชาพื้นฐาน	
ท2๓101 ภาษาไทย	1.5 (๖0)	ท2๓10๒ ภาษาไทย	1.5 (๖0)
ค2๓101 คณิตศาสตร์	1.5 (๖0)	ค2๓10๒ คณิตศาสตร์	1.5 (๖0)
ว2๓101 วิทยาศาสตร์	1.5 (๖0)	ว2๓10๒ วิทยาศาสตร์	1.5 (๖0)
ว2๓103 เทคโนโลยีและวิทยาการคำนวณ	0.5 (๒0)	ว2๓10๔ เทคโนโลยีและวิทยาการคำนวณ	0.5 (๒0)
ส2๓101 สังคมศึกษา	1.5 (๖0)	ส2๓10๓ สังคมศึกษา	1.5 (๖0)
ส2๓102 ประวัติศาสตร์	0.5 (๒0)	ส2๓10๓ ประวัติศาสตร์	0.5 (๒0)
พ2๓101 สุขศึกษา	0.5 (๒0)	พ2๓10๓ สุขศึกษา	0.5 (๒0)
พ2๓103 เปตอง 1	0.5 (๒0)	พ2๓10๔ เปตอง 2	0.5 (๒0)
ศ2๓101 ทักษะศิลป์ ๕	0.5 (๒0)	ศ2๓10๒ ทักษะศิลป์ ๖	0.5 (๒0)
ศ2๓103 ดนตรี นาฏศิลป์ ๕	0.5 (๒0)	ศ2๓10๔ ดนตรี นาฏศิลป์ ๖	0.5 (๒0)
ง2๓101 การงานอาชีพ	1.0 (๔0)	ง2๓10๒ การงานอาชีพ	1.0 (๔0)
อ2๓101 ภาษาอังกฤษ ๕	1.5 (๖0)	อ2๓10๒ ภาษาอังกฤษ ๖	1.5 (๖0)
รายวิชาเพิ่มเติม	1.5	รายวิชาเพิ่มเติม	1.5
อ23201 ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน 1	0.5 (๒0)	อ23202 ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน 2	0.5 (๒0)
ง23201 เทคโนโลยีสารสนเทศ	๑.0 (๔0)	ง23202 เทคโนโลยีสารสนเทศ	๑.0 (๔0)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒0	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒0
แนะแนว ๕	๔0	แนะแนว ๖	๔0
ลูกเสือ เนตรนารี ๕	๔0	ลูกเสือ เนตรนารี ๖	๔0
ชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์ ๕	๔0	ชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์ ๖	๔0
รวมเวลาเรียนภาค ๑	๕๖0	รวมเวลาเรียนภาค ๒	๕๖0
รวมชั่วโมงเรียน เท่ากับ 1,๑๒0 ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา			

โครงสร้างเวลาเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

โรงเรียนเคียงศิริ

ระดับการศึกษา	ระดับชั้น	โครงสร้างเวลาเรียน
ระดับชั้นประถมศึกษา	ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๑๒๐
	ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	๑๒๐
	ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	๑๒๐
	ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๑๒๐
	ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๑๒๐
	ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๑๒๐
ระดับชั้นมัธยมศึกษา	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	๑๖๐
	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	๑๖๐
	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	๑๖๐

โครงสร้างเวลาเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระเพิ่มเติม
โรงเรียนเคียงศิริ

ระดับการศึกษา	ระดับชั้น	โครงสร้างเวลาเรียน
ระดับชั้นประถมศึกษา	ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๔๐
	ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	๔๐
	ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	๔๐
	ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๔๐
	ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๔๐
	ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๔๐
ระดับชั้นมัธยมศึกษา	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	๔๐
	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	๔๐
	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	๔๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๑๑๑๐๑ สังคมศึกษาฯ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

จำนวน ๘๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	ศาสนาสอนให้เรา เป็นคนดี	ส ๑.๑ ป.๑/๑ ป.๑/๒	ส ๑.๑ ป.๑/๓	ศาสนาในประเทศไทยมีหลาย ศาสนา แต่ละศาสนาล้วนมี ประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ และสอนให้ศาสนิกชนเป็นคนดี	๒๐	๕
๒	หลักธรรมของ ศาสนา	ส ๑.๑ ป.๑/๔	ส ๑.๑ ป.๑/๓	ศาสนาทุกศาสนามุ่งสอนให้คน เป็นคนดี และมีหลักธรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติ เราควร ศึกษาหลักธรรมของศาสนา ต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	๑๐	๑๐
๓	ศาสนิกชนที่ดี	ส ๑.๒ ป.๑/๑ ป.๑/๒	ส ๑.๒ ป.๑/๓	ศาสนิกชนที่ดีต้องปฏิบัติตาม หลักธรรมคำสอนของศาสนา อย่างเคร่งครัด และปฏิบัติตน ให้ถูกต้องเหมาะสมในฐานะที่ เป็นศาสนิกชนที่ดี	๑๐	๕
๔	การเป็นพลเมืองดี	ส ๒.๑ ป.๑/๑ ป.๑/๒	ส ๒.๒ ป.๑/๓	การเป็นพลเมืองดีต้องรู้จักการ ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัวและโรงเรียน รู้จักใช้ ความสามารถและความดีของ ตนเอง เพื่อทำประโยชน์ต่อ ผู้อื่น และเห็นความสามารถ และความดีของผู้อื่น	๔	๖

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๕	โครงสร้างและ บทบาทหน้าที่ของ สมาชิกใน ครอบครัวและ โรงเรียน	ส ๒.๒ ป.๑/๑	ส ๒.๒ ป.๑/๓	สมาชิกทุกคนในครอบครัวและ โรงเรียนมีหน้าที่แตกต่างกันแต่ มีเป้าหมาย เพื่อให้ครอบครัว และโรงเรียนมีความสุข	๔	๖
๖	การมีส่วนร่วมตาม กระบวนการ ประชาธิปไตย	ส ๒.๒ ป.๑/๒	ส ๒.๒ ป.๑/๓	ประชาธิปไตยเป็นหลักการ ปกครองที่ยอมรับความคิดเห็น ที่มีเหตุผลของการตัดสินใจ โดยสมาชิกเสียงส่วนใหญ่	๓	๕
๗	การใช้จ่ายเงินเพื่อ ซื้อสินค้าและ บริการอย่างคุ้มค่า	ส ๓.๑ ป.๑/๑	ส ๓.๑ ป.๑/๒	สินค้าและบริการเป็นสิ่งของ หรือการให้ความสะดวกโดยมี เงินเป็นสื่อกลางในการแลก เปลี่ยน การออมเงินเป็นการ วางแผนในการใช้จ่ายเงินในการ ดำเนินชีวิตประจำวัน	๔	๖
๘	การบริหารจัดการ ทรัพยากร	ส ๓.๑ ป.๑/๓	ส ๓.๑ ป.๑/๓	ทรัพยากรเป็นสิ่งที่มียู่ตาม ธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้าง ขึ้น มีประโยชน์ในการใช้ดำรง ชีวิตประจำวัน มนุษย์ควรใช้ให้ เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า และ ร่วมกันรักษา	๔	๕
๙	การทำงาน	ส ๓.๒ ป.๑/๑	ส ๓.๑ ป.๑/๓	การทำงานมีความจำเป็นในการ ดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ เพื่อหารายได้เลี้ยงตนเองและ สมาชิกในครอบครัว	๓	๕
๑๐	สิ่งต่างๆรอบตัว	ส ๕.๑ ป.๑/๑	ส ๕.๒ ป.๑/๑	สิ่งแวดล้อมรอบตัวมีทั้งที่เกิด ตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้าง ขึ้นสิ่งแวดล้อมมีผลต่อความ เป็นอยู่ของมนุษย์	๔	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑๑	ตำแหน่ง ระยะ ทิศ และแผนผัง	ส ๕.๑ ป.๑/๒ ป.๑/๓	ส ๕.๒ ป.๑/๑	การใช้แผนผังที่แสดงความ สัมพันธ์ของตำแหน่งระยะทาง และทิศของสิ่งต่างๆรอบตัวทั้งที่ เกิดจากธรรมชาติและมนุษย์ สร้างขึ้น	๖	๖
๑๒	สิ่งแวดล้อมกับการ เปลี่ยนแปลง	ส ๕.๑ ป.๑/๔ ส ๕.๒ ป.๑/๒ ป.๑/๓	ส ๕.๒ ป.๑/๓	การเปลี่ยนแปลงของสภาพ อากาศในรอบวันมีผลต่อสิ่ง แวดล้อมการเปลี่ยนแปลงสิ่ง แวดล้อมมีผลต่อการดำเนินชีวิต ดังนั้นการมีส่วนร่วมในการดูแล สิ่งแวดล้อมที่บ้านและห้อง เรียนเป็นหน้าที่ของทุกคน	๖	๖
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๑๖	๗			
		ระหว่างเรียน			๗๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๘๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๑๒๑๐๑ สังคมศึกษาฯ   กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒   จำนวน ๘๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	ศาสนาของเรา	ส ๑.๑ ป.๒/๑ ป.๒/๒ ป.๒/๓	ส ๑.๑ ป.๒/๔	ในประเทศไทยมีผู้นับถือศาสนา หลากหลาย โดยมีศาสนา ประจำชาติไทย คือ พุทธ ศาสนา	๒๐	๕
๒	หลักธรรมของ ศาสนา	ส ๑.๒ ป.๒/๒	ส ๑.๑ ป.๒/๔	การศึกษาศาสนา ศาสดา คัมภีร์ และพิธีกรรมของแต่ละ ศาสนา ทำให้เรามีความเข้าใจ ศาสนาต่างๆมากขึ้น และ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมี ความสุข	๑๐	๕
๓	ทำดีน่าชื่นชม	ส ๑.๑ ป.๒/๓ ป.๒/๕ ป.๒/๖ ส ๑.๒ ป.๒/๑	ส ๑.๑ ป.๒/๔	การปฏิบัติตามหลักธรรมของ ศาสนาที่ตนนับถือ และเห็น คุณค่าของการทำความดีเป็น การพัฒนาตน เพื่อให้สังคมอยู่ ร่วมกันอย่างสงบสุข	๑๐	๑๐
๔	การปฏิบัติตาม ข้อตกลงกติกา กฎ ระเบียบ หน้าที่ใน ชีวิตประจำวัน	ส ๒.๑ ป.๒/๑	ส ๒.๑ ป.๒/๒	การปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบ หน้าที่ใน ครอบครัว โรงเรียน และสถาน ที่สาธารณะ เป็นหน้าที่ที่คนทุก คนในสังคมพึงปฏิบัติตนอย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	๓	๖
๕	มารยาทไทย	ส ๒.๑ ป.๒/๒	ส ๒.๑ ป.๒/๑	มารยาทไทยเป็นเอกลักษณ์ที่ สำคัญของคนไทย ที่คนไทยทุก	๓	๔

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				คนควรปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสม		
๖	การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข	ส ๒.๑ ป.๒/๔	ส ๒.๑ ป.๒/๓	การยอมรับความคิด ความเชื่อ ความสามารถ และการปฏิบัติของบุคคลที่แตกต่างกันเป็นการเคารพสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น	๓	๔
๗	ความสัมพันธ์ของตนเองและครอบครัวในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	ส ๒.๒ ป.๒/๑	ส ๒.๑ ป.๒/๑	การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ การช่วยเหลือกิจกรรม และการรักษาสาธารณสมบัติของชุมชนเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนในชุมชนในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	๒	๔
๘	บทบาทและอำนาจในการตัดสินใจในโรงเรียนและชุมชน	ส ๒.๒ ป.๒/๒	ส ๒.๑ ป.๒/๓	บทบาทและอำนาจในการตัดสินใจของบุคคลในโรงเรียนและชุมชนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการด้านต่างๆ ของโรงเรียนและชุมชน	๒	๓
๙	สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน	ส ๓.๑ ป.๒/๑	ส ๓.๒ ป.๒/๒	ทรัพยากรที่นำมาใช้ผลิตเป็นสินค้าและบริการที่ใช้ในครอบครัวและโรงเรียนมีอยู่จำกัดควรใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการใช้อย่างประหยัด และเกิดความคุ้มค่า	๔	๔
๑๐	รายได้ รายจ่าย และการออม	ส ๓.๑ ป.๒/๒ ป.๒/๓	ส ๓.๑ ป.๒/๔	การบันทึกรายรับ-รายจ่ายทำให้ทราบรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว และรู้จักการวางแผนการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้และวิธีการ	๕	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				เก็บบออม		
๑๑	การซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้า และบริการ	ส ๓.๑ ป.๒/๑	ส ๓.๒ ป.๒/๒	การแลกเปลี่ยนสินค้าและ บริการเป็นความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ในการ กำหนดราคาสินค้าและบริการ	๓	๕
๑๒	สิ่งแวดล้อมรอบตัว	ส ๕.๒ ป.๒/๑ ป.๒/๒	ส ๕.๑ ป.๒/๑ ส ๕.๒ ป.๒/๔	สิ่งแวดล้อมระหว่างบ้านกับ โรงเรียนประกอบด้วย สิ่ง แวดล้อมทางธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นมี ผลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ มนุษย์ต้องการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติอย่างคุ้มค่า เนื่องจาก มีอยู่อย่างจำกัดการมีส่วนร่วม ในการจัดการสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนเป็นหน้าที่ของทุกคน	๕	๕
๑๓	เครื่องมือทาง ภูมิศาสตร์	ส ๕.๑ ป.๒/๒	ส ๕.๑ ป.๒/๑	ลูกโลก แผนที่ และรูป ถ่าย สามารถใช้แสดงตำแหน่ง และลักษณะทางกายภาพของ สิ่งต่างๆ ได้	๔	๕
๑๔	ความสัมพันธ์ ระหว่างโลกดวง อาทิตย์และดวง จันทร์	ส ๕.๑ ป.๒/๓	ส ๕.๒ ป.๒/๓	โลก ดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์ มีความ สัมพันธ์กันทำให้เกิด ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ต่างๆ เช่น กลางวัน-กลางคืน ข้างขึ้น-ข้างแรม น้ำขึ้น-น้ำลง ฤดูกาล เป็นต้น ซึ่ง ปรากฏการณ์ดังกล่าวล้วนมีผล ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์	๔	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๑๘	๑๐			
		ระหว่างเรียน			๗๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๘๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๑๓๑๐๑ สังคมศึกษาฯ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

จำนวน ๘๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	ศาสนานำรู้	ส ๑.๑ ป.๓/๑ ป.๓/๒	ส ๑.๑ ป.๓/๕	ศาสนาแต่ละศาสนามีความสำคัญ ในฐานะที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ และก่อให้เกิดวัฒนธรรม ประเพณีสืบต่อมา การศึกษาประวัติศาสตร์ของศาสนาที่ตนนับถือ จะช่วยให้ศาสนิกชนเข้าใจเรื่องราวพื้นฐานของศาสนาที่ตนนับถืออย่างถูกต้อง	๒๐	๑๐
๒	เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ	ส ๑.๑ ป.๓/๓ ป.๓/๖ ป.๓/๗ ส ๑.๒ ป.๓/๑ ป.๓/๓	ส ๑.๑ ป.๓/๕ ส ๑.๒ ป.๓/๒	การที่สมาชิกในสังคมปฏิบัติตามหลักธรรมศาสนาที่ตนนับถือ เป็นผลดีต่อผู้ปฏิบัติ และช่วยให้สังคมสงบสุข ศาสนาทุกศาสนามีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ศาสนิกชนจึงควรศึกษาให้ถูกต้อง เพื่อที่จะปฏิบัติตนให้เหมาะสม	๒๐	๑๐
๓	ประเพณีและวัฒนธรรมไทย	ส ๒.๑ ป.๓/๒	ส ๒.๑ ป.๓/๑	ประเพณีและวัฒนธรรมไทย เป็นสิ่งที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา แสดงให้เห็นถึงความเจริญงอกงาม และเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยที่ทุกคนควรร่วมกันอนุรักษ์และสืบทอดให้คงอยู่ต่อไป	๓	๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๔	วันสำคัญของไทย	ส ๒.๑ ป.๓/๓	ส ๒.๑ ป.๓/๑	วันสำคัญของไทยมีทั้งวัน สำคัญที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัน สำคัญเกี่ยวกับประเพณีและ วัฒนธรรม เป็นวันสำคัญที่ เป็นวันหยุดราชการ เพื่อให้ ทุกคนได้ระลึกถึง และ เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญ ดังกล่าว	๓	๒
๕	บุคคลสำคัญของ ท้องถิ่น	ส ๒.๑ ป.๓/๔	ส ๒.๑ ป.๓/๑	บุคคลสำคัญของท้องถิ่น เป็น บุคคลที่ทำประโยชน์ให้แก่ ท้องถิ่นหรือส่วนรวมและเป็น แบบอย่างที่ดีที่ควรนำมา ปฏิบัติตาม	๑	๓
๖	ประชาธิปไตยใน ชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน	ส ๒.๒ ป.๓/๑	ส ๒.๒ ป.๓/๓	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมตาม กระบวนการ การประชาธิปไตย เป็นบทบาทหน้าที่ของสมาชิก ทุกคนในสังคม จะช่วยให้ สังคมเจริญก้าวหน้าและ พัฒนาได้ การออกเสียง โดยตรงและการเลือกตัวแทน ออกเสียง เป็นการมีส่วนร่วม ตามกระบวนการ ประชาธิปไตย	๒	๓
๗	การเปลี่ยนแปลง ในชั้นเรียน โรงเรียน และ ชุมชน	ส ๒.๒ ป.๓/๒	ส ๒.๒ ป.๓/๓	การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน เป็นผล มาจากการตัดสินใจของ สมาชิกในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน ที่ต้องการให้เกิด การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี	๒	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				ขึ้น		
๘	ความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม	ส ๒.๑ ป.๓/๒	ส ๒.๑ ป.๓/๑	ประเทศไทยมีผู้คน หลากหลายเชื้อชาติเข้ามา อาศัยอยู่จึงก่อให้เกิด วัฒนธรรมที่หลากหลาย การ ยอมรับวัฒนธรรมที่แตกต่าง กัน ส่งผลให้สมาชิกในสังคม อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข	๒	๓
๙	สินค้าและบริการ ในชีวิตประจำวัน	ส ๓.๑ ป.๓/๑	ส ๓.๑ ป.๓/๒	สินค้าและบริการเป็นสิ่งที่จำ เป็นต่อการดำรงชีวิตของ มนุษย์ เพราะทำให้มนุษย์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ นอกจาก นั้นมนุษย์ยัง ต้องการการบริการ เพื่อให้ เกิดความสะดวกสบายในการ ดำเนินชีวิตประจำวัน	๒	๓
๑๐	การวางแผนการ ใช้จ่ายเงิน	ส ๓.๑ ป.๓/๑	ส ๓.๑ ป.๓/๒	การวางแผนการใช้จ่ายของ ตนเอง เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้อง ปฏิบัติ เพื่อให้มีเงินเก็บออม และมีเงินไว้ใช้จ่ายในยาม จำเป็น	๒	๓
๑๑	การบริหารจัดการ ทรัพยากร	ส ๓.๑ ป.๓/๓	ส ๓.๑ ป.๓/๒	ทรัพยากรมีความสำคัญต่อ การผลิตสินค้าและบริการ การ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดอย่าง คุ้มค่าและเกิดประโยชน์มาก ที่สุดจะทำให้ทรัพยากรใช้ได้ ยาวนานขึ้น	๒	๓
๑๒	ภาษีและการ แข่งขันทางการค้า	ส ๓.๒ ป.๓/๒ ป.๓/๓	ส ๓.๑ ป.๓/๒	การเสียภาษีเป็นหน้าที่ของ ประชาชนทุกคน โดยเงินภาษี นั้นจะนำไปใช้เพื่อพัฒนา	๔	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				ประเทศให้เจริญก้าวหน้า และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศให้ดีขึ้น การแข่งขันทางการค้าทำให้สินค้ามีราคาถูกลง และเกิดการพัฒนาศินค้าให้มีคุณภาพ		
๑๓	เครื่องมือสำรวจในโรงเรียนและชุมชน	ส ๕.๑ ป.๓/๑	ส ๕.๑ ป.๓/๒	การสำรวจข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในโรงเรียนและชุมชน สามารถใช้แผนผังแผนที่ และรูปถ่าย เพื่อให้ทราบตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง และความ สัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในพื้นที่จริง	๔	๕
๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	ส ๕.๒ ป.๓/๒ ป.๓/๕	ส ๕.๒ ป.๓/๖	มนุษย์มีความจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการตอบสนองความต้องการพื้นฐานและการอำนวยความสะดวกสบาย รวมไปถึงด้านของการประกอบอาชีพ โดยลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศของแต่ละพื้นที่จะแตกต่างกัน และมีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน	๔	๕
๑๕	สิ่งแวดล้อมในชุมชน	ส ๕.๒ ป.๓/๑ ป.๓/๓	ส ๕.๒ ป.๓/๖	สิ่งแวดล้อมในชุมชนจากอดีตจนถึงปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยมีสาเหตุมาจากธรรมชาติ และการกระทำของมนุษย์	๔	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				การใช้ประโยชน์จาก สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ธรรมชาติของมนุษย์ บางครั้ง ก่อให้เกิดมลพิษกับ สิ่งแวดล้อม และเกิดผล กระทบต่อการดำเนินชีวิตของ มนุษย์ตามมา ดังนั้น จึง จำเป็นที่ทุกคนควรมีส่วนร่วม ในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ คงอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป		
๑๖	เมืองและชนบท	ส ๕.๒ ป.๓/๔	ส ๕.๒ ป.๓/๖	ชุมชนแต่ละแห่งมีทั้งลักษณะ ที่เหมือนและแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัย พื้นฐานที่เป็น องค์ประกอบชุมชนเป็น ตัวกำหนด ได้แก่ สภาพพื้นที่ การตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน ความหนาแน่นของประชากร การประกอบอาชีพ วิถีชีวิต และระบบความสัมพันธ์ของ สมาชิกในชุมชน	๓	๕
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๒๔	๗			
		ระหว่างเรียน			๗๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๘๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๑๔๑๐๑ สังคมศึกษาฯ   กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔   จำนวน ๘๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	ศาสนาและ หลักธรรม	ส ๑.๑ ป.๔/๑ ป.๔/๒ ป.๔/๘	ส ๑.๑ ป.๔/๔	ศาสนาในประเทศไทยมี มากมายหลายศาสนา คนไทย ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และมีคนไทยอีกส่วนหนึ่งนับถือ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาพราหมณ์ ฮินดู ศาสนา ทุกศาสนาล้วนมีหลักธรรมคำ สอนที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง แต่ทุกศาสนามีจุดมุ่งหมาย เดียวกัน คือ สอนให้ทุกคนทำ ความดี มีความเมตตาต่อกัน และเป็นศูนย์รวมของศาสนิกชน	๑๐	๕
๒	การปฏิบัติตน ของศาสนิกชนที่ดี	ส ๑.๑ ป.๔/๓ ป.๔/๖ ป.๔/๗	ส ๑.๑ ป.๔/๕	การศึกษาการทำความดีของ บุคคลต่างๆ ทำให้เกิดความชื่น ชม เห็นคุณค่าและเป็น แบบอย่างในการทำความดี	๒๐	๑๐
๓	ศาสนิกชนที่ดี	ส ๑.๒ ป.๔/๑ ป.๔/๒	ส ๑.๒ ป.๔/๓	ศาสนิกชนที่ดีของศาสนา ควร รู้จักบำรุง ศาสนสถาน และเข้า ร่วมปฏิบัติศาสนพิธี พิธีกรรม ของศาสนาอย่างถูกต้อง	๑๐	๕
๔	การอยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุขตามวิถี ประชาธิปไตย	ส ๒.๑ ป.๔/๑ ป.๔/๒	ส ๒.๑ ป.๔/๕	วิถีประชาธิปไตยเป็นการอยู่ ร่วมกัน โดยยึดหลัก ประชาธิปไตย คือ การเคารพ แบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	๔	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				และรู้จักใช้เหตุผลในการตัดสินใจ และแก้ปัญหา เพื่อให้สามารถ อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข		
๕	สิทธิของเด็ก	ส ๒.๑ ป.๔/๓	ส ๒.๑ ป.๔/๕	สิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับ การปกป้อง สิทธิที่จะได้รับการ พัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม เป็น สิทธิของเด็กที่พึงได้รับตามหลัก สิทธิมนุษยชนและตามกฎหมาย เด็กที่ได้รับสิทธิพื้นฐานดังกล่าว จะเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้ประเทศชาติ เจริญรุ่งเรืองสืบไป	๒	๕
๖	การเมืองการ ปกครองของไทย	ส ๒.๒ ป.๔/๒	ส ๒.๒ ป.๔/๑ ป.๔/๓	ประเทศไทยมีการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีอำนาจอธิปไตยเป็นของ ปวงชนชาวไทยพระมหากษัตริย์ ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจ อธิปไตยผ่านทางรัฐสภา คณะ รัฐมนตรีและศาล เพื่อประโยชน์ สุขของปวงชน	๓	๕
๗	วัฒนธรรมไทย	ส ๒.๑ ป.๔/๔	ส ๒.๑ ป.๔/๕	วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่งามที่ ปฏิบัติสืบต่อกันมา เพื่อแสดง ความเจริญงอกงาม คนไทยทุก คนจึงควรอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ให้อยู่คู่กับสังคมไทยตลอดไป	๒	๒
๘	การเลือกซื้อสินค้า และบริการ	ส ๓.๑ ป.๔/๑ ป.๔/๒	ส ๓.๑ ป.๔/๓	ผู้บริโภคควรเลือกซื้อสินค้าและ บริการที่มีคุณภาพ เพื่อให้ได้รับ ความคุ้มค่า ผู้บริโภคควรทราบ	๔	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				สิทธิของตนเองในฐานะผู้บริโภค เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนในการเลือกซื้อและใช้สินค้าและบริการได้อย่างถูกต้อง		
๙	เศรษฐกิจพอเพียง และความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจ	ส ๓.๑ ป.๔/๑ ส ๓.๒ ป.๔/๒	ส ๓.๑ ป.๔/๓ ส ๓.๒ ป.๔/๑	•การนำหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จะทำให้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และสามารถช่วยเหลือตนเองได้ •ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน จะทำให้เศรษฐกิจในชุมชนมีการพัฒนาและเป็นการช่วยเหลือกันเพื่อให้คนในชุมชนมีรายได้	๔	๕
๑๐	หน้าที่เบื้องต้นของเงิน	ส ๓.๒ ป.๔/๒	ส ๓.๒ ป.๔/๑	เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ และใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายและการซื้อสินค้าหรือบริการระหว่างประเทศจะใช้สกุลเงินที่แตกต่างกัน	๔	๕
๑๑	ลักษณะทางกายภาพของจังหวัด	ส ๕.๑ ป.๔/๑ ป.๔/๒ ป.๔/๓	ส ๕.๒ ป.๔/๑	จังหวัดเป็นหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคที่รวมเอาอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และชุมชนต่างๆ เข้าด้วยกัน ทำให้มีอาณาเขตกว้างขวาง และมีสิ่งต่างๆ มากมายอยู่ในจังหวัด สิ่งทั้งหลายภายในจังหวัดล้วนมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เป็นเหตุและปัจจัยแก่การเกิดขึ้น	๙	๑๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				และการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ จังหวัดจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือ ที่มีศักยภาพ ได้แก่ แผนที่ รูป ถ่ายทางอากาศ และภาพจาก ดาวเทียมที่สามารถแสดงข้อมูล และสาระทางพื้นที่ของจังหวัด ได้		
๑๒	การเปลี่ยนแปลง และการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติในจังหวัด	ส ๕.๒ ป.๔/๒	ส ๕.๒ ป.๔/๓	การเปลี่ยนแปลงของสิ่ง แวดล้อมส่งผลกระทบต่อมนุษย์ทั้งใน ด้านบวกและด้านลบ มนุษย์ ต้องพึ่งพาอาศัยและใช้ ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติตลอดเวลา รวมทั้งมนุษย์ยังเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้สิ่งแวดล้อมเกิดการ เปลี่ยนแปลง และท้ายที่สุด มนุษย์จะเป็นผู้รับผลจากการ เปลี่ยนแปลงดังกล่าว มนุษย์จึง ต้องตระหนักและมีส่วนร่วม ดูแลรักษาให้สิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติคงอยู่ อย่าง ยั่งยืน	๖	๑๐
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๒๐	๑๐			
		ระหว่างเรียน			๗๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๘๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๑๕๑๐๑ สังคมศึกษาฯ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

จำนวน ๘๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	ศาสนานำรู้	ส ๑.๑ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓	ส ๑.๑ ป.๕/๕	การศึกษาประวัติศาสตร์ ศาสนา ของศาสนาต่างๆ ทำให้ศาสนิก ชนเข้าใจเรื่องราวพื้นฐานของ ศาสนาที่ตนนับถือได้อย่าง ถูกต้องและเกิดความศรัทธาใน ศาสนาที่ตนนับถือ	๑๐	๕
๒	หลักธรรมของ ศาสนา	ส ๑.๑ ป.๕/๔ ป.๕/๖	ส ๑.๑ ป.๕/๗	หลักธรรมคำสอนของทุกศาสนา ต่างมุ่งสอนให้ศาสนิกชนของตน ทำความดี ละเว้นความชั่ว และ ชำระจิตใจของตนให้บริสุทธิ์ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่าง สันติสุข	๒๐	๑๐
๓	พิธีกรรมทาง ศาสนา	ส ๑.๒ ป.๕/๑ ป.๕/๓	ส ๑.๒ ป.๕/๒	ศาสนพิธี หรือพิธีกรรมทาง ศาสนา มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ ศาสนิกชนยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้ เกิดความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต ของศาสนิกชน	๑๐	๕
๔	พลเมืองดีของสังคม	ส ๒.๑ ป.๕/๒	ส ๒.๑ ป.๕/๑	พลเมืองดีจะต้องปฏิบัติตนตาม กฎระเบียบข้อบังคับ เคารพสิทธิ ของตนเองและผู้อื่นเพื่อจะได้อยู่ ร่วมกันในสังคมได้อย่างมี ความสุข	๔	๔
๕	สิทธิเด็กและการ ปกป้องคุ้มครอง สิทธิเด็กใน	ส ๒.๑ ป.๕/๒	ส ๒.๑ ป.๕/๑	สิทธิเด็กเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ เด็กพึงได้รับ เพื่อให้เด็กสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมี	๓	๔

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
	สังคมไทย			ความสุข โดยมีสุขภาพร่างกาย และจิตใจที่แข็งแรง เพื่อให้ เจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่ดีใน อนาคตหน่วยงานต่างๆ จึงควร ช่วยกันดูแล เพื่อป้องกันการ ละเมิดสิทธิเด็ก		
๖	การปกครองส่วน ท้องถิ่นของไทย	ส ๒.๒ ป.๕/๑ ป.๕/๒	ส ๒.๒ ป.๕/๓	การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น การกระจายอำนาจจากส่วน กลางไปสู่ท้องถิ่นเพื่อให้สามารถ ควบคุม ดูแลความสงบเรียบร้อย ภายในท้องถิ่นได้ และสามารถ พัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความ เจริญก้าวหน้าได้	๓	๔
๗	วัฒนธรรมและภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	ส ๒.๑ ป.๕/๓	ส ๒.๑ ป.๕/๔	วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญา ท้องถิ่นเป็นสิ่งที่แสดงถึงความ เจริญของงานประสพ การณ์ บรรพบุรุษที่สั่งสมและสืบทอด ต่อกันมา	๓	๔
๘	การผลิตสินค้าและ บริการ	ส ๓.๑ ป.๕/๑	ส ๓.๑ ป.๕/๒	สินค้าและบริการอาศัยปัจจัย การผลิตประกอบด้วยที่ดิน แรงงานทุนและผู้ประกอบการ	๓	๔
๙	เศรษฐกิจพอเพียง	ส ๓.๑ ป.๕/๑	ส ๓.๑ ป.๕/๒	เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญา ของพระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ ที่ ทรงชี้แนะแนวทางการดำเนิน ชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อให้ สามารถพึ่งพาตนเองได้ และอยู่ ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข	๓	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น		
๑๐	สหกรณ์	ส ๓.๑ ป.๕/๓	ส ๓.๑ ป.๕/๒	สหกรณ์ เป็นการรวมกลุ่มกัน ของสมาชิกด้วยความสมัครใจ เพื่อช่วยแก้ ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม โดยทุกคนมีสิทธิเท่าเทียม กันและยึดหลักประชาธิปไตย	๒	๕
๑๑	ธนาคาร	ส ๓.๒ ป.๕/๑	ส ๓.๒ ป.๕/๒	ธนาคารมีบทบาทหน้าที่ในการ ให้บริการด้านการเงิน การกู้ยืม เงิน ช่วยให้ผู้กู้สามารถนำเงินไป ใช้ประโยชน์ก่อนได้ โดยมี กำหนดระยะ เวลาใช้เงินคืนใน ภายหลัง และผู้กู้จะต้องเสีย ดอกเบี้ยให้แก่ผู้ให้กู้	๓	๕
๑๒	ภูมิลักษณะและภูมิ สังคมของภูมิภาค ต่าง ๆ	ส ๕.๑ ป.๕/๑ ป.๕/๒	ส ๕.๒ ป.๕/๒	ประเทศไทยแบ่งภาคทาง ภูมิศาสตร์ได้เป็น ๖ ภูมิภาค แต่ ละภูมิภาคมีลักษณะทาง กายภาพและสิ่งแวดล้อมทาง ธรรมชาติ ทั้งที่เหมือนกันและ แตกต่างกัน ภูมิลักษณะของแต่ละ ภูมิภาคเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ เกิดแหล่ง ทรัพยากรและ สถานที่สำคัญ เกิดการสร้าง สรรค์วัฒนธรรมและการดำเนิน ชีวิตของผู้คนในแต่ละภูมิภาคให้ มีความแตกต่างกัน	๖	๕
๑๓	การตั้งถิ่นฐานและ การย้ายถิ่นฐานของ ประชากรใน ภูมิภาคต่าง ๆ	ส ๕.๒ ป.๕/๑	ส ๕.๒ ป.๕/๒	สิ่งแวดล้อมทางกายภาพเป็น ปัจจัยที่สำคัญต่อการตั้งถิ่นฐาน ของประชากรโดยส่วนใหญ่ ประชากรจะนิยมตั้งถิ่นฐานอยู่	๔	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				บริเวณที่ราบอุดมสมบูรณ์ มีความปลอดภัยและมีสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนปัจจัยที่ทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานของประชากรเกิดจากหลายปัจจัย เช่น ความเจริญด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากร ธรรมชาติ ซึ่งมีส่วนในการผลักดันให้ประชากรเกิดการย้ายถิ่นฐาน ดังนั้น การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานล้วนมีความสัมพันธ์กับทรัพยากรธรรมชาติทั้งสิ้น ทุกคนควรสร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษา และปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน		
๑๔	สิ่งแวดล้อมในภูมิภาคต่าง ๆ	-	ส ๕.๒ ป.๕/๓	มนุษย์เป็นตัวละครสำคัญที่ทำให้สิ่งแวดล้อมในภูมิภาคต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปโดยการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมมีทั้งการรักษาและการทำลาย ผลของการทำลายสิ่งแวดล้อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ตามมา และในที่สุดจึงส่งผลกระทบต่อมนุษย์ทุกคน การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกคนควรร่วมมือกัน เพื่อให้สิ่งแวดล้อมคงอยู่อย่างสมดุล	๔	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				และยั่งยืน		
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๑๗	๑๐			
		ระหว่างเรียน			๗๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๘๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๑๖๑๐๑ สังคมศึกษาฯ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

จำนวน ๘๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	ศาสนาต่าง ๆ	ส ๑.๑ ป.๖/๑ ป.๖/๒ ป.๖/๓	ส ๑.๑ ป.๖/๕	ศาสนาทุกศาสนามีความสำคัญต่อผู้ที่นับถือ ประเทศไทยมีมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ เพราะคนไทยส่วนใหญ่ นับถือ การศึกษาประวัติศาสดาจะช่วยให้ศาสนิกชนเกิดความศรัทธาในศาสนาพุทธสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง	๑๐	๕
๒	หลักธรรมนำความสุข	ส ๑.๑ ป.๖/๓ ป.๖/๔	ส ๑.๑ ป.๖/๗	หลักธรรมคำสอนของแต่ละศาสนา มีความสำคัญและมีประโยชน์ ผู้ที่นับถือควรศึกษาให้เข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	๑๐	๕
๓	การบริหารจิตและเจริญปัญญา	ส ๑.๑ ป.๖/๖	ส ๑.๑ ป.๖/๘	เป็นการพัฒนาตนเองด้วยการฝึกอบรมจิตใจควบคุมความคิดให้ถูกต้องจะช่วยให้ประสบความสำเร็จในความสุข ความสำเร็จในการเรียนได้ดี	๑๐	๕
๔	ศาสนพิธีน่ารู้	ส ๑.๒ ป.๖/๑ ป.๖/๒ ป.๖/๔	ส ๑.๑ ป.๖/๙ ส ๑.๒ ป.๖/๓	ศาสนพิธีหรือพิธีกรรมทางศาสนามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ศาสนิกชนได้ยึดถือปฏิบัติเป็นแบบอย่างเดียวกันและเพื่อสืบทอดศาสนาต่อไป	๑๐	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อ พระภิกษุในวันสำคัญทาง ศาสนา การอาราธนาต่างๆ พิธี ทอดกฐิน พิธีทอดผ้าป่า การ แสดงตนเป็นพุทธมามกะและ งานอวมงคล		
๕	กฎหมายพื้นฐานที่ เกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวัน	ส ๒.๑ ป.๖/๑	ส ๒.๒ ป.๖/๒	กฎหมายเป็นข้อบังคับเพื่อ ควบคุมให้สมาชิกในสังคม ปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดความ เป็นระเบียบเรียบร้อยและ ความสงบในสังคม	๓	๔
๖	ข้อมูลข่าวสารใน ชีวิตประจำวัน	ส ๒.๑ ป.๖/๕	ส ๒.๒ ป.๖/๒	ปัจจุบันมีข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จำนวนมาก ดังนั้น การเลือกรับ ข้อมูลข่าวสารอย่างมี วิจารณญาณและมีประโยชน์จึง เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้สามารถนำ ข้อมูลข่าวสารที่ได้ไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันให้ มากที่สุด	๒	๓
๗	การเมืองการ ปกครองของไทย	ส ๒.๒ ป.๖/๑ ป.๖/๓	ส ๒.๒ ป.๖/๒	ประเทศไทยมีการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยโดยมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข ประชาชนสามารถมี ส่วนร่วมในการเมืองการ ปกครองได้ตามระบอบ ประชาธิปไตย โดยการใช้สิทธิ เลือกตั้ง	๓	๔
๘	วัฒนธรรมและ มารยาทไทย	ส ๒.๑ ป.๖/๒	ส ๒.๑ ป.๖/๔	วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แสดงถึง ความเจริญงอกงามที่มนุษย์	๓	๔

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
		ป.๖/๓		สร้างสรรค์ขึ้น เพื่อเป็นแบบ แผนในการดำเนินชีวิตนอก จากนี้ยังมีมารยาทไทยเป็น กิริยา วาจาที่สุภาพเรียบร้อย ที่ พึงปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสม		
๙	ผู้ผลิตและผู้บริโภค	ส ๓.๑ ป.๖/๑ ป.๖/๒	ส ๓.๑ ป.๖/๓	ผู้ผลิต เป็นผู้ที่เปลี่ยนแปลง ทรัพยากรให้เป็นสินค้าและ บริการ ผู้ผลิตที่มีคุณภาพควร คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ผู้บริโภค เป็นผู้ที่ใช้สินค้าและ บริการตามความต้องการของ ตนเอง ผู้บริโภคที่ดีควรคำนึงถึง ประโยชน์ใช้สอย ความคุ้มค่า ของสินค้าและบริการ และ ผลกระทบต่อสังคมและสิ่ง แวดล้อม	๓	๔
๑๐	การใช้ทรัพยากร อย่างยั่งยืน	-	ส ๓.๑ ป.๖/๓	ทรัพยากร เป็นสิ่งจำเป็นต่อการ ดำรงชีวิต ทรัพยากรบางชนิดมี อยู่อย่างจำกัด เมื่อนำมาใช้ อย่างฟุ่มเฟือยก็จะหมดไป การ สร้างจิตสำนึกให้คนรู้คุณค่าของ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด จะทำให้มีทรัพยากรใช้ได้ ยาวนานขึ้น	๓	๓
๑๑	ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจ	ส ๓.๑ ป.๖/๒	ส ๓.๑ ป.๖/๑	ระบบเศรษฐกิจเป็นระบบที่มี ความสัมพันธ์กับผู้ผลิตผู้บริโภค และภาครัฐซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อน ให้ประเทศเกิดการพัฒนา	๒	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑๒	การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น	ส ๓.๒ ป.๖/๒	ส ๓.๑ ป.๖/๑	การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นเป็นการพึ่งพาอาศัยกัน เพื่อให้เศรษฐกิจของท้องถิ่นเจริญก้าวหน้า ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศต่อไป	๔	๕
๑๓	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	ส ๕.๑ ป.๖/๑	ส ๕.๒ ป.๖/๑	แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียมเป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษา ลักษณะทางกายภาพและสังคมของพื้นที่ต่าง ๆ ทำให้ทราบตำแหน่ง ระยะ ทิศ และระบบความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ	๔	๕
๑๔	ธรรมชาติกับสังคมไทย	ส ๕.๑ ป.๖/๑	ส ๕.๒ ป.๖/๑	สิ่งแวดล้อมทางกายภาพเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งมนุษย์ต้องพึ่งพาอาศัยเพื่อการดำรงชีวิต นอกจากนี้สิ่งแวดล้อมทางกายภาพยังมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยมีสาเหตุมาจากกระบวนการทางธรรมชาติและการทำงานของมนุษย์	๔	๕
๑๕	ภัยพิบัติในประเทศไทย	ส ๕.๑ ป.๖/๒	ส ๕.๒ ป.๖/๑	ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการเกิดภัยพิบัติซึ่งภัยพิบัติส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ดังนั้นจึงจำเป็นที่เราจะต้อง	๔	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				ศึกษา และทำความเข้าใจ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อ เตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติ		
๑๖	การจัดการ ทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อมอย่าง ยั่งยืน	ส ๕.๒ ป.๖/๒	ส ๕.๒ ป.๖/๓	มนุษย์ต้องพึงพาอาศัย ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิต ปัจจุบันทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อมเกิดความเสื่อม โทรม ดังนั้นจึงจำเป็นที่ทุกคน ควรมีส่วนร่วมในการใช้ ทรัพยากรอย่างประหยัดและ คุ้มค่ามากที่สุด เพื่อให้ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมคงอยู่ อย่างยั่งยืน	๓	๕
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๒๓	๑๑			
		ระหว่างเรียน			๗๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๘๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๒๑๒๐๑ สังคมศึกษาฯ   กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑   ภาคเรียนที่ ๑   จำนวน ๖๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	การเผยแพร่ของ ศาสนาต่างๆ เข้าสู่ ประเทศไทย	ส ๑.๑ ม.๑/๑	ส ๑.๑ ม.๑/๕	การเผยแพร่พระพุทธศาสนา และศาสนาอื่นๆ เข้าสู่ประเทย ไทยทำให้ชาวไทยได้เรียนรู้ หลักคำสอนและข้อปฏิบัติตาม หลักคำสอนช่วยให้มีหลักใน การดำเนินชีวิตและทำให้สัง ฆไทยดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง	๓	๓
๒	ความสำคัญของ ศาสนาต่อ สังคมไทย	ส ๑.๑ ม.๑/๒	ส ๑.๑ ม.๑/๕	ศาสนาทุกศาสนามีหลักคำ สอนและข้อปฏิบัติที่ส่งเสริม ให้ศาสนิกชนของตนเข้าใจ ชีวิต ดำเนินชีวิตอย่างสงบสุข มีกำลังใจที่จะต่อสู้กับอุปสรรค ชีวิต สามารถนำพาชีวิตของ ตนให้ไปสู่เป้าหมายที่ดีงามได้ รวมทั้งช่วยให้สังคมดำรงอยู่ ได้อย่างมั่นคง	๒	๓
๓	สรุปและวิเคราะห์ ประวัติศาสตร์ดา ศาสนาของตนเอง ที่นับถือ	ส ๑.๑ ม.๑/๓	ส ๑.๑ ม.๑/๘	คุณธรรมจริยธรรมของศาสดา เป็นแบบอย่างที่ดีในการ ดำเนินชีวิตและพัฒนาตนเอง ของมนุษย์	๑	๓
๔	ศาสนิกชนตัวเอง	ส ๑.๑ ม.๑/๔	ส ๑.๑ ม.๑/๘	การศึกษาความรู้เกี่ยวกับ สาวกของศาสดาและศาสนิก ชนตัวอย่างทำให้ได้ข้อคิดที่ สามารถนำไปเป็นแนวปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน	๒	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และผู้อื่น		
๕	หลักธรรมของ ศาสนา	ส ๑.๑ ม.๑/๑	ส ๑.๑ ม.๑/๕	การนำหลักธรรมและหลักคำ สอนของศาสนาไปประยุกต์ใช้ เป็นแนวทางในการดำเนิน ชีวิตเพื่อความผาสุกของ ตนเองและครอบครัว	๓	๓
๖	การพัฒนาจิตตาม แนวทางของ ศาสนาที่ตนเอง นับถือ	ส ๑.๑ ม.๑/๖	ส ๑.๑ ม.๑/๘	การพัฒนาจิตตามแนวทางของ ศาสนาที่ตนเองนับถือสอนให้ เราคิดพิจารณาอย่างถ่องแท้ แยกกาย และรอบคอบก่อน ตัดสินใจ	๑	๓
๗	การสวดมนต์และ บริหารจิตเมตตา	ส ๑.๑ ม.๑/๗	ส ๑.๑ ม.๑/๘	การสวดมนต์และดูอาแผ่ผล บุญเป็นการฝึกพัฒนาจิต ฝึก การทำความดีทางด้านจิตใจ ซึ่งเป็นคุณสมบัติต่อการ นำไปใช้ในการทำกิจกรรม ต่างๆ ในชีวิตประจำวันทำให้ เกิดความสุขที่ยั่งยืน	๒	๓
๘	หลักธรรมในการ ดำรงชีวิตแบบ พอเพียงและการ ดูแลรักษา สิ่งแวดล้อม	ส ๑.๑ ม.๑/๔	ส ๑.๑ ม.๑/๘	ความพอประมาณ ความมี เหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีสติปัญญารอบรู้ รอบคอบ มี คุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน เป็นหลักในการดำเนิน ชีวิตแบบพอเพียง	๑	๓
๙	เหตุผลความจำเป็น ที่ทุกคนต้องศึกษา เรียนรู้ศาสนาอื่น ๆ	ส ๑.๑ ม.๑/๙	ส ๑.๑ ม.๑/๑๐	นอกจากพระพุทธศาสนาเป็น ศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่ นับถือ แล้ว ในสังคมไทยยังประกอบไป ด้วยศาสนาอื่น ๆ ที่สำคัญ ได้แก่	๓	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และ ศาสนาสิกข์ ดังนั้น เพื่อให้เข้าใจ ถึงการประพฤติปฏิบัติตน และ วิธีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชน ผู้นับถือศาสนาเหล่านั้น เราจึง จำเป็นต้องเรียนรู้ถึงหลักธรรม คำสอนของศาสนาดังกล่าว เพื่อ ความเข้าใจที่ตรงกันและอยู่ ร่วมกันอย่างสันติสุข		
๑๐	ศาสนสัมพันธ์	ส ๑.๑ ม.๑/๑๑	ส ๑.๑ ม.๑/๑๐	ศาสนสัมพันธ์ คือ การสร้าง ความ สัมพันธ์อันดีกับผู้นับถือ ศาสนาอื่น ๆ โดยยึดความรัก ความเมตตาเป็นหลัก เพื่อการ อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข การสร้างศาสนสัมพันธ์แบบง่าย ๆ ทำได้ด้วยการปฏิบัติตนอย่าง เหมาะสมต่อศาสนิกชนอื่นใน สถานการณ์ต่าง ๆ และการ ปฏิบัติตามแนวทางของ บุคคลผู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ด้านศาสนสัมพันธ์ เช่น ท่าน อาจารย์พุทธทาส	๒	๓
๑๑	บำเพ็ญประโยชน์ ต่อศาสนสถาน	ส ๑.๒ ม.๑/๑	ส ๑.๒ ม.๑/๓	การบำเพ็ญประโยชน์และการ บำรุงรักษาศาสนสถานเป็นสิ่งที่ ช่วยสืบต่ออายุของศาสนาให้ยืน ยาวต่อไป ซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียน สามารถกระทำได้และเป็น หน้าที่ของศาสนิกชนทุกคน	๑	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑๒	ศาสตาสาวก	ส ๑.๒ ม.๑/๒	ส ๑.๒ ม.๑/๓	ศาสตาสาวกมีหน้าที่ศึกษาคำสอนของศาสนาแล้วนำมาเผยแพร่แก่ศาสนิกชน ศาสนิกชนทุกคนจึงควรแสดงความเคารพ และปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเหมาะสม	๑	๓
๑๓	ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา	ส ๑.๒ ม.๑/๒	ส ๑.๒ ม.๑/๓	การที่คนมาอยู่ร่วมกันในสังคมเดียวกัน ย่อมต้องมีความคิดเห็น ความต้องการแตกต่างกันไป แต่หากคนในสังคมยึดหลักธรรมเดียวกันก็จะทำให้สังคมอยู่อย่างสงบสุข ฉะนั้นศาสนิกชนจึงจำเป็นต้องศึกษาเพื่อให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	๒	๓
๑๔	ศาสนพิธี	ส ๑.๒ ม.๑/๕	ส ๑.๒ ม.๑/๔	การจัดเตรียมศาสนพิธี และพิธีกรรมต่างๆ ศาสนิกชนควรศึกษาและปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมเพื่อเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมที่ดีงามของศาสนาของตน	๒	๓
๑๕	วันสำคัญทางศาสนา	ส ๑.๒ ม.๑/๕	ส ๑.๒ ม.๑/๔	ในวันสำคัญทางศาสนาจะมีการประกอบพิธีเพื่อให้ศาสนิกชนได้เข้าร่วมปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และปฏิบัติตนอย่างถูกวิธี ในการร่วมพิธีวันสำคัญทางศาสนา	๒	๓
๑๖	รัฐธรรมนูญ	ส ๒.๒	ส ๒.๒	การเรียนรู้เกี่ยวกับ	๖	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
		ม.๑/๑	ม.๑/๓	รัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมาย สูงสุดที่มีผลบังคับใช้ในการ ปกครองประ เทศจะทำให้เข้าใจเจตนารมณ์ แนวนโยบายพื้นฐานของรัฐ ตลอดจนสาระ สำคัญซึ่ง บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญที่ จะต้องปกป้องคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชนตาม หลักสิทธิมนุษยชนตลอดจน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ปกครองประเทศตามหลักการ ของประชาธิปไตยอันจะช่วย ให้ประชาชนสามารถเรียกร้อง และปกป้อง สิทธิเสรีภาพของ ตนจากการละเมิดของรัฐ		
๑๗	กลไกการทำงานของอำนาจ ของอำนาจ อธิปไตยตาม รัฐธรรมนูญ	ส ๒.๒ ม.๑/๒	ส ๒.๒ ม.๑/๓	อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจ สูงสุดในการปกครองประเทศ มี ๓ ฝ่าย ได้แก่ อำนาจอธิ บัญญัติ อำนาจบริหาร และ อำนาจตุลาการ แต่ละฝ่ายทำ หน้าที่ตรวจ สอบและคาน อำนาจกัน เพื่อป้องกันการ ผูกขาดอำนาจ และส่งเสริม การปกครองระบอบ ประชาธิปไตยให้มี ประสิทธิภาพและเข้มแข็ง	๗	๕
๑๘	กฎหมายใกล้ตัว	ส ๒.๑ ม.๑/๑	ส ๒.๑ ม.๑/๔	การเรียนรู้และปฏิบัติตาม บทบัญญัติของกฎหมายใกล้ ตัว เช่น กฎหมายคุ้มครอง	๗	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				เด็ก กฎหมายการศึกษา กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายลิขสิทธิ์ และ กฎหมายการกระทำความผิด เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์จะช่วย ให้ปฏิบัติตนได้ถูกต้อง เกิด ประโยชน์ทั้งกับตนเองและ ผู้อื่นนำมาซึ่งความสงบสุข ของสังคม		
๑๙	สถานมิตรภาพกับ เพื่อนบ้านของเรา	ส ๒.๑ ม.๑/๒	ส ๒.๑ ม.๑/๓	วัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรม ของประเทศในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้มีทั้งความ คล้ายกันและความแตกต่าง กัน การเรียนรู้เกี่ยวกับคุณค่า ทางวัฒนธรรมจะเป็นปัจจัยใน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างกัน	๖	๕
๒๐	บทบาทและหน้าที่ ของเยาวชนที่มีต่อ สังคมและ ประเทศชาติ โดย เน้นจิตสาธารณะ	ส ๒.๑ ม.๑/๒	ส ๒.๑ ม.๑/๔	เยาวชนไทยมีบทบาทและ หน้าที่ในการทำประโยชน์ต่อ สังคมและประเทศชาติการ ปฏิบัติตนที่แสดงถึงการมีจิต สาธารณะ คือ การเคารพ กติกาสังคมและปฏิบัติตาม กฎหมาย การมีวินัยและ รับผิดชอบในกิจกรรมทาง สังคม การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ การรักษาสาธารณ ประโยชน์เพื่อ ประโยชน์สุขร่วมกันของคนใน สังคม	๔	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๑๕	๘			
		ระหว่างเรียน			๕๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๖๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๒๑๒๐๒ สังคมศึกษาฯ   กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑   ภาคเรียนที่ ๒   จำนวน ๖๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	ทำความรู้จัก เศรษฐศาสตร์	ส ๓.๑ ม.๑/๑	ส ๓.๑ ม.๑/๒	ปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติมี ปริมาณลดลง แต่ความ ต้องการของมนุษย์มีเพิ่มมาก ขึ้นส่งผลให้ทรัพยากรเกิด ความขาดแคลน ดังนั้น จึง จำเป็นต้องอาศัยความรู้ทาง เศรษฐศาสตร์มาช่วยในการบริ หารจัดการทรัพยากรให้เกิด ประโยชน์สูงสุด	๕	๕
๒	อุปสงค์และ อุปทาน	ส ๓.๒ ม.๑/๓	ส ๓.๑ ม.๑/๒	ปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติมี ปริมาณลดลง แต่ความ ต้องการของมนุษย์มีเพิ่มมาก ขึ้นให้ทรัพยากรเกิดความขาด แคลน ดังนั้น จึงจำเป็นต้อง อาศัยความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ มาช่วยในการบริหารจัดการ ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ สูงสุด	๔	๕
๓	สถาบันการเงิน : สถาบันขับเคลื่อน เศรษฐกิจไทย	-	ส ๓.๒ ม.๑/๑	สถาบันการเงินแต่ละประเภท และธนาคารกลางมีหน้าที่ แตกต่างกัน การดูแลจัดการ ให้มีปริมาณเงินในระบบที่ เหมาะสมจะช่วยให้ประชาชน มีเงินใช้จ่าย ธุรกิจมีเงินทุน หมุนเวียนในการประกอบกร	๖	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				รัฐมีเงินลงทุนพัฒนาประเทศ เศรษฐกิจของประเทศ สามารถขับเคลื่อนไปได้		
๔	มองดูเศรษฐกิจ ไทยของเรา	ส ๓.๒ ม.๑/๒	ส ๓.๑ ม.๑/๓ ส ๓.๒ ม.๑/๔	ระบบเศรษฐกิจจำเป็นต้องมี การพึ่งพาอาศัยกันและการ แข่งขันในทางเศรษฐกิจเพื่อ นำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย ทางเศรษฐกิจของประเทศ ทรัพย์สินทางปัญญาเป็น ผลงานอันเกิดจากความคิด สร้างสรรค์ของมนุษย์ และจะ ได้รับการคุ้มครองตาม กฎหมาย กฎหมายเกี่ยวกับ ทรัพย์สินทางปัญญาที่สำคัญ ได้แก่ ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า	๖	๕
๕	ชีวิตเป็นสุขด้วย เศรษฐกิจพอเพียง	ส ๓.๒ ม.๑/๒	ส ๓.๑ ม.๑/๓	หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงเน้นการกระทำที่ตั้ง อยู่บนความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ซึ่ง จะก่อให้เกิดพลังชุมชนที่ เข้มแข็ง ประชาชนมีความกิน ดีอยู่ดีบนความพอเพียงแม้ว่า จะมีผลกระทบหรือการ เปลี่ยนแปลงจากภายนอกก็ สามารถผ่านพ้นอุปสรรคและ ปัญหาต่าง ๆ ไปได้ด้วยดี	๕	๕
๖	เราบริโภคด้วย ความพอเพียง	ส ๓.๑ ม.๑/๒	ส ๓.๑ ม.๑/๓	การบริโภคเป็นกิจกรรมทาง เศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อการ พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ	๔	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				ปัจจุบันการบริโภคของมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงไป และความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีส่งผลให้มีการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย หรือสินค้าที่นอกเหนือจากความจำเป็น การเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมกรบริโภค และปฏิบัติตนอย่างถูกต้องจะช่วยให้เป็นผู้บริโภคที่ดี และก่อให้เกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ		
๗	พิกัดภูมิศาสตร์และเวลาของโลก	ส ๕.๑ ม.๑/๒	ส ๕.๒ ม.๑/๒	การตัดกันของละติจูด และลองจิจูด ทำให้เกิดตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ ซึ่งเป็นระบบบอกตำแหน่งบนพื้นโลกที่เป็นสากล ทุกตำแหน่งที่บนผิวโลกสัมพันธ์กับตำแหน่งเวลา การบอกตำแหน่งเวลาใช้เส้นเมริเดียนตามแนวลองจิจูดเป็นเกณฑ์ และการหมุนรอบตัวเองของโลกเป็นปัจจัยกำหนดเวลาบนโลกโดยสัมพันธ์กับเมริเดียน ๑๘๐ องศา	๕	๑๐
๘	ทวีปเอเชีย	ส ๕.๑ ม.๑/๑ ส ๕.๒ ม.๑/๑	ส ๕.๒ ม.๑/๒	ทวีปเอเชียเป็นทวีปที่มีขนาดใหญ่ที่สุดและจำนวนประชากรมากที่สุดในโลก มีความหลากหลายทางธรรมชาติและมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ จึงเป็น	๑๐	๑๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				แหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญของโลก ทวีปเอเชียประกอบด้วย ประชากรหลากหลายเชื้อชาติ เมื่อประชากรดังกล่าวมีความ สัมพันธ์กับธรรมชาติจึงเกิดการ สร้างสรรค์วัฒนธรรมและสังคม ที่แตกต่างกันไป		
๙	ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	ส ๕.๑ ม.๑/๑ ส ๕.๒ ม.๑/๑	ส ๕.๒ ม.๑/๒	ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย ประกอบด้วย ประเทศ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และ ประเทศในหมู่เกาะมหาสมุทร แปซิฟิกอีก ๑๑ ประเทศ เป็น ดินแดนที่อยู่ในซีกโลกใต้ ทุก ประเทศเป็นแผ่นดินเกาะที่ ล้อมรอบด้วยผืนน้ำ ลักษณะ ทางกายภาพและสิ่งแวดล้อม ต่าง ๆ เช่น ภูมิประเทศ ดิน แหล่งน้ำ ภูมิอากาศ พืช สัตว์ เป็นปัจจัยให้ประชากรที่อาศัย ในทวีปออสเตรเลียและประเทศ ในหมู่เกาะมหาสมุทรแปซิฟิกมี การดำเนินชีวิตและการ สร้างสรรค์วัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น การค้า เศรษฐกิจ สังคม ที่มีลักษณะเฉพาะ	๗	๑๐
ภัย พิบัติ และ การ		ส ๕.๑ ม.๑/๓ ส ๕.๒ ม.๑/๓	ส ๕.๒ ม.๑/๔	ภัยพิบัติธรรมชาติเป็นสิ่งที่ เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และ ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ การหา ความรู้และการเตรียมป้องกัน	๖	๑๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
จัดการ ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม				ภัยพิบัติธรรมชาติ ตลอดจนการ ร่วมมือกันระหว่างประเทศ จะ ช่วยให้มนุษย์สามารถรับมือและ ป้องกันภัยธรรมชาติต่างๆ ที่ เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาได้อย่าง รู้เท่าทันการจัดการภัยพิบัติและ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย จะช่วยให้มนุษย์อาศัยอยู่ ร่วมกันกับธรรมชาติได้อย่าง ยั่งยืน		
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๘	๖			
		ระหว่างเรียน		๕๘	๗๐	
		สอบปลายปี		๒	๓๐	
		รวมทั้งสิ้น		๖๐	๑๐๐	

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๒๒๒๐๑ สังคมศึกษาฯ   กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒   ภาคเรียนที่ ๑   จำนวน ๖๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	การเผยแพร่ ศาสนาสู่ประเทศ ต่างๆ	ส ๑.๑ ม.๒/๑	ส ๑.๑ ม.๒/๘	การเผยแพร่พระพุทธศาสนา และศาสนาอื่นๆ เข้าสู่ประเทศ อื่นๆส่งผลให้มีความรุ่งเรือง ในบางประเทศเนื่องจาก สภาพการเมืองการปกครอง และวิถีชีวิตที่ต่างกัน	๒	๓
๒	ความสำคัญของ ศาสนา	ส ๑.๑ ม.๒/๒	ส ๑.๑ ม.๒/๘	ทุกศาสนามีหลักธรรมที่ช่วย เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับ ประเทศเพื่อนบ้าน หากทุกคน ทุกประเทศ นำหลักธรรมทาง ศาสนาไปปฏิบัติ จะทำให้ ตนเอง สังคมและโลกเกิดความ สงบสุข	๑	๓
๓	ความสำคัญของ ศาสนา	ส ๑.๑ ม.๒/๓	ส ๑.๑ ม.๒/๘	ศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต ของคนไทย ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ดั่งามล้วนมีรากฐาน มาจากศาสนาที่ปฏิบัติสืบต่อกัน มาจนกลายเป็นเอกลักษณ์ที่ สำคัญของสังคม	๑	๓
๔	ความสำคัญของ ศาสนา	ส ๑.๑ ม.๒/๔	ส ๑.๑ ม.๒/๘	พระพุทธศาสนา เข้ามามี บทบาทสำคัญในการพัฒนา ชุมชนและจัดระเบียบทางสังคม ไทยในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการ ปกครอง การศึกษา ประเพณี วัฒนธรรม และการดำเนิน	๒	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				ชีวิตประจำวัน		
๕	สรุปวิเคราะห์ ประวัติศาสตร์	ส ๑.๑ ม.๒/๕	ส ๑.๑ ม.๒/๑๑	การศึกษาประวัติศาสตร์ล้วนมีความสำคัญแก่การศึกษา และสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้	๓	๓
๖	ศาสนิกชน ตัวอย่าง	ส ๑.๑ ม.๒/๖	ส ๑.๑ ม.๒/๑๑	การศึกษาประวัติของสาวก ศาสดาและศาสนิกชนตัวอย่าง เป็นการเสริมสร้างศรัทธาใน ศาสนาและเพื่อนำคุณธรรมของ บุคคลเหล่านั้นมาเป็นอย่างใน การดำเนินชีวิต	๓	๓
๗	คัมภีร์ของศาสนา	ส ๑.๑ ม.๒/๗	ส ๑.๑ ม.๒/๑๑	ศาสนคัมภีร์เป็นหลักฐานที่เก็บ รวบรวมคำสอนของศาสนาเป็น มรดาสืบทอดกันมายาวนาน เราในฐานะศาสนิกชนจึงควรศึกษา เรียนรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจ อย่างถูกต้อง เพื่อธำรงไว้คำ สอนของศาสนา	๓	๓
๘	หลักธรรมของ ศาสนา	ส ๑.๑ ม.๒/๘	ส ๑.๑ ม.๒/๑๑	หลักธรรมคำสอนเป็นหัวใจ สำคัญของศาสนานั้นๆ ซึ่ง นักเรียนต้องเรียนรู้ทำความเข้าใจความหมายและ องค์ประกอบของหลักธรรมคำ สอนเพื่อการพัฒนาตนเองและ สังคม ตลอดจนนำไปใช้ วิเคราะห์ปัญหา และนำไป ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้	๓	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๙	การพัฒนาจิตตาม แนวทางของ ศาสนาที่ตนเอง นับถือ	ส ๑.๑ ม.๒/๙	ส ๑.๑ ม.๒/๑๑	การพัฒนาจิตตามแนวทางของ ศาสนาที่ตนเองนับถือสอนให้ เราคิดพิจารณาอย่างถ่องแท้ แยกคาย และรอบคอบก่อน ตัดสินใจ	๒	๓
๑๐	การสวดมนต์และ บริหารจิตเมตตา	ส ๑.๑ ม.๒/๑๐	ส ๑.๑ ม.๒/๑๑	การสวดมนต์และดูอาแผ่ผล บุญเป็นการฝึกพัฒนาจิต ฝึก การทำความดีทางด้านจิตใจ ซึ่งเป็นคุณประโยชน์ต่อการ นำไปใช้ในการทำกิจกรรม ต่างๆ ในชีวิตประจำวันทำให้ เกิดความสุขที่ยั่งยืน	๓	๓
๑๑	การปฏิบัติตนตาม หลักธรรมทาง ศาสนา	ส ๑.๑ ม.๒/๑๑	ส ๑.๑ ม.๒/๑๑	หลักธรรมทางศาสนา สามารถใช้ เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้ เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลง ของโลกและการอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุขได้	๒	๓
๑๒	การเป็นลูกที่ดี	ส ๑.๒ ม.๒/๒	ส ๑.๒ ม.๒/๑	หลักธรรมของศาสนาได้กล่าว ถึงการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างกัน และกันของบุคคลประเภท ต่างๆ ที่ต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์ กันทางสังคม หากผู้อยู่ในฐานะ ลูกสามารถปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดี ตามคำสอนของศาสนาย่อม ก่อให้เกิดความมั่นคงในการอยู่ ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข เพราะการเป็นลูกที่ดีคือพื้นฐาน สำคัญของการเป็นพลเมืองที่ดี ของสังคม	๑	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑๓	มารยาทที่ดี	ส ๑.๒ ม.๒/๒	ส ๑.๒ ม.๒/๑	การปฏิบัติตนให้เหมาะสมใน การต้อนรับแขก การมีมารยาท ของผู้เป็นแขก และการแต่ง กายให้เหมาะสม กับกาลเทศะ	๓	๓
๑๔	ศาสนพิธี	ส ๑.๒ ม.๒/๓	ส ๑.๒ ม.๒/๕	ศาสนพิธี คือ พิธีกรรมหรือ ระเบียบแบบแผนต่าง ๆ ที่ดี งาม ที่พึงปฏิบัติในทางศาสนา การเรียนรู้ถึงคุณค่า และปฏิบัติ ตนได้อย่างถูกต้องตามศาสนพิธี ที่สำคัญเป็นหน้าที่ของศาสนิก ชนที่พึงปฏิบัติ	๓	๓
๑๕	วันสำคัญทาง ศาสนา	ส ๑.๒ ม.๒/๔	ส ๑.๒ ม.๒/๕	ในวันสำคัญทางศาสนาจะมี การประกอบพิธีเพื่อให้ศา สณิกชนได้เข้าร่วมปฏิบัติเพื่อ เป็นแนวทาง การอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข และปฏิบัติตน อย่างถูกวิธี ในการร่วมพิธีวัน สำคัญทางศาสนา	๒	๓
๑๖	ศาสนพิธี	ส ๑.๒ ม.๒/๓	ส ๑.๒ ม.๒/๕	ศาสนพิธีหรือพิธีกรรมทางศาสนา คือสิ่งสำคัญที่ช่วยยึดเหนี่ยวจิตใจ ของศาสนิกชน เป็นแนวทางและ ส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต การศึกษา และการเรียนรู้ศาสน พิธี พิธีกรรมตามแนวปฏิบัติของ ศาสนาอื่น ๆ จึงเป็นการทำความเข้าใจ ในความแตกต่างของความ	๔	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				คิด ความเชื่อ และการกระทำอย่าง มี เหตุผล ซึ่งจะช่วยลดอคติ และ สร้างการยอมรับในความแตกต่าง เพื่อให้ประชาชนในสังคมที่มีความ หลากหลายในด้านต่างๆ สามารถ อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ		
๕	สถาบันทางสังคม	ส ๒.๑ ม.๒/๓	ส ๒.๑ ม.๒/๑	สถาบันทางสังคมเกิดขึ้นเพื่อ ตอบสนองความต้องการขั้น พื้นฐานของมนุษย์ กำหนด สถานภาพและบทบาทของ บุคคลในสังคม แบบแผนการ ประพฤติในแต่ละสถาบันเป็น สิ่งที่สังคมส่วนใหญ่ให้การ ยอมรับ สถาบันทางสังคมทุก สถาบันมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ กันและมีบทบาทความสำคัญใน การพัฒนาสังคมให้ เจริญก้าวหน้า	๓	๔
๖	กฎหมายกับตัวเรา	ส ๒.๒ ม.๒/๑	ส ๒.๑ ม.๒/๑	การอยู่ร่วมกันในสังคม ประชาธิปไตย ผู้คนในสังคม จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการ กำหนดกติกาของสังคม ที่ เรียกว่า “กฎหมาย” ร่วมกัน และเมื่อกฎหมายนั้นมีผลบังคับ ใช้แล้ว สมาชิกในสังคมก็ จำเป็นต้องปฏิบัติตาม เพื่อ ความเป็นระเบียบและความ สงบเรียบร้อยในสังคม	๗	๕
๗	พลเมืองดีตามวิถี	ส ๒.๑	ส ๒.๑	พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	๓	๔

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
	ประชาธิปไตย	ม.๒/๒	ม.๒/๑	คือ ผู้ที่ปฏิบัติตนได้เหมาะสม กับสถานภาพ บทบาท และ หน้าที่ของตนเอง เข้าใจสิทธิ และเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญ กำหนด โดยไม่ละเมิดสิทธิและ เสรีภาพของผู้อื่น ตลอดจน ปฏิบัติตนและส่งเสริมให้ผู้อื่นใน สังคมปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ตามวิถีประชาธิปไตย เพื่อ เสริมสร้างสังคมให้มีความสงบ สุข		
๘	ข้อมูลข่าวสารทาง การเมืองการ ปกครองไทยสมัย ปัจจุบัน	ส ๒.๑ ม.๒/๒	ส ๒.๒ ม.๒/๒	ปัจจุบันสังคมไทยมีลักษณะเป็น สังคมข้อมูลข่าวสาร คนใน สังคมได้รับข้อมูลข่าวสารใน ปริมาณที่มาก และรวดเร็วขึ้น จากสื่อต่าง ๆ ดังนั้น การเลือก รับและใช้วิจารณ์ญาณกับข้อมูล ข่าวสาร โดยเฉพาะข้อมูล ข่าวสารทางการเมือง จึงเป็น เรื่องสำคัญที่จะไม่ทำให้ตกเป็น เหยื่อหรือถูกโน้มน้าวไปยังฝ่าย ใดฝ่ายหนึ่ง	๓	๔
๙	เรียนรู้วัฒนธรรม เอเชีย	ส ๒.๑ ม.๒/๒	ส ๒.๑ ม.๒/๔	การเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค เอเชียจะช่วยให้ เกิดการ ยอมรับนับถือเกี่ยวกับ วัฒนธรรมของกันและกัน ช่วย ขจัดอคติและความเข้าใจผิดที่มี ต่อกันสร้างความเข้าใจอันดี	๔	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				ระหว่างกันในความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ เพื่อการอยู่ ร่วมกันอย่างสันติสุข		
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๑๕	๗			
		ระหว่างเรียน			๕๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๖๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๒๒๒๐๒ สังคมศึกษาฯ   กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒   ภาคเรียนที่ ๒   จำนวน ๖๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	การออมและการ ลงทุน	ส ๓.๑ ม.๒/๑	ส ๓.๑ ม.๒/๓	การออมเป็นปัจจัยสำคัญต่อ การพัฒนาเศรษฐกิจของ ประเทศเป็นอย่างมากเนื่องจาก เป็นการช่วยสนับสนุนการ ลงทุน การผลิตของประเทศ และการจ้างงาน เป็นการสร้าง เสริมเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และลดผลกระทบจากความผัน ผวนจากวิกฤติการณ์ในตลาด โลกการลงทุนในประเทศก็ไม่ ต้องพึ่งพาอาศัยเงินทุนจาก ต่างประเทศมากนัก ดังนั้น การ ออมจึงนับว่ามีความสำคัญ ค่อนข้าง มากในการพัฒนา เศรษฐกิจหรือต่อผู้ออมเอง เพื่อ เป็นหลักประกันความมั่นคงใน ชีวิตในระยะยาว	๔	๕
๒	การผลิตสินค้าและ บริการ	ส ๓.๑ ม.๒/๒	ส ๓.๑ ม.๒/๓	การผลิตสินค้าและบริการให้มี ประสิทธิภาพนั้นจะต้อง คำนึงถึงปัจจัยการผลิตและ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิต มี การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยนำทรัพยากรในท้องถิ่นมา	๔	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ ให้คุ้มค่าที่สุดที่สุด		
๓	การพัฒนาการผลิต ในท้องถิ่นตาม ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ส ๓.๑ ม.๒/๒	ส ๓.๑ ม.๒/๓	การน้อมนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ ในท้องถิ่น คือ แนวทางการ พัฒนาการผลิตที่ตั้งอยู่บน พื้นฐานของทางสายกลางและ ความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมี เหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนใช้ความรู้และ คุณธรรมประกอบการดำเนิน งาน เพื่อนำไปสู่ความก้าวหน้า อย่างสมดุลและยั่งยืน	๔	๕
๔	การคุ้มครองสิทธิ ของตนเองในฐานะ ผู้บริโภค	ส ๓.๑ ม.๒/๔	ส ๓.๑ ม.๒/๓	การเลือกซื้อสินค้าและบริการ ผู้บริโภคควรศึกษาข้อมูล เกี่ยวกับสินค้าและบริการก่อน ตัดสินใจเลือกซื้อ เนื่องจาก สินค้าและบริการบางชนิดไม่ได้ มาตรฐานและอาจส่งผล กระทบต่อผู้บริโภค ดังนั้น จึงมี กฎหมายคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค โดยมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชนเป็นผู้รับผิดชอบเมื่อ ผู้บริโภคถูกละเมิดสิทธิสามารถ ร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เพื่อรักษาสิทธิและ	๓	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				ผลประโยชน์ของตนได้		
๕	ระบบเศรษฐกิจและ ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจระหว่าง ประเทศ	ส ๓.๒ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓	ส ๓.๒ ม.๒/๔	กิจกรรมทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันไปตามระบบเศรษฐกิจโดยมีทั้งระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมแบบสังคมนิยม และแบบผสมออกจากรั้วนั้นแต่ละประเทศยังมีการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจโดยการพึ่งพากัน การเปิดเสรีทางการค้า ส่งต่อความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ และมีการแข่งขันทางการค้าซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพสินค้า ปริมาณการผลิต และราคาสินค้า โดยที่การกระจายของทรัพยากรในโลกนั้นมีผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	๓	๕
๖	มาตราส่วนทิศ และสัญลักษณ์ใน แผนที่	ส ๕.๑ ม.๒/๒	ส ๕.๒ ม. ๒/๒	๑. มาตราส่วน ๒. ทิศ ๓. สัญลักษณ์	๔	๕
๗	ทวีปยุโรป	ส ๕.๑ ม. ๒/๑ ส ๕.๒ ม. ๒/๑	ส ๕.๒ ม. ๒/๒	๑. ลักษณะทางกายภาพ ๒. ลักษณะภูมิอากาศ ๓. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔. ลักษณะทางประชากรสังคม และวัฒนธรรม	๑๒	๑๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				๕. ลักษณะทางกายภาพที่ ส่งผลต่อเศรษฐกิจ ๖. ปัจจัยทางกายภาพที่ส่งผล ต่อการกระจายของประชากร ๗. ท่าเลที่ตั้งและกิจกรรมทาง เศรษฐกิจที่สำคัญ		
๘	ทวีปแอฟริกา	ส ๕.๑ ม. ๒/๑ ส ๕.๒ ม. ๒/๑	ส ๕.๒ ม. ๒/๒	๑. ลักษณะทางกายภาพ ๒. ลักษณะภูมิอากาศ ๓. ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ๔. ลักษณะทางประชากร สังคมและวัฒนธรรม ๕. ลักษณะทางกายภาพที่ ส่งผลต่อเศรษฐกิจ ๖. ปัจจัยทางกายภาพที่มีผล ต่อ การกระจายของประชากร ๗. ท่าเลที่ตั้งและกิจกรรม ทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๓	๑๐
๙	ภัยพิบัติทาง ธรรมชาติและ การจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	ส ๕.๑ ม.๒/๓ ส ๕.๒ ม.๒/๓	ส ๕.๒ ม.๒/๔	๑. ภัยพิบัติและการจัดการภัย พิบัติ ๒. ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมที่เกิดจาก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ กับสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรป และแนวทางการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	๑๑	๒๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				๓. ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่เกิดจาก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ กับสิ่งแวดล้อมในทวีปแอฟริกา และแนวทางในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน		
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๑๑	๔			
		ระหว่างเรียน			๕๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๖๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๒๓๒๐๑ สังคมศึกษาฯ   กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓   ภาคเรียนที่ ๑   จำนวน ๖๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	การเผยแผ่ศาสนา	ส ๑.๑ ม.๓/๑	ส ๑.๑ ม.๓/๓	การเผยแผ่ศาสนาต่างๆไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลกนั้นมีลักษณะต่างๆ กันซึ่งส่วนใหญ่จะมาจากการเผยแผ่บรรดาสาวกและศาสนิกชนที่เลื่อมใสในศาสนานั้นไปตั้งถิ่นฐานในประเทศเหล่านั้นแล้วนำหลักคำสอน รวมถึงวัฒนธรรมวิถีชีวิตเข้าไปเผยแพร่ในกลุ่มชนของตนและขยายไปสู่ผู้ที่สนใจและเลื่อมใสได้นำไปนับถือ	๔	๓
๒	ความสำคัญของศาสนา	ส ๑.๑ ม.๓/๒	ส ๑.๑ ม.๓/๓	ศาสนามีความสำคัญในฐานะช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบสุขให้แก่โลก คือเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นบ่อเกิดอารยธรรมและภูมิปัญญาต่าง ๆ ของมนุษยชาติ และหลัก ธรรมของศาสนานั้นมุ่งให้ทุกคนนำไปปฏิบัติเพื่อความสุขความเจริญแก่ตนเองและนำไปสู่สันติภาพในสังคม	๑	๓
๓	ศาสนากับ	ส ๑.๑	ส ๑.๑	ศาสนากับปรัชญาของ	๑	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
	เศรษฐกิจพอเพียง	ม.๓/๕	ม.๓/๓	เศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีความ สอดคล้องกันในการสามารถ นำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ทั้งของตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศเพื่อให้เกิดความสงบ สุขและเกิดการพัฒนาอย่าง ยั่งยืน โดยนำหลักธรรมทาง ศาสนา และปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ ปัจจุบัน		
๔	ประวัติศาสตร์	ส ๑.๑ ม.๓/๔	ส ๑.๑ ม.๓/๗	การศึกษาจริยวัตรของท่าน ศาสดาจะทำให้เกิดความ เลื่อมใสและเกิดศรัทธา สามารถนำข้อปฏิบัติและ โอวาทต่างๆ มาประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาชีวิตและสังคม ให้เจริญยิ่งขึ้นไปได้	๒	๓
๕	ศาสนิกชนตัวอย่าง	ส ๑.๑ ม.๓/๕	ส ๑.๑ ม.๓/๗	การศึกษาศาสนิกชนตัวอย่าง ทำให้ทราบถึงประวัติของ บุคคลเหล่านั้น รวมถึงได้ เรียนรู้คุณธรรมของบุคคล ดังกล่าว ซึ่งสามารถนำมา เป็นข้อคิด เป็นแบบอย่างใน การดำเนินชีวิตได้	๒	๓
๖	หลักธรรมทาง ศาสนา	ส ๑.๑ ม.๓/๖	ส ๑.๑ ม.๓/๗	ศาสนิกชนที่ดีต้องนำ หลักธรรมยึดถือเป็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิต และถือ เป็นแนว ทางปฏิบัติ เพื่อให้	๔	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				เกิดความสุขและความเจริญ		
๗	การปฏิบัติตนตาม หลักธรรม	ส ๑.๑ ม.๓/๖	ส ๑.๑ ม.๓/๗	เมื่อก้าวเข้าสู่วัยอันควรแก่การทำงานและการมีครอบครัว บุคคลแต่ละคนจะต้องพัฒนาตนเองให้พร้อมที่จะเผชิญกับ ภาวะต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ทั้ง จากการทำงานว่าจะทำอย่างไร ให้ตนเอง ประสบความสำเร็จ ในหน้าที่การงานหรือแม้กระทั่ง การมีครอบครัว ก็ต้องคิด พิจารณาว่าจะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับ คู่ชีวิตของตนอย่างไร ทำ อย่างไรให้ครอบครัวมีความรัก ใคร่สามัคคี และมีความมั่นคง ยืนยาว ซึ่งหลักธรรมทาง ศาสนานี้บุคคลสามารถน้อม นำมายึดเหนี่ยวจิตใจและยึดถือ ปฏิบัติเพื่อให้ตนเองประสบ ความสำเร็จ ทั้งในเรื่องการ ทำงานและการมีครอบครัว	๒	๓
๘	การพัฒนาจิต	ส ๑.๑ ม.๓/๘	ส ๑.๑ ม.๓/๗	การพัฒนาจิตตามแนวทางของ ศาสนาที่ตนเองนับถือสอนให้ เราคิดพิจารณาอย่างถ่องแท้ แยกกาย และรอบคอบก่อน ตัดสินใจ	๒	๓
๙	การสวดมนต์และ บริหารจิตเมตตา	ส ๑.๑ ม.๓/๙	ส ๑.๑ ม.๓/๗	การสวดมนต์และดูอาแผ่ผล บุญเป็นการฝึกพัฒนาจิต ฝึก การทำความดีทางด้านจิตใจ ซึ่งเป็นคุณประโยชน์ต่อการ	๒	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				นำไปใช้ในการทำกิจกรรม ต่างๆ ในชีวิตประจำวันทำให้ เกิดความสุขที่ยั่งยืน		
๑๐	ศาสนิกชนของ ศาสนาอื่น ๆ	-	ส ๑.๑ ม.๓/๑๐	ศาสนามีความสำคัญต่อการ ดำเนินชีวิตของมนุษย์ การ ปฏิบัติตามหลักคำสอนของแต่ละ ศาสนาล้วนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้จุดหมายของทุก ศาสนาย่อมต้องการให้ศาสนิก ชนปฏิบัติตนเป็นคนดี ละเว้น ความชั่ว ยอมรับในความ แตกต่างซึ่งกันและกัน เพื่อ ความสงบในการอยู่ร่วมกันใน สังคม	๒	๓
๑๑	หน้าที่และบทบาท ของสาวก	ส ๑.๒ ม.๓/๑	ส ๑.๒ ม.๓/๓	สาวกของศาสนานั้นมีหน้าที่ และบทบาทในการศึกษาและ ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน ของศาสนาแล้วนำมาสั่ง สอนศาสนิกชนและปฏิบัติตน ตามจริยวัตรอย่างถูกต้อง เหมาะสม	๒	๓
๑๒	การเป็นศิษย์ที่ดี	ส ๑.๒ ม.๓/๒	ส ๑.๒ ม.๓/๓	บุคคลแต่ละคนย่อมมีความ สัมพันธ์กันในสถานะใดสถานะ หนึ่ง ครูอาจารย์และศิษย์ก็มี ความสัมพันธ์กันในทางการ ศึกษา ผู้เป็นครูอาจารย์พึง ปฏิบัติตนที่ดีต่อศิษย์ ผู้เป็น ศิษย์ก็พึงปฏิบัติตนที่ดีต่อครู อาจารย์ตามหลักคำสอนของ	๑	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				ศาสนา		
๑๓	ศาสนิกชนที่ดี	ส ๑.๒ ม.๓/๒	ส ๑.๒ ม.๓/๓	การปฏิบัติตามหลักคำสอน ของศาสนานั้นต้องการให้ศา สนิกชนประพฤติปฏิบัติตนให้ เป็นผู้ทรงธรรม ประพฤติ ปฏิบัติชอบ และเมื่อเรียนรู้ แล้วสามารถนำไปถ่ายทอด ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย และ รวมถึงการปกป้องศาสนาของ ตนเองมิให้ผู้อื่นมากล่าวว่า ร้ายหรือจาบจ้วงได้ ซึ่งถือ เป็นสิ่งที่ศาสนิกชนที่ดีควร นำไปยึดถือปฏิบัติ	๑	๒
๑๔	การปฏิบัติตน ในศาสนพิธี	ส ๑.๒ ม.๓/๔	ส ๑.๒ ม.๓/๓	การทำบุญเป็นการประกอบ กรรมดีตามความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี เพื่อ ความเป็นสิริมงคลและความสุข ความเจริญแก่ชีวิต ซึ่งจัดให้มี ขึ้นทั้งในงานมงคลและงาน อวมงคล และเพื่อให้ได้รับผล แห่งอานิสงส์ของการทำบุญนั้น ผู้ปฏิบัติจึงต้องปฏิบัติตนให้ ถูกต้อง	๓	๓
๑๕	วันสำคัญทาง ศาสนา	ส ๑.๒ ม.๓/๕	ส ๑.๒ ม.๓/๓	วันสำคัญทางศาสนามีความ แตกต่างกันในฐานะศาสนิก ชนที่ดีควรเรียนรู้ข้อปฏิบัติใน วันสำคัญต่างๆเพื่อให้ สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องและ เหมาะสม	๓	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑๖	การแสดงตน เป็นศาสนิกชนของ ศาสนาที่ตนนับถือ	ส ๑.๒ ม.๓/๖	ส ๑.๒ ม.๓/๗	การแสดงตนเป็นศาสนิกชน ของศาสนาที่ตนนับถือเป็นการ ประกาศว่าตนนับถือศาสนา นั้นๆ และเป็นการสืบทอด ศาสนาให้ดำรงอยู่สืบไป	๓	๓
๑๗	รักษาศาสนา	ส ๑.๒ ม.๓/๖	ส ๑.๒ ม.๓/๗	ศาสนาของตนมีศาสดา ศาสดา มีคัมภีร์เป็นหลักธรรมคำสอน ศาสนิกชนทุกคนเป็นสืบทอด ศาสนา ศาสนสถานเป็นที่ ปฏิบัติธรรม	๓	๓
๑๘	ระบอบการเมือง การปกครอง ในโลกปัจจุบัน	ส ๒.๒ ม.๓/๒	ส ๒.๒ ม.๓/๑	ระบอบการปกครองหลักที่ใช้ อยู่ในโลกปัจจุบัน ได้แก่ ระบอบประชาธิปไตย และ ระบอบเผด็จการ นั้นมีความ ต่างกันในเรื่องของการเปิด โอกาสให้ประชาชนได้มีส่วน ร่วมทางการเมือง ปัจจุบันมี แนวโน้มว่าประเทศต่างๆ จะใช้ การปกครองระบอบประชาธิปไตย มากขึ้น ซึ่งทำให้ประชาชน มีเสรีภาพในการดำเนินชีวิต ก่อให้เกิดการพัฒนาทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	๔	๔
๑๙	วิเคราะห์ระบอบ ประชาธิปไตยของ ประเทศไทย	ส ๒.๒ ม.๓/๓	ส ๒.๒ ม.๓/๔	ประเทศไทยมีการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุขซึ่งรูปแบบลักษณะย่อมมี ทั้งความคล้ายคลึงและความ	๔	๔

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				แตกต่างกับประเทศอื่น ๆ ที่ ปกครองด้วยระบอบ ประชาธิปไตยเป็นการให้อำนาจ แก่ประชาชน ซึ่งย่อมมีทั้งปัญหา และส่งผลกระทบต่อการพัฒนา ประชาธิปไตย ประเด็นสำคัญจึง อยู่ที่การพัฒนาความเป็น ประชาธิปไตยในประเทศไทย ด้วยการตระหนักถึงความเป็น เจ้าของอำนาจประชาธิปไตย พร้อมกับการยอมรับและเคารพ ความคิดเห็นที่แตกต่าง เพื่อ สันติสุขในสังคมประชาธิปไตย ของประเทศไทย		
๒๐	กฎหมายกับชีวิต	ส ๒.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๒	ส ๒.๑ ม.๓/๕	กฎหมายเป็นเครื่องมือที่ใช้ใน การจัดระเบียบและควบคุม สังคมให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อนำมาซึ่งความสงบสุขใน สังคม	๕	๔
๒๑	วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย และวัฒนธรรม สากล	ส ๒.๑ ม.๓/๓	ส ๒.๑ ม.๓/๕	ในปัจจุบันได้มีการรับ วัฒนธรรมสากลมาใช้ในสังคม มากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องเลือก รับ วัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม มาประยุกต์ใช้ เพื่อรักษา เอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย อันดีงามให้คงอยู่สืบไป	๔	๔
๒๒	ร่วมกันสร้างสังคม สันติสุข	ส ๒.๑ ม.๓/๔	ส ๒.๑ ม.๓/๕	ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นใน สังคมไทย ส่งผลให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงทางสังคมมากมาย	๓	๔

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				ดังนั้น ประชาชนทุกคนใน สังคมจึงควรมีขันติธรรมและ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดย สันติวิธีเพื่อให้เกิดความสุขใน การดำเนินชีวิต		
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๑๗	๘			
		ระหว่างเรียน			๕๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๖๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๒๓๒๐๓ สังคมศึกษาฯ   กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓   ภาคเรียนที่ ๒   จำนวน ๖๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	กลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ	ส ๓.๑ ม.๓/๑	ส ๓.๒ ม.๓/๒	ระบบเศรษฐกิจของประเทศ ไทยเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนได้ มีบทบาทร่วมกับรัฐบาล จึงทำให้กลไกราคามีส่วนสำคัญ ในการกำหนดราคาสินค้าและ บริการ อย่างไรก็ตาม หากราคา สินค้าที่เป็นไปตามกลไกราคา สร้างความเดือดร้อนแก่ ประชาชนในสังคม ภาครัฐก็ สามารถมีส่วนในการกำหนด ราคาเป็นบางครั้งเพื่อความเป็ นธรรมของคนในสังคมได้	๔	๔
๒	เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาท้องถิ่นและระบบ สหกรณ์	ส ๓.๑ ม.๓/๓	ส ๓.๑ ม.๓/๒	แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปใช้ในการแก้ไข ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นใน ด้านต่าง ๆ รวมถึงการนำไปใช้ ในระบบสหกรณ์ เพื่อให้เกิด ประโยชน์แก่คนในท้องถิ่น ทั้ง ทางด้านสังคมเศรษฐกิจ และ สิ่งแวดล้อม	๔	๔
๓	บทบาทหน้าที่ของ รัฐบาล	ส ๓.๒ ม.๓/๑	ส ๓.๒ ม.๓/๒	รัฐบาลมีบทบาทหน้าที่ในระบบ เศรษฐกิจ คือ ดำเนินการสนอง นโยบายและดูแลกิจกรรมทาง	๔	๔

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				เศรษฐกิจของประเทศให้มีความมั่นคง รวมถึงผลิตสินค้าและบริการสาธารณะที่สำคัญ ๆ และการเก็บภาษีเพื่อนำไปพัฒนาประเทศ ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น		
๔	ปัญหาเศรษฐกิจในระดับประเทศ	ส ๓.๒ ม.๓/๔	ส ๓.๒ ม.๓/๒	ภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ทำให้เกิดความผันผวนของเศรษฐกิจภายในประเทศและมีผลกระทบทำให้เกิดปัญหาการว่างงานในสังคม	๔	๔
๕	การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ	ส ๓.๒ ม.๓/๖	ส ๓.๒ ม.๓/๓	การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศล้วนมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งทำให้เศรษฐกิจภายในประเทศดีขึ้น และเกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างประเทศในเวลาต่อมา	๔	๔
๑๐	ทวีปอเมริกาเหนือ	ส ๕.๑ ม.๓/๑ ส ๕.๒ ม ๓/๑	ส ๕.๒ ม.๓/๒	ทวีปอเมริกาเหนือเป็นทวีปที่มีประชากรหนาแน่น เพราะมีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมต่อการตั้งถิ่นฐานและมีทรัพยากรมากส่งผลให้ทวีปอเมริกาเหนือมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ลักษณะ	๑๓	๑๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				ทางกายภาพของทวีปอเมริกา เหนือส่งผลต่อการดำเนิน กิจกรรมทางเศรษฐกิจและ การกระจายของประชากรให้มี ลักษณะที่แตกต่างกันไป ตามแต่ปัจจัยทางกายภาพใน บริเวณพื้นที่ต่าง ๆ		
๑๑	ทวีปอเมริกาใต้	ส ๕.๑ ม.๓/๑ ส ๕.๒ ม ๓/๑	ส ๕.๒ ม.๓/๒	ทวีปอเมริกาใต้เป็นดินแดน ต่อเนื่องมา จากทวีปอเมริกา เหนือ รูปร่างกว้างทาง ตอนบนและค่อย ๆ เรียวแคบ ลงมาทางตอนใต้ พื้นที่ส่วนใหญ่ อยู่ทางซีกโลกใต้ ภูมิ ประเทศมีที่ราบชายฝั่ง ที่ราบ ลุ่มน้ำซึ่งเหมาะแก่การตั้งถิ่น ฐานและการประกอบอาชีพ ภูมิอากาศมีทั้งเขตร้อนและ เขตอบอุ่นมีทรัพยากร ธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ จึง เป็นทวีปที่มีประชากร หนาแน่นพื้นที่หนึ่งของโลก แต่ทวีปอเมริกาใต้มีความ แตกต่างกันทางด้านสังคม และปัญหาคุณภาพของ ประชากรทำให้เศรษฐกิจไม่ เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร และ ขาดการจัดการอย่าง เหมาะสมจึงทำให้เกิดปัญหา ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อม โทรมและเกิดปัญหา	๑๓	๒๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				สิ่งแวดล้อมตามมา		
๑๒	ภัยพิบัติทาง ธรรมชาติ และการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	ส ๕.๑ ม.๓/๒	ส ๕.๒ ม.๓/๒	ภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นภัยที่ เกิดขึ้นโดยมีสาเหตุจาก ธรรมชาติ ในแต่ละภูมิภาคของ โลกอาจมีความเสี่ยงต่อการเกิด ภัยพิบัติทางธรรมชาติเหมือน หรือแตกต่างกันตามปัจจัยทาง กายภาพของภูมิภาคนั้น ๆ การ จัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใน ทวีปอเมริกาเหนือและทวีป อเมริกาใต้จึงต้องอาศัยความ ร่วมมือและแนวทางการจัดการ อย่างยั่งยืน เพื่อให้สามารถ วางแผนรับมือ ป้องกันภัยพิบัติ และปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ตลอดจนอาศัยอยู่ร่วมกับ ธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน	๑๒	๒๐
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๑๖	๗			
		ระหว่างเรียน			๕๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๖๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๑๑๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษา วิเคราะห์ พุทธประวัติ หรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือ แบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด ความหมาย ความสำคัญและการเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือ สวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติ บำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานที่ตนนับถือ แสดงตน เป็นพุทธมามกะ หรือศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ ถูกต้อง ประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน ตัวอย่างความสามารถ ความดีของตนเอง ของผู้อื่น และผลจากการกระทำดี โครงสร้าง บทบาท หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน บทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย สินค้าและบริการ ที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัวและประโยชน์ของการออม การใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ความจำเป็นของการทำงานอย่างสุจริตแยกแยะสิ่งต่างๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ และที่ตั้ง ของสิ่งต่างๆ ใช้แผนผังง่ายๆ ในการแสดงตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ในห้องเรียน การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัว การจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน

โดยใช้กระบวนการทางสังคม กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม และกระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทย และสังคมโลก

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPs) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

รหัสตัวชี้วัด รวมทั้งหมด ๒๔ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๖ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๑/๑ ป.๑/๒ ป.๑/๔

ส ๑.๒ ป.๑/๑ ป.๑/๒

ส ๒.๑ ป.๑/๑ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๑ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๒.๑ ป.๑/๒ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๒.๒ ป.๑/๑ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๔ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑)

ส ๒.๒ ป.๑/๒ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๔ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๒, ๓)

ส ๓.๑ ป.๑/๑

ส ๓.๒ ป.๑/๑

ส ๕.๑ ป.๑/๑ ป.๑/๒ ป.๑/๓ ป.๑/๔

ส ๕.๒ ป.๑/๒

ตัวชี้วัดปลายทาง ๘ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๑/๓

ส ๑.๒ ป.๑/๓

ส ๒.๒ ป.๑/๓ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๓ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๓.๑ ป.๑/๒ ป.๑/๓

ส ๕.๑ ป.๑/๔

ส ๕.๒ ป.๑/๑ ป.๑/๓

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๑๒๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษา วิเคราะห์ ความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบเบื้องต้นของศาสนา ประวัติศาสตร์ ศาสนาของศาสนา คัมภีร์ และการใช้ภาษาของศาสนา รวบรวมหลักจริยธรรม ปฏิบัติตามหลักธรรม โอวาท ๓ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน และชุมชน หลักปฏิบัติการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ศาสนพิธี และพิธีกรรมในวันสำคัญของศาสนา การบริหารจัดการ การเจริญปัญญาเบื้องต้น การทำความดีของบุคคลในครอบครัว และโรงเรียน การปฏิบัติตามคำแนะนำเกี่ยวกับศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม การเป็นพลเมืองดี ในสังคมประชาธิปไตย การยอมรับ การเคารพสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว สิทธิของบุคคลที่พึงได้รับการคุ้มครอง การขัดเกลาของสังคม ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของท้องถิ่น ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว บทบาทหน้าที่ของตนเอง การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ข้อตกลง กฎ กติกา ระเบียบในโรงเรียน ความหมาย และความสำคัญของรัฐธรรมนูญ ประโยชน์ของรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว ตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสม เศรษฐกิจพอเพียง อาชีพของชุมชน การซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ประโยชน์ของธนาคาร ภาษีที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน ลักษณะทางกายภาพ องค์ประกอบของแผนผังแผนที่ ตำแหน่ง ระยะทิศทางทรัพยากรธรรมชาติรู้คุณค่าของธรรมชาติ การสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางสังคม การเปรียบเทียบประชากรกับสิ่งแวดล้อม การฝึกสังเกตสิ่งต่างๆรอบตัว

โดยใช้กระบวนการทางสังคม กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม และกระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบรักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทย และสังคมโลก

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

รหัสตัวชี้วัด รวมทั้งหมด ๒๘ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๘ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๒/๑ ป.๒/๒ ป.๒/๓ ป.๒/๖ ป.๒/๗

ส ๑.๒ ป.๒/๑

ส ๒.๑ ป.๒/๒ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๓ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๒.๑ ป.๒/๔ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๔ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๒.๒ ป.๒/๑

ส ๒.๒ ป.๒/๒ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๓ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๓.๑ ป.๒/๑ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๓ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๓.๑ ป.๒/๒ ป.๒/๓

ส ๓.๒ ป.๒/๑

ส ๕.๑ ป.๒/๒ ป.๒/๓

ส ๕.๒ ป.๒/๑

ส ๕.๒ ป.๒/๒ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๓ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ตัวชี้วัดปลายทาง ๑๐ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๒/๔ ป.๒/๕

ส ๑.๒ ป.๒/๒

ส ๒.๑ ป.๒/๑ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๑ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

(บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

(บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๔ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๒.๑ ป.๒/๓ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๔ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๓.๑ ป.๒/๔

ส ๓.๒ ป.๒/๒

ส ๕.๑ ป.๒/๑

ส ๕.๒ ป.๒/๓ ป.๒/๔

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๑๓๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ฯ
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล ความสำคัญความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบของศาสนา ประวัติศาสตร์ของศาสนา ภาษาที่ใช้ในคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ หลักจริยธรรมในการพัฒนาตน ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน วิถีปฏิบัติเกี่ยวกับศาสนพิธี พิธีกรรมในวันสำคัญของศาสนา การบริหารจัดการ การเจริญปัญญา สติ สัมปชัญญะ ความรำลึกได้ ความรู้ตัว การทำความดีของบุคคลในครอบครัว และโรงเรียน ศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่ดีงาม การเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย การเคารพสิทธิและหน้าที่ของตนเอง บทบาทสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ สถานภาพ สิทธิ ของบุคคลที่พึงได้รับการคุ้มครอง การขัดเกลาของสังคม ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี การอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น บุคคลซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่น การสร้างความดี การแก้ปัญหาความขัดแย้ง กฎ กติกา ระเบียบในชุมชน ความสำคัญของกฎหมายรัฐธรรมนูญ รายรับ-รายจ่าย ผลประโยชน์ที่ผู้บริโภคได้รับการตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสม ระบบเศรษฐกิจพอเพียง อาชีพในชุมชน การแลกเปลี่ยน สินค้าและบริการความสำคัญของธนาคาร ภาษีที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน องค์ประกอบทางกายภาพ แขนงผัง แผนที่ ตำแหน่ง ทิศ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ การพึ่งพาอาศัยกันสิ่งแวดล้อมทางสังคม การอนุรักษ์ การใช้พลังงาน การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การรู้จักสังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

โดยใช้กระบวนการทางสังคม กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม และกระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบรักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทย และสังคมโลก

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

รหัสตัวชี้วัด รวมทั้งหมด ๓๑ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒๔ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๓/๑ ป.๓/๒ ป.๓/๓ ป.๓/๔ ป.๓/๖ ป.๓/๗

ส ๑.๒ ป.๓/๑ ป.๓/๓

ส ๒.๑ ป.๓/๒ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๑ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๒.๑ ป.๓/๓

ส ๒.๑ ป.๓/๔ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๒.๒ ป.๓/๑ ป.๓/๒

ส ๓.๑ ป.๓/๑

ส ๓.๑ ป.๓/๓

ส ๓.๒ ป.๓/๑ ป.๓/๒

ส ๓.๒ ป.๓/๓ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๓ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๕.๑ ป.๓/๑

ส ๕.๒ ป.๓/๑ ป.๓/๒ ป.๓/๓ ป.๓/๔ ป.๓/๕

ตัวชี้วัดปลายทาง ๗ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๓/๕

ส ๑.๒ ป.๓/๒

ส ๒.๑ ป.๓/๑ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)
(บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๔ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๒.๒ ป.๓/๓

ส ๓.๑ ป.๓/๒ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๓ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๕.๑ ป.๓/๒

ส ๕.๒ ป.๓/๖ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๑๔๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษา วิเคราะห์ ความสำคัญของพระพุทธ หรือศาสนาที่ตนนับถือ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุมรรณจนถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสตร์ที่ตนนับถือ แบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ การทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ แนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต สวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติ มีสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตามหลักธรรมที่ตนนับถือ พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย เป็นผู้ นำ ผู้ตามที่ดี สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น วิธีการ ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข อำนาจอธิปไตย ความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ สิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ในฐานะผู้บริโภค หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน หน้าที่เบื้องต้นของเงิน ใช้แผนที่และภาพถ่ายระยะบุลัักษณะสำคัญทางกายภาพ แหล่งทรัพยากรและสิ่งต่างๆในจังหวัดนราธิวาส ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆที่อยู่ในจังหวัด สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัดนราธิวาส

โดยใช้กระบวนการทางสังคม กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม และกระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบรักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทย และสังคมโลก

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

รหัสตัวชี้วัด รวมทั้งหมด ๓๐ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒๐ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๔/๑ ป.๔/๒ ป.๔/๓ ป.๔/๖ ป.๔/๗ ป.๔/๘

ส ๑.๒ ป.๔/๑ ป.๔/๒

ส ๒.๑ ป.๔/๑ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๔ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๒.๑ ป.๔/๒ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๔ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๒.๑ ป.๔/๓

ส ๒.๑ ป.๔/๔ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๒.๒ ป.๔/๒ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

(บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๓ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๓.๑ ป.๔/๑ ป.๔/๒

ส ๓.๒ ป.๔/๒

ส ๕.๑ ป.๔/๑ ป.๔/๒ ป.๔/๓

ส ๕.๒ ป.๔/๒

ตัวชี้วัดปลายทาง ๑๐ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๔/๔ ป.๔/๕

ส ๑.๒ ป.๔/๓

ส ๒.๑ ป.๔/๕ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๑ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๒.๒ ป.๔/๑ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๔ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑)

ส ๒.๒ ป.๔/๓

ส ๓.๑ ป.๔/๓ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๓ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๓.๒ ป.๔/๑

ส ๕.๒ ป.๔/๑ ป.๔/๓

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๑๕๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษา วิเคราะห์ ประวัติความสำคัญของศาสนา ศาสดาและคัมภีร์ทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท ๓ หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ การพัฒนาตน และสังคม การบริหารจัดการ และเจริญปัญญา การทำความดีของตนเองและบุคคลในสังคม การทำความดีของบุคคลสำคัญ ประโยชน์ของการบริหารจัดการ การสวดมนต์ แผ่เมตตา การปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนพิธี และเจริญปัญญาของศาสนาที่ตนนับถือ กระบวนการประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกันในครอบครัว โรงเรียนชุมชน การปฏิบัติตน ตามสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพในฐานะพลเมืองดีของประเทศ การดำเนินชีวิต และความแตกต่างของวัฒนธรรมในกลุ่มคนในภูมิภาค การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โครงสร้างการปกครองประเทศ ซึ่งมีทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นของจังหวัดนราธิวาส เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับการปกครองประเทศ ความสำคัญในกฎหมายในชีวิตประจำวัน บัญญัติการผลิต และบริการ แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความหมายของระบบสินเชื่อ ผลดีผลเสียต่อภาวะการเงิน การเลือกบริโภคที่มี ผลกระทบต่อทรัพยากร ระบบสหกรณ์ การบริหารทางด้านเศรษฐกิจ บทบาทการเงินในท้องถิ่น การบริการของธนาคารและสถาบันการเงินในต่างประเทศ การกู้ยืมเงิน การจัดหาแหล่งรายได้ของรัฐ การผลิตสินค้าในท้องถิ่น การใช้แผนที่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ลักษณะความแตกต่างผลกระทบของสิ่งแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตในภูมิภาคต่าง ๆ ของไทยกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ผลกระทบจากการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และรักษาสมดุลในระบบนิเวศน์

โดยใช้กระบวนการทางสังคม กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม และกระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบรักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทย และสังคมโลก

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

รหัสตัวชี้วัด รวมทั้งหมด ๒๗ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๗ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓ ป.๕/๔ ป.๕/๖

ส ๑.๒ ป.๕/๑ ป.๕/๓

ส ๒.๑ ป.๕/๒ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๔ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๒.๑ ป.๕/๓ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๒.๒ ป.๕/๑ ป.๕/๒

ส ๓.๑ ป.๕/๑

ส ๓.๑ ป.๕/๓

ส ๓.๒ ป.๕/๑

ส ๕.๑ ป.๕/๑ ป.๕/๒

ส ๕.๒ ป.๕/๑

ตัวชี้วัดปลายทาง ๑๐ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๕/๕ ป.๕/๗

ส ๑.๒ ป.๕/๒

ส ๒.๑ ป.๕/๑ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๑ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)
(บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๒.๑ ป.๕/๔

ส ๒.๒ ป.๕/๓

ส ๓.๑ ป.๕/๒ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๓ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๓.๒ ป.๕/๒

ส ๕.๒ ป.๕/๒ ป.๕/๓

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๑๖๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๖ เวลา ๘๐ ชั่วโมง

สังเกต ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ อภิปราย สนทนา ซักถาม แสดงความคิดเห็น รวบรวมข้อมูล สืบค้นข้อมูล ความสำคัญ ความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ ประวัติศาสตร์ หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ สรุปใจความสำคัญเกี่ยวกับประวัติตั้งแต่ปลายยุ้งซางจนถึงสังเวชนียสถาน ประวัติศาสตร์ ข้อคิดจาก ประวัติศาสตร์และประวัติสาวก ชาตก เรื่องเล่า ศาสนิกชนตัวอย่าง ปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักธรรม โอวาท ๓ ศาสนพิธี สถานที่ในศาสนสถาน ประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม กิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา การบริหารจัดการและเจริญปัญญาวันสำคัญทางศาสนา การกระทำที่แสดงถึงคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง มารยาทไทย ค่านิยม วัฒนธรรม เอกลักษณ์บรรทัดฐานทางสังคมและวัฒนธรรม เอกลักษณ์ ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรมใน จังหวัดนราธิวาส ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้อำนาจอธิปไตยและการมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย กฎหมายในชีวิตประจำวันและประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมาย การเลือกใช้ ทรัพยากรที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การเพิ่มรายได้เงินออมจากการลงทุน สิทธิและการคุ้มครองผู้บริโภค ระบบเศรษฐกิจ หน่วยเศรษฐกิจ การบริหาร ด้านการผลิต ความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจ และการพึ่งพา ทางเศรษฐกิจ บทบาทการใช้เงิน การจัดเก็บภาษี เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะ ทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับ สิ่งแวดล้อมทางสังคมในประเทศ การกระทำที่ส่งผลดี และผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม ผลกระทบจากการที่มนุษย์เปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในด้านบวกและด้านลบ การมีส่วนร่วมช่วยแก้ปัญหาการใช้ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และส่งเสริมสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น

โดยใช้กระบวนการทางสังคม กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการ ปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม และกระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบรัก ความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทย และสังคมโลก

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและ ความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อ สังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการ เรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้ มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒๐ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๖/๑ ป.๖/๒ ป.๖/๓ ป.๖/๔ ป.๖/๖

ส ๑.๒ ป.๖/๑ ป.๖/๒ ป.๖/๔

ส ๒.๑ ป.๖/๑ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๔ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๒.๑ ป.๖/๒

ส ๒.๑ ป.๖/๓ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๒.๑ ป.๖/๕

ส ๒.๒ ป.๖/๑

ส ๒.๒ ป.๖/๓ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๑ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๓.๑ ป.๖/๑ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๓ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๓.๑ ป.๖/๒

ส ๓.๒ ป.๖/๒

ส ๕.๑ ป.๖/๑ ป.๖/๒

ส ๕.๒ ป.๖/๒

ตัวชี้วัดปลายทาง ๑๑ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๖/๕ ป.๖/๗ ป.๖/๘ ป.๖/๙

ส ๑.๒ ป.๖/๓

ส ๒.๑ ป.๖/๔

ส ๒.๒ ป.๖/๒ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๔ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๓.๑ ป.๖/๓ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๓ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๓.๒ ป.๖/๑

ส ๕.๒ ป.๖/๑ ป.๖/๓

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๒๑๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ฯ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ภาคเรียนที่ ๑)

เวลา ๖๐ ชั่วโมง / ภาคเรียน / ๑.๕ หน่วยกิต

ศึกษาค้นคว้ามูลเหตุ การเกิดศาสนา ความจำเป็นที่ต้องนับถือศาสนาและประโยชน์ของศาสนา ศึกษาวิเคราะห์ประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับพุทธประวัติ หลักธรรมของพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ ที่สำคัญในประเทศไทย พิธีกรรมทางศาสนา ชีวิตและผลงานของพุทธสาวก บุคคลที่เป็นแบบอย่างทางศีลธรรม ความหมายและประโยชน์ของสมาธิพร้อมแนวปฏิบัติ ศึกษาวิเคราะห์สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและชุมชนในสังคมประชาธิปไตย ระบบการเมือง การปกครองต่าง ๆ ในปัจจุบัน และระบบการบริหารราชการแผ่นดินไทย ความเป็นมาของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

โดยใช้กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด กระบวนการทำงาน กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้น กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม และกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนา เกิดความศรัทธา สำนึกในความเป็นไทย เห็นความสำคัญของการบริหารจัดการ ตระหนักถึงคุณค่าในการเป็นพลเมืองดี ทำประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ สถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพและหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของสังคมและประเทศ

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

รหัสตัวชี้วัด รวมทั้งหมด ๒๓ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๕ ตัวชี้วัด

ส. ๑.๑ ม.๑/๑ , ม.๑/๒ , ม.๑/๓ , ม.๑/๔ , ม.๑/๖ , ม.๑/๗ , ม.๑/๙ , ม.๑/๑๑

ส. ๑.๒ ม.๑/๑ , ม.๑/๒ , ม.๑/๕

ส. ๒.๑ ม.๑/๑ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๔ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส. ๒.๑ ม.๑/๒ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๑ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส. ๒.๒ ม.๑/๑

ส. ๒.๒ ม.๑/๒ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ตัวชี้วัดปลายทาง ๘ ตัวชี้วัด

- ส. ๑.๑   ม.๑/๕ , ม.๑/๘ , ม.๑/๑๐
- ส. ๑.๒   ม.๑/๓ , ม.๑/๔
- ส. ๒.๑   ม.๑/๓ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)
- ส. ๒.๑   ม.๑/๔ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)
- ส. ๒.๒   ม.๑/๓

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๒๑๑๐๓ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ภาคเรียนที่ ๒)

เวลา ๖๐ ชั่วโมง / ภาคเรียน / ๑.๕ หน่วยกิต

ศึกษาความหมาย ความสำคัญของเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับการผลิต การบริโภคและการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่า ศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้บริโภค เศรษฐกิจพอเพียง กลไกราคาตลาด วิเคราะห์บทบาทหน้าที่และความแตกต่างของสถาบันการเงิน ศึกษาแผนที่ชนิดต่าง ๆ และการใช้แผนที่ วิเคราะห์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติของทวีปเอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย รวมทั้งความร่วมมือของประเทศต่าง ๆ ที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ศึกษาที่ตั้งและกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งปัจจัยทางกายภาพ ทางสังคมที่มีต่อการเคลื่อนไหวของความคิด เทคโนโลยีสินค้าและประชากรในเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย

โดยใช้กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด กระบวนการทำงาน กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้น กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม และกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้มีวิจรรย์ญาณเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิต มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริโภค ระบบธนาคารและสถาบันการเงิน เพื่อตระหนักถึงความสำคัญของลักษณะกายภาพที่มีต่อระบบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ มีวิจรรย์ญาณในการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ปรับเปลี่ยนค่านิยมและวิถีชีวิตเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

รหัสตัวชี้วัด รวมทั้งหมด ๑๔ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๘ ตัวชี้วัด

ส. ๓.๑ ม.๑/๑

ส. ๓.๒ ม.๑/๒ , ม.๑/๓

ส. ๕.๑ ม.๑/๑ , ม.๑/๒ , ม.๑/๓

ส. ๕.๒ ม.๑/๑ , ม.๑/๓

ตัวชี้วัดปลายทาง ๖ ตัวชี้วัด

ส. ๓.๑ ม.๑/๒

ส. ๓.๑ ม.๑/๓ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๓ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส. ๓.๒ ม.๑/๑

ส. ๓.๒ ม.๑/๔ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านพุทธศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส. ๕.๒ ม.๑/๒ , ม.๑/๔

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๒๒๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ (ภาคเรียนที่ ๑)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ
เวลา ๖๐ ชั่วโมง / ภาคเรียน / ๑.๕ หน่วยกิต

ศึกษาค้นคว้าการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านความสำคัญของพระพุทธศาสนา วิเคราะห์ความเป็นมาเกี่ยวกับพุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาดก โครงสร้างและสาระสังเขปของพระไตรปิฎก วันสำคัญต่างๆทางพุทธศาสนา หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และพุทธศาสนสุภาษิต พิธีกรรมทางศาสนา การบริหารจัดการและการเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ ศึกษาวิเคราะห์สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ศึกษาบทบาท ความสำคัญและความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคมกระบวนการในการตรากฎหมาย ข้าราชการทางการเมืองการปกครองที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยในปัจจุบัน

โดยใช้กระบวนการฝึกปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้น กระบวนการเปรียบเทียบ กระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการขัดเกลาทางสังคม กระบวนการประชาธิปไตย กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

เพื่อให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนา เกิดความศรัทธา สำนึกในความเป็นไทย เห็นคุณค่าของการบริหารจัดการ ตระหนักถึงคุณค่าในการเป็นพลเมืองดี ทำประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ สถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของสังคมและประเทศ

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

รหัสตัวชี้วัด รวมทั้งหมด ๒๒ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๕ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ม.๒/๑ , ม.๒/๒ , ม.๒/๓ , ม.๒/๔ , ม.๒/๕ , ม.๒/๖ , ม.๒/๗ , ม.๒/๘ , ม.๒/๑๐

ส ๑.๒ ม.๒/๒ , ม.๒/๓ , ม.๒/๔

ส ๒.๑ ม.๒/๒ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๑ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)
(บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๒.๑ ม.๒/๓ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๒.๒ ม.๒/๑

ตัวชี้วัดปลายทาง ๗ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ม.๒/๘ , ม.๒/๑๑

ส ๑.๒ ม.๒/๑ , ม.๒/๕

ส ๒.๑ ม.๒/๑ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๔ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๒.๑ ม.๒/๔ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๒.๒ ม.๒/๒

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๒๒๑๐๓ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ (ภาคเรียนที่ ๒)

เวลา ๖๐ ชั่วโมง / ภาคเรียน / ๑.๕ หน่วยกิต

ศึกษาความหมาย ความสำคัญของการลงทุน และการออม ปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ การพัฒนาการผลิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การคุ้มครองผู้บริโภค ระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ การแข่งขันทางการค้า ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ศึกษาเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่แสดงลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปยุโรป และแอฟริกา วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพและสังคม ของทวีปยุโรป และแอฟริกา วิเคราะห์เหตุและผลกระทบที่ประเทศไทยได้รับจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ในทวีปยุโรปและแอฟริกา

โดยใช้กระบวนการฝึกปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้น กระบวนการเปรียบเทียบ กระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการขัดเกลาทางสังคม กระบวนการประชาธิปไตย กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

เพื่อมีวิจารณญาณเกี่ยวกับการตัดสินใจลงทุน และการออม มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อตระหนักถึงความสำคัญของลักษณะทางกายภาพ ที่มีต่อระบบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ มีวิจารณญาณในการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ปรับเปลี่ยนค่านิยมและวิถีชีวิต เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

รหัสตัวชี้วัด รวมทั้งหมด ๒๒ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๑ ตัวชี้วัด

ส ๓.๑ ม.๒/๑ , ม.๒/๒

ส ๓.๑ ม.๒/๔

ส ๓.๒ ม.๒/๑ , ม.๒/๒ , ม.๒/๓

ส ๕.๑ ม.๒/๑ , ม.๒/๒ , ม.๒/๓

ส ๕.๒ ม.๒/๑ , ม.๒/๓

ตัวชี้วัดปลายทาง ๔ ตัวชี้วัด

ส ๓.๑ ม.๒/๓ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา สาระที่ ๓ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๓.๒ ม.๒/๔

ส ๕.๒ ม.๒/๒ , ม.๒/๔

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๒๓๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ภาคเรียนที่ ๑)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ
เวลา ๖๐ ชั่วโมง / ภาคเรียน / ๑.๕ หน่วยกิต

ศึกษาและวิเคราะห์ ประวัติความสำคัญของพระพุทธศาสนา พุทธประวัติและชาดก วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา พุทธศาสนสุภาษิต คำศัพท์ทางพุทธศาสนา พระไตรปิฎกและเรื่องน่ารู้ การบริหารจัดการ การเจริญปัญญา พุทธสาวก พุทธสาวิกา ชาวพุทธตัวอย่าง หน้าที่ชาวพุทธ และศาสนพิธี มารยาทชาวพุทธและการปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ การแก้ปัญหา และพัฒนาชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

โดยใช้กระบวนการกลุ่ม กระบวนการฝึกปฏิบัติ การแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดแนวความคิด นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม รู้จักเหตุผล มีคุณธรรม ละเว้นความชั่ว

ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม คุ่มครอง ปกป้องตนเองและผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน ตลอดจนศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เห็นความสำคัญของวัฒนธรรมไทย และภูมิปัญญาไทย วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งด้านต่างๆในประเทศสามารถเสนอแนวคิดในการลดปัญหาความขัดแย้ง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

โดยใช้กระบวนการขัดเกลางานสังคม กระบวนการประชาธิปไตย กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการสืบค้น กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ศึกษาวิเคราะห์ระบบกลไกราคา และบทบาทของรัฐที่มีต่อการแทรกแซงราคาในระบบเศรษฐกิจ เพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจโดยใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบสหกรณ์ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาท้องถิ่น

โดยใช้กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการจัดการ กระบวนการสืบค้น กระบวนการพัฒนาค่านิยม กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการทางจริยธรรม กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

รหัสตัวชี้วัดรวมทั้งหมด ๒๕ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๗ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ม ๓/๑ , ม ๓/๒ , ม ๓/๔ , ม ๓/๕ , ม ๓/๖ , ม ๓/๘ , ม ๓/๙

ส ๑.๒ ม ๓/๑ , ม ๓/๒ , ม ๓/๔ , ม ๓/๕, ม ๓/๖

ส ๒.๑ ม ๓/๑ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา สาระที่ ๔ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๒.๑ ม ๓/๒

ส ๒.๑ ม ๓/๓

ส ๒.๑ ม ๓/๔ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา สาระที่ ๑ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๒.๒ ม ๓/๒ , ม ๓/๓

ตัวชี้วัดปลายทาง ๘ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ม ๓/๓ , ม ๓/๕ , ม ๓/๗ , ม ๓/๑๐

ส ๑.๒ ม ๓/๓ , ม ๓/๗

ส ๒.๒ ม ๓/๑ , ม ๓/๔

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๒๓๑๐๓ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ฯ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ภาคเรียนที่ ๒)

เวลา ๖๐ ชั่วโมง / ภาคเรียน / ๑.๕ หน่วยกิต

ศึกษาวิเคราะห์การเผยแผ่ และการนับถือพระพุทธศาสนาไปสู่ประเทศต่างๆทั่วโลกและศึกษาถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาสำคัญของโลก และช่วยสร้างสรรค์ อารยธรรม และความสงบสุขแก่โลก

วิเคราะห์ความแตกต่าง และยอมรับวิถีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนของแต่ละศาสนา และปฏิบัติตน ตามศาสนพิธี พิธีกรรม สวดมนต์ การบริหารจิต และการเจริญปัญญา

แสดงตนเป็นพุทธมามกะ พร้อมทั้งนำเสนอแนวทางในการธำรงรักษาไว้ซึ่งศาสนาที่ตนนับถือ

โดยใช้กระบวนการกลุ่ม กระบวนการฝึกปฏิบัติ การแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดแนวความคิด นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม รู้จักเหตุผล มีคุณธรรม ละเว้นความชั่ว

ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้ ศึกษาข้อมูลเชิงภูมิศาสตร์จากเทคโนโลยีสมัยใหม่ แปลความหมายเชิงภูมิศาสตร์ของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ โดยสังเขป ศึกษาสภาพการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางสังคม

วิเคราะห์การเกิดสิ่งแวดล้อมใหม่ทางสังคม ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติและสังคม พร้อมทั้งเสนอแนวคิดอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ และผลกระทบที่มีต่อประเทศไทย

โดยกระบวนการทำงาน กระบวนการกลุ่ม กระบวนการสืบค้น กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการฝึกปฏิบัติ กระบวนการจัดการ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการเปรียบเทียบ กระบวนการพัฒนาคำนิยม กระบวนการนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ปัญหาอย่างมีกระบวนการ

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

รหัสตัวชี้วัดรวมทั้งหมด ๒๕ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๖ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ม ๓/๑ , ม ๓/๓ , ม ๓/๔

ส ๑.๒ ม ๓/๔ , ม ๓/๖ ,

ส ๒.๑ ม ๓/๓ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒, ๓)

ส ๒.๑ ม ๓/๕ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๒.๒ ม ๓/๒

ส ๒.๒ ม ๓/๓ (บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สาระที่ ๒ ผลการเรียนรู้ข้อที่ ๑, ๒)

ส ๓.๒ ม ๓/๔ , ม ๓/๕ , ม ๓/๖

ส ๕.๑ ม ๓/๑ , ม ๓/๒

ส ๕.๒ ม ๓/๑ , ม ๓/๓

ตัวชี้วัดปลายทาง ๗ ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ม ๓/๑๐

ส ๑.๒ ม ๓/๗

ส ๒.๒ ม ๓/๑

ส ๒.๒ ม ๓/๔

ส ๓.๒ ม ๓/๓

ส ๕.๒ ม ๓/๒ , ม ๓/๔

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตน นับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. บอกพุทธประวัติ หรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือโดยสังเขป	➤ พุทธประวัติ ♦ ประสูติ ♦ ตรัสรู้ ♦ ปรีนิพพาน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	♦ สามเณรบัณฑิต ♦ วัณณุปถชาดก ♦ สุวัณณสามชาดก ♦ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ♦ เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม)	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	➤ พระรัตนตรัย ♦ ศรัทธา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ➤ โอวาท ๓ ♦ ไม่ทำชั่ว ○ เบญจศีล ♦ ทำความดี ○ เบญจธรรม สังคหวัตถุ ๔ ○ กตัญญูกตเวทิต่อพ่อแม่ และครอบครัว ○ มงคล ๓๘ ทำตัวดี วาง่าย รับผิดชอบ ♦ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) ➤ พุทธศาสนสุภาษิต	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
	◆ อตตะ หิ อตตโน นาโถ ตนแลเป็นที่พึงของตน ◆ มาตา มิตตํ สเก ชเร มารดาเป็นมิตรในเรือของตน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	➤ ฝึกสวดมนต์และแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายและประโยชน์ของสติ ◆ ฟังเพลงและร้องเพลงอย่างมีสติ ◆ เล่นและทำงานอย่างมีสติ ◆ ฝึกให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน	

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. บำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	➤ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัด หรือศาสนสถาน ◆ การพัฒนาทำความสะอาด ◆ การบริจาค ◆ การร่วมกิจกรรมทางศาสนา	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	➤ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ◆ ขั้นเตรียมการ ◆ ขั้นพิธีการ	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	➤ ประวัติดุโดยสังเขปของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ◆ วันมาฆบูชา ◆ วันวิสาขบูชา ◆ วันอาสาฬหบูชา ◆ วันอัฐมีบูชา ➤ การบูชาพระรัตนตรัย	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. บอกประโยชน์และปฏิบัติตน เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว และโรงเรียน	◆ การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและ โรงเรียน เช่น - กตัญญูกตเวทีและเคารพรับฟัง คำแนะนำของพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ และครู - รู้จักกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ การ ให้อภัย - ปฏิบัติตาม ข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบ ของครอบครัวและ โรงเรียน - มีส่วนร่วมในกิจกรรมของ ครอบครัวและโรงเรียน - มีเหตุผลและยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น - มีระเบียบ วินัย มีน้ำใจ ◆ ประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิก ที่ ดีของครอบครัวและโรงเรียน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ยกตัวอย่างความสามารถ และความดีของตนเอง ผู้อื่นและ บอกผลจากการกระทำนั้น	◆ ลักษณะความสามารถและลักษณะ ความดี ของตนเองและผู้อื่น เช่น - ความกตัญญูกตเวที - ความมีระเบียบวินัย - ความรับผิดชอบ - ความซื่อสัตย์ - การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือ ผู้อื่น - ความซื่อสัตย์สุจริต - ความเมตตากรุณา ◆ ผลของการทำความดี เช่น - ภาควิมิใจ - มีความสุข - ได้รับการชื่นชม ยกย่อง	

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและอำารรักษา ไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. บอกโครงสร้าง บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน	◆ โครงสร้างของครอบครัวและความสัมพันธ์ของบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว ◆ โครงสร้างของโรงเรียน ความสัมพันธ์ของบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในโรงเรียน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน	◆ ความหมายและความแตกต่างของอำนาจตามบทบาท สิทธิ หน้าที่ในครอบครัวและโรงเรียน ◆ การใช้อำนาจในครอบครัวตามบทบาท สิทธิหน้าที่	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย	◆ กิจกรรมตามกระบวนการประชาธิปไตยในครอบครัว เช่น การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในครอบครัว การรับฟังและแสดงความคิดเห็น ◆ กิจกรรมตามกระบวนการประชาธิปไตยในโรงเรียน เช่น เลือกหัวหน้าห้อง ประธานชุมนุม ประธานนักเรียน	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. ระบุสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	◆ สินค้าและบริการที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น ดินสอ กระดาษ ยาสีฟัน ◆ สินค้าและบริการที่ได้มาโดยไม่ใช้เงิน เช่น มีผู้ให้หรือการใช้ของแลกของ ◆ สินค้าและบริการที่ได้มาจากการใช้เงินซื้อ ◆ ใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการให้คุ้มค่า	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. ยกตัวอย่างการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัวและเห็นประโยชน์ของการออม	◆ การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันเพื่อซื้อสินค้าและบริการ ◆ ประโยชน์ของการใช้จ่ายเงินที่ไม่เกินตัว ◆ ประโยชน์ของการออม ◆ โทษของการใช้จ่ายเงินเกินตัว ◆ วางแผนการใช้จ่าย	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. ยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด	◆ ทรัพยากรที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ดินสอ กระดาษ เสื้อผ้า อาหาร ◆ ทรัพยากรส่วนรวม เช่น โต๊ะ เก้าอี้ นักเรียน สาธารณูปโภคต่าง ๆ ◆ วิธีการใช้ทรัพยากรทั้งของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างถูกต้อง และประหยัดและคุ้มค่า	

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายเหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างสุจริต	◆ ความหมาย ประเภทและความสำคัญของการทำงาน ◆ เหตุผลของการทำงาน ◆ ผลของการทำงานประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อครอบครัวและสังคม ◆ การทำงานอย่างสุจริตทำให้สังคมสงบสุข	

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมี

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. จำแนกสิ่งต่างๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น	◆ สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้นที่บ้านและที่โรงเรียน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่างๆ	◆ ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะทิศของสิ่งต่างๆ เช่น ที่อยู่อาศัย บ้านของเพื่อนบ้าน ถนน ต้นไม้ พุ่มนา ไร่ สวน ที่ราบภูเขา แหล่งน้ำ ◆ ทิศหลัก (เหนือ ตะวันออก ใต้ ตะวันตก) และที่ตั้งของสิ่งต่างๆ รอบตัว	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. ใช้แผนผังง่ายๆ ในการแสดงตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ในห้องเรียน	◆ แผนผังแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน	◆ การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน เช่น กลางวัน กลางคืน ความร้อนของอากาศ ฝน-เมฆ-ลม	

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิด การสร้างสรรค์
วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการ
พัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. บอสิ่งต่างๆ ที่เกิดตาม ธรรมชาติที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ ของมนุษย์	◆ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อความ เป็นอยู่ของมนุษย์ เช่น ภูมิอากาศมีผลต่อ ลักษณะที่อยู่อาศัยและเครื่องแต่งกาย	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. สังเกตและเปรียบเทียบการ เปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่ อยู่รอบตัวเพื่อการปฏิบัติตน อย่างเหมาะสม	◆ การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรา ◆ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. มีส่วนร่วมในการดูแล สิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน	◆ การปฏิบัติตนในการรักษาสิ่งแวดล้อมในบ้าน และห้องเรียน	

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ	◆ พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงการออกผนวชหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	➢ สรุปพุทธประวัติ ◆ ประสูติ ○ เหตุการณ์หลังประสูติ ○ แรกนาขวัญ ○ การศึกษา ○ การอภิเษกสมรส ○ เทวทูต ๔ ○ การออกผนวช	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	◆ สามเณรราहुล ◆ วรุณชาดก ◆ วานรินทชาดก ◆ สมเด็จพระญาณสังวร (ศุข ใภ่เถื่อน) ◆ สมเด็จพระญาณสังวรสมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน)	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๔. บอกความหมาย ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตน	➢ พระรัตนตรัย ◆ ศรัทธา ➢ โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว เบญจศีล ◆ ทำความดี ○ เบญจธรรม	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
นับถือตามที่กำหนด	◦ หิริ-โอตตปปะ ◦ สังคหัตถุ ๔ ◦ ขรവാสธรรม ๔ ◦ กัตถัญญกตเวทิต่อครูอาจารย์และโรงเรียน ◦ มงคล ๓๘ - กัตถัญญ - สงเคราะห์ญาติพี่น้อง ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจัดการและเจริญปัญญา) ➢ พุทธศาสนสุภาษิต ◆ นิमितฺตํ สาธูรूपานํ กตญญู กตเวทิตา ความกตัญญู กตเวทีเป็นเครื่องหมายของคนดี ◆ พรหมมาติ มาตาปิตโร มารดาบิดา เป็นพรหมของบุตร	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๕. ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัวและในโรงเรียน ตามหลักศาสนา	◆ ตัวอย่างการกระทำความดีของตนเองและบุคคลในครอบครัว และในโรงเรียน (ตามสาระในข้อ ๔)	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๖. เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธ-ศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด	◆ ผีกลสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายและประโยชน์ของสติและสมาธิ ◆ ผีกลสมาธิเบื้องต้น ◆ ผีกลสติเบื้องต้นด้วยกิจกรรมการเคลื่อนไหวอย่างมีสติ ◆ ผีกลให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๗. บอกชื่อศาสนา ศาสดา และความสำคัญของคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือและศาสนา	➢ ชื่อศาสนา ศาสดา และคัมภีร์ของศาสนาต่าง ๆ ◆ พระพุทธศาสนา ◦ ศาสดา : พระพุทธเจ้า	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
อื่นๆ	◦ คัมภีร์ : พระไตรปิฎก ◆ ศาสนาอิสลาม ◦ ศาสดา : มุฮัมมัด ◦ คัมภีร์ : อัลกุรอาน ◆ คริสต์ศาสนา ◦ ศาสดา : พระเยซู ◦ คัมภีร์ : ไบเบิล ◆ ศาสนาฮินดู ◦ ศาสดา : ไม่มีศาสดา คัมภีร์ : พระเวท พราหมณะ อูปนิษัท อาร์ณยกะ	

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	➤ การฝึกปฏิบัติมรรยาทชาวพุทธ ◆ การพนมมือ ◆ การไหว้ ◆ การกราบ ◆ การนั่ง ◆ การยืน การเดิน	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	◆ การเข้าร่วมกิจกรรมและพิธีกรรม ที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางพุทธศาสนา ◆ ระเบียบพิธีการบูชาพระรัตนตรัย ◆ การทำบุญตักบาตร	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	♦ ข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบ หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในครอบครัว โรงเรียน สถานที่สาธารณะ เช่น โรงภาพยนตร์ โบราณสถาน ฯลฯ	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ปฏิบัติตนตามมารยาทไทย	♦ มารยาทไทย เช่น การแสดงความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การทักทาย การรับประทาน	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. แสดงพฤติกรรมในการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกัน โดยปราศจากอคติ	♦ การยอมรับความแตกต่างของคนในสังคม ในเรื่อง ความคิด ความเชื่อ ความสามารถและการปฏิบัติตนของบุคคลอื่นที่ แตกต่างกัน เช่น - บุคคลย่อมมีความคิดที่มีเหตุผล - การปฏิบัติตนตามพิธีกรรมตามความ เชื่อของบุคคล - ไม่พูดหรือแสดงอาการดูถูก รังเกียจผู้อื่น ในเรื่องของรูปร่าง หน้าตา สีผิว สีผิว ที่แตกต่างกัน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. เคารพในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น	♦ สิทธิส่วนบุคคล เช่น - สิทธิแสดงความคิดเห็น - สิทธิเสรีภาพในร่างกาย - สิทธิในทรัพย์สิน	

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายความสัมพันธ์ของตนเอง และสมาชิกในครอบครัว ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	♦ ความสัมพันธ์ของตนเอง และสมาชิกในครอบครัวกับชุมชน เช่น การช่วยเหลือ กิจกรรมของชุมชน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ระบุผู้มีบทบาท อำนาจในการตัดสินใจในโรงเรียน และชุมชน	♦ ผู้มีบทบาท อำนาจในการตัดสินใจ ในโรงเรียน และชุมชน เช่น ผู้บริหาร สถานศึกษา ผู้นำท้องถิ่น กำนัน	- บุคคลสำคัญของอำเภอ ตากใบ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
	ผู้ใหญ่บ้าน	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อกำหนดดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. ระบุทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	- ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในครอบครัวและโรงเรียน เช่น ดินสอและกระดาษที่ผลิตจากไม้ รวมทั้งเครื่องจักรและแรงงานการผลิต - ผลของการใช้ทรัพยากรในการผลิตที่หลากหลายที่มีต่อราคา คุณค่าและประโยชน์ของสินค้าและบริการ รวมทั้งสิ่งแวดล้อม	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. บอกที่มาของรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว	- การประกอบอาชีพของครอบครัว - การแสวงหารายได้ที่สุจริตและเหมาะสม - รายได้และรายจ่ายในภาพรวมของครอบครัว - รายได้และรายจ่ายของตนเอง	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. บันทึกรายรับรายจ่ายของตนเอง	- วิธีการทำบัญชีรายรับรายจ่ายของตนเองอย่างง่าย - รายการของรายรับที่เป็นรายได้ที่เหมาะสม และไม่เหมาะสม - รายการของรายจ่ายที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๔. สรุปผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้และการออม	◆ ที่มาของรายได้ที่สุจริต ◆ การใช้จ่ายที่เหมาะสม ◆ ผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้ ◆ การออมและผลดีของการออม ◆ การนำเงินที่เหลือมาทำให้เกิดประโยชน์ เช่น การช่วยเหลือสาธารณกุศล	

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยวิธีต่าง ๆ	◆ ความหมายและความสำคัญของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ◆ ลักษณะของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยไม่ใช้เงิน รวมทั้ง การแบ่งปัน การช่วยเหลือ ◆ ลักษณะการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยการใช้เงิน	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. บอกความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย	◆ ความหมายและบทบาทของผู้ซื้อและผู้ขาย ผู้ผลิตและผู้บริโภคพอสังเขป ◆ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในการกำหนดราคาสินค้าและบริการ ◆ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายทำให้สังคมสงบสุข และประเทศมั่นคง	

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง	◆ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับมนุษย์	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. ระบุสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งปรากฏระหว่างโรงเรียนกับบ้าน	สร้างขึ้น ซึ่งปรากฏระหว่างบ้านกับโรงเรียน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ระบุตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในแผนที่ แผนที่ รูปถ่าย และลูกโลก	♦ ตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในแผนที่ แผนที่ รูปถ่าย และลูกโลก เช่น ภูเขา ที่ราบ แม่น้ำ ต้นไม้ ทะเล	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. สังเกตและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างโลกดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์	♦ ความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์ ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ เช่น ข้างขึ้น ข้างแรม ฤดูกาลต่าง ๆ	

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น	♦ ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์ขึ้นในการดำเนินชีวิต	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. จำแนกและใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วไม่หมดไปและที่ใช้แล้วหมดไปได้อย่างคุ้มค่า	♦ ประเภทของทรัพยากรธรรมชาติ - ใช้แล้วไม่หมดไป เช่น อากาศ แสงอาทิตย์ - ใช้แล้วหมดไป เช่น แร่ ถ่านหิน น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ - สร้างทดแทนขึ้นใหม่ได้ เช่น น้ำ ดิน ป่าไม้ สัตว์ป่า ♦ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่าง	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
	คุณค่า	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. อธิบายความสัมพันธ์ของ ฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของ มนุษย์	◆ ความสัมพันธ์ของฤดูกาลกับการ ดำเนินชีวิตของมนุษย์	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๔. มีส่วนร่วมในการจัดการ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	◆ ผลกระทบการเปลี่ยนแปลง สิ่งแวดล้อมที่มีต่อโรงเรียน ◆ การรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียน	- การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของ โรงเรียนบ้านโคกมือบา มีรูปภาพที่ ๒๒๓

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย	◆ ความสัมพันธ์ของพระพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การสวดมนต์ การทำบุญ ใ้บาตร การแสดงความเคารพ การใช้ภาษา ◆ พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทางวัฒนธรรมไทยอันเกิดจากความศรัทธา เช่น วัด ภาพวาด พระพุทธรูป วรรณคดี สถาปัตยกรรมไทย	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่การบำเพ็ญเพียรจนถึงปรินิพพาน หรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ สรุปรูปพุทธประวัติ (ทบทวน) ◆ การบำเพ็ญเพียร ◆ ผจญมาร ◆ ตรัสรู้ ◆ ปฐมเทศนา ◆ ปรินิพพาน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด	◆ สามเณรสังกัจจาย ◆ อารามทุสกชาดก ◆ มหาวาณิชชาดก ◆ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) ◆ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. บอกความหมายความสำคัญของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ	◆ ความสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น เป็นแหล่งอ้างอิง ของหลักธรรมคำสอน	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๕. แสดงความเคารพพระรัตนตรัย และปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	➤ พระรัตนตรัย ◆ ศรัทธา ➤ โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว ◦ เบญจศีล ◆ ทำความดี ◦ เบญจธรรม ◦ สติ-สัมปชัญญะ ◦ สังคหวัตถุ ๔ ◦ ขรവാสนธรรม ๔ ◦ อตถะ ๓ (อัตตัตถะ, ปรัตถะ, อุภยัตถะ) ◦ กตัญญูกตเวทิต่อชุมชน, สิ่งแวดล้อม ◦ มงคล ๓๘ - รู้จักให้ - พุดไพเราะ - อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) ➤ พุทธศาสนสุภาษิต ◆ ทพมานิ ปิโย โหติ ผู้ให้ย่อมเป็นที่รัก ◆ โมกโข กลยาณียา สาธุ เปล่งวาจาไพเราะให้สำเร็จประโยชน์	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๖. เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ ผีกลสวดมนต์ ไหว้พระสรรเสริญคุณ พระรัตนตรัยและแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายและประโยชน์ของสติและสมาธิ ◆ รู้ประโยชน์ของการฝึกสติ ◆ ฝึกสมาธิเบื้องต้นด้วยการนับลมหายใจ ◆ ฝึกการยืนการเดินการนั่งและการนอนอย่างมีสติ	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
	◆ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๗. บอกชื่อ ความสำคัญและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมต่อศาสนวัตถุศาสนสถานและศาสนบุคคลของศาสนาอื่นๆ	◆ ชื่อและความสำคัญของศาสนวัตถุ ศาสนสถานและ ศาสนบุคคลในพระพุทธศาสนา ศาสนาอิสลาม คริสต์ศาสนา ศาสนาฮินดู ◆ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถานและศาสนบุคคลในศาสนาอื่นๆ	

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวก ศาสนสถาน ศาสนวัตถุของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	➢ ฝึกปฏิบัติมรรยาทชาวพุทธ ◆ การลุกขึ้นยืนรับ ◆ การต้อนรับ ◆ การรับ – ส่งสิ่งของแก่พระภิกษุ ◆ มรรยาทในการสนทนา ◆ การสำรวมกิริยามารยาท การแต่งกายที่เหมาะสมเมื่อ ◆ อยู่ในวัดและพุทธสถาน ◆ การดูแลรักษาศาสนวัตถุและศาสนสถาน	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. เห็นคุณค่า และปฏิบัติตนในศาสนพิธีพิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	◆ การอาราธนาศีล ◆ การสมาทานศีล ◆ เครื่องประกอบโต๊ะหมู่บูชา การจัดโต๊ะหมู่บูชา	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็ ศาสนิกชนของ	➢ ความเป็นมาของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ➢ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	

ศาสนาที่ตนนับถือ	○ ชั้นเตรียมการ ○ ชั้นพิธีการ	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. สรุประบายนโยบายและปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวและท้องถิ่น	◆ ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว เช่น การแสดงความเคารพและการเชื่อฟังผู้ใหญ่ การกระทำกิจกรรมร่วมกัน ในครอบครัว ◆ ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น เช่น การเข้าร่วมประเพณีทางศาสนา ประเพณีเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ประโยชน์ของการปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวและท้องถิ่น	- ประเพณีบุญเดือนสิบ - ประเพณีลาซัง - ประเพณีวันมาฆบูชา
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. บอกพฤติกรรม การดำเนินชีวิตของตนเอง และผู้อื่นที่อยู่ในกระแสวัฒนธรรมที่หลากหลาย	◆ พฤติกรรมของตนเองและเพื่อนๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น การทักทาย การทำความเคารพ การปฏิบัติตามศาสนพิธี การรับประทานอาหาร การใช้ภาษา (ภาษาถิ่นกับภาษาราชการ และภาษาอื่นๆ ฯลฯ) ◆ สาเหตุที่ทำให้พฤติกรรม การดำเนินชีวิตในปัจจุบันของนักเรียน และผู้อื่นแตกต่างกัน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. อธิบายความสำคัญขอวันหยุดราชการที่สำคัญ	◆ วันหยุดราชการที่สำคัญ เช่น - วันหยุดเกี่ยวกับชาติแลพระมหากษัตริย์ เช่น วันจักรี วันรัฐธรรมนูญ วันฉัตรมงคล - วันเฉลิมพระชนมพรรษา - วันหยุดราชการเกี่ยวกับศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วัน	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
	อาสาพัฒนา วันเข้าพรรษา - วันหยุดราชการเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม เช่น วันสงกรานต์ วันพีชมงคล	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. ยกตัวอย่างบุคคลซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่นของตน	◆ บุคคลที่มีผลงานเป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่นของตน ◆ ลักษณะผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่น	- ประวัติและผลงาน นายอำเภอ/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำศาสนา

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย	◆ บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน ◆ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. วิเคราะห์ความแตกต่างของกระบวนการตัดสินใจในชั้นเรียน/โรงเรียนและชุมชนโดยวิธีการออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียง	◆ การออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียง	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. ยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน/โรงเรียนและชุมชนที่เป็นผลจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่ม	◆ การตัดสินใจของบุคคลและกลุ่มที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน - การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน เช่น การเลือกหัวหน้าห้อง การเลือกคณะกรรมการห้องเรียน - การเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน เช่น เลือก	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	
	◆ ประธานนักเรียน เลือกคณะกรรมการนักเรียน ◆ การเปลี่ยนแปลงในชุมชน เช่น การเลือกผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิก อบต. อบจ.	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. จำแนกความต้องการและความจำเป็นในการใช้สินค้าและบริการในการดำรง ชีวิต	◆ สินค้าที่จำเป็นในการดำรงชีวิตที่ เรียกว่าปัจจัย ๔ ◆ สินค้าที่เป็นความต้องการของมนุษย์อาจเป็นสินค้าที่จำเป็นหรือไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ◆ ประโยชน์และคุณค่าของสินค้าและบริการที่สนองความต้องการของมนุษย์	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. วิเคราะห์การใช้จ่ายของตนเอง	◆ หลักการเลือกสินค้าที่จำเป็น ◆ ความหมายของผู้ผลิตและผู้บริโภค ◆ ใช้บัญชีรับจ่ายวิเคราะห์การใช้จ่ายที่จำเป็นและเหมาะสม ◆ วางแผนการใช้จ่ายเงินของตนเอง ◆ วางแผนการแสวงหารายได้ที่สุจริตและเหมาะสม ◆ วางแผนการนำเงินที่เหลือจ่ายมาใช้อย่างเหมาะสม	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. อธิบายได้ว่าทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดมีผลต่อการผลิตและ	◆ ความหมายของผู้ผลิตและผู้บริโภค ◆ ความหมายของสินค้าและบริการ ◆ ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่เกิดจากความ	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
บริโภคสินค้าและบริการ	หายากของทรัพยากรกับความต้องการของมนุษย์ที่มีไม่จำกัด	

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. บอกสินค้าและบริการที่รัฐจัดหาและให้บริการแก่ประชาชน	◆ สินค้าและบริการที่ภาครัฐทุกระดับจัดหาและให้บริการแก่ประชาชน เช่น ถนน โรงเรียน สวนสาธารณะ การสาธารณสุข การบรรเทาสาธารณภัย	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. บอกความสำคัญของภาษีและบทบาทของประชาชนในการเสียภาษี	◆ ความหมายและความสำคัญของภาษีที่รัฐนำมาสร้างความเจริญและให้บริการแก่ประชาชน ◆ ตัวอย่างของภาษี เช่น ภาษีรายได้บุคคลธรรมดา ภาษีมูลค่าเพิ่ม ฯลฯ ◆ บทบาทหน้าที่ของประชาชนในการเสียภาษี	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. อธิบายเหตุผลการแข่งขันทางการค้า ที่มีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง	◆ ความสำคัญและผลกระทบของการแข่งขันทางการค้าที่มีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง	

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. สืบค้นข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในโรงเรียนและชุมชนโดยใช้	◆ ข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในชุมชน ◆ แผนที่ แผนที่ผั่งและรูปถ่าย ◆ ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง	

แผนผัง แผนที่ และรูปถ่าย เพื่อ แสดงความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง		
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. วาดแผนผังเพื่อแสดง ตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่สำคัญ ในบริเวณโรงเรียนและชุมชน	♦ ตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่สำคัญในบริเวณ โรงเรียนและชุมชน เช่น สถานที่ราชการ ตลาด โรงพยาบาล ไปรษณีย์	

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควิถี
การดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการ
พัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง สิ่งแวดล้อมของชุมชนในอดีตกับ ปัจจุบัน	♦ สภาพแวดล้อมของชุมชนในอดีตกับ ปัจจุบัน - สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ - สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. อธิบายการใช้ประโยชน์จาก สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรม ชาติในการสนองความต้องการ พื้นฐานของมนุษย์ และการ ประกอบอาชีพ	♦ การใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมในการ ดำเนินชีวิตของมนุษย์ เช่น การคมนาคม บ้านเรือนและการประกอบอาชีพในชุมชน ♦ การประกอบอาชีพที่เป็นผลมาจาก สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในชุมชน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. อธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิด มลพิษโดยมนุษย์	♦ ความหมายและประเภทของมลพิษโดย มนุษย์ ♦ สาเหตุของการเกิดมลพิษที่เกิดจากการ กระทำของมนุษย์	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. อธิบายความแตกต่างของ ลักษณะเมืองและชนบท	♦ ลักษณะของเมืองและชนบท เช่น สิ่ง ปลูกสร้าง การใช้ที่ดิน การประกอบอาชีพ	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๕. อธิบายความสัมพันธ์ของ ลักษณะทางกายภาพกับการ	♦ ภูมิประเทศ และภูมิอากาศที่มีผลต่อการ ดำเนินชีวิตของคนในชุมชน	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ดำเนินชีวิตของคนในชุมชน		
ตัวชี้วัดปลายทาง ๖. มีส่วนร่วมในการจัดการ สิ่งแวดล้อมในชุมชน	◆ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง สิ่งแวดล้อมที่มีต่อชุมชน ◆ การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน	

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตน
นับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกัน
อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายความสำคัญของ พระพุทธศาสนา หรือศาสนา ที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์ รวมจิตใจของศาสนิกชน	◆ พระพุทธศาสนา ในฐานะที่เป็นเครื่องยึด เหนี่ยวจิตใจ ◆ เป็นศูนย์รวมการทำความดี และพัฒนาจิตใจ เช่น ฝึกสมาธิ สวดมนต์ ศึกษาหลักธรรม ◆ เป็นที่ประกอบศาสนพิธี (การทอดกฐิน การ ทอดผ้าป่า การเวียนเทียน การทำบุญ) ◆ เป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การจัด ประเพณีท้องถิ่น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ชุมชน และการส่งเสริมพัฒนาชุมชน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ บรรลุนิพพานจนถึงประกาศ ธรรม หรือประวัติศาสดาที่ ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ สรุปพุทธประวัติ (ทบทวน) ◆ ตรัสรู้ ◆ ประกาศธรรม ได้แก่ ◦ โปรดชฎิล ◦ โปรดพระเจ้าพิมพิสาร ◦ พระอัครสาวก ◦ แสดงโอวาทปาฏิโมกข์	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. เห็นคุณค่า และปฏิบัติตน ตามแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชน ตัวอย่าง ตามที่กำหนด	◆ พระอัฐเวลกัสสปะ ◆ กุฎิพุทธชาดก ◆ มหาอุกกุสชาดก ◆ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ◆ สมเด็จพระศรีนครินทร์ราบรมราชชนนี	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๔. แสดงความเคารพ	➢ พระรัตนตรัย ◦ ศรัทธา ๔ ◦	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ พระพุทธ ○ พุทธคุณ ๓ ◆ พระธรรม ○ หลักกรรม ◆ พระสงฆ์ ➢ ไตรสิกขา ◆ ศีล สมาธิ ปัญญา ➢ โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว ○ เบญจศีล ○ ทุจจิต ๓ ◆ ทำความดี ○ เบญจธรรม ○ สุจจิต ๓ ○ พรหมวิหาร ๔ ○ กตัญญูกตเวทีต่อประเทศชาติ ○ มงคล ๓๘ - เคารพ - ถ่อมตน - ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) ➢ พุทธศาสนสุภาษิต ◆ สุขา สงฆสส สามัคคี ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้เกิดสุข ◆ โลโกปตมมกิกา เมตตารธรรม คำจุนโลก	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๕. ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียนและชุมชนตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	◆ ตัวอย่างการทำความดีของตนเองและบุคคลในครอบครัว ในโรงเรียน และในชุมชน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๖. เห็นคุณค่าและสวามนต์	◆ สวามนต์ให้พระสรรเสริญคุณพระ	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิต ตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	รัตนตรัยและแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ◆ รู้วิธีปฏิบัติของการบริหารจัดการจิตและเจริญปัญญา ◆ ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ ◆ ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึก เมื่อตาเห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มากระทบ ใจรับรู้ธรรมารมณ์ ◆ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๗. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์	◆ หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ○ เบญจศีล – เบญจธรรม ○ ทุจจิต ๓ – สุจจิต ๓ ○ พรหมวิหาร ๔ ○ มงคล ๓๘ - เคารพ - ถ่อมตน - ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน ○ พุทธศาสนสุภาษิต : ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้เกิดสุข เมตตาธรรมค้ำจุนโลก ◆ กตัญญูกตเวทิต่อประเทศชาติ	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๘. อธิบายประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป	◆ ประวัติศาสดา ○ พระพุทธเจ้า ○ มุฮัมมัด ○ พระเยซู	

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อภิปรายความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	◆ ความรู้เบื้องต้นและความสำคัญของ ศาสนสถาน ◆ การแสดงความเคารพต่อศาสนสถาน ◆ การบำรุงรักษาศาสนสถาน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด	◆ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุ ◆ การยืน การเดิน และการนั่งที่เหมาะสมในโอกาสต่าง ๆ	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	◆ การอาราธนาศีล ◆ การอาราธนาธรรม ◆ การอาราธนาพระปริตร ◆ ระเบียบพิธีและการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะ	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน	◆ การเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยของชุมชน เช่น การรณรงค์การเลือกตั้ง ◆ แนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน เช่น อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สาธารณสมบัติ โบราณวัตถุและโบราณสถาน การพัฒนาชุมชน	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	♦ การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี - บทบาทและความรับผิดชอบของผู้นำ - บทบาทและความรับผิดชอบของผู้ตามหรือสมาชิก - การทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ และประโยชน์ของการทำงานเป็นกลุ่ม	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย	♦ สิทธิพื้นฐานของเด็ก เช่น สิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น	♦ วัฒนธรรมในภาคต่างๆ ของไทยที่แตกต่างกัน เช่น การแต่งกาย ภาษา อาหาร	-วันกวนอาชुरอ -วันบุญเดือนสิบ
ตัวชี้วัดปลายทาง . เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน	♦ ปัญหาและสาเหตุของการเกิดความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน ♦ แนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี	

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย	♦ อำนาจอธิปไตย ♦ ความสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง	♦ บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ทั้งก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง หลังการเลือกตั้ง	

ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. อธิบายความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	◆ สถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย ◆ ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ	◆ สินค้าและบริการที่มีอยู่หลากหลายในตลาดที่มีความแตกต่างด้านราคาและคุณภาพ ◆ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีมากมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ซื้อ ผู้ขาย และ ตัวสินค้า เช่น ความพึงพอใจของผู้ซื้อ ราคาสินค้า การโฆษณา คุณภาพของสินค้า	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. บอกสิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค	◆ สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค ◆ สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ ◆ หลักการและวิธีการเลือกบริโภค	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง	◆ หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง ◆ การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต เช่น การแต่งกาย การกินอาหาร การใช้จ่าย	

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง	◆ อาชีพ สินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ผลิต ใน	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน	ชุมชน ◆ การพึ่งพาอาศัยกันภายในชุมชนทาง ด้านเศรษฐกิจ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อ ผู้ขาย ◆ การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้วยการใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน	◆ ความหมายและประเภทของเงิน ◆ หน้าที่เบื้องต้นของเงินในระบบเศรษฐกิจ ◆ สกุลเงินสำคัญที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ	

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเองด้วยแผนที่และรูปถ่าย	◆ ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเอง	-แผนที่จังหวัดนราธิวาส
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ระบุแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย	◆ แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดของตน	-แผนที่/แผนผังแสดงความสำคัญของสิ่งต่างๆที่อยู่ในจังหวัดนราธิวาส
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด	◆ ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด	-สภาพทางภูมิศาสตร์ที่ผลต่อสภาพสังคมของจังหวัดนราธิวาส

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจเข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์
วิถีการ ดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อ
การพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด	◆ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด	- สภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดนราธิวาส
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น	◆ การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง เช่นการตั้งถิ่นฐาน การย้ายถิ่น	- วิถีชีวิตของชนนราธิวาส
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด	◆ การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด	- การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรในจังหวัดนราธิวาส

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและหลักในการพัฒนาชาติไทย	➤ มรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับจากพระพุทธศาสนา ○ มรดกทางด้านรูปธรรม เช่น ศาสนสถาน โบราณวัตถุ สถาปัตยกรรม ○ มรดกทางด้านจิตใจ เช่น หลักธรรม คำสั่งสอน ○ การนำพระพุทธศาสนาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชาติไทย ○ พัฒนาด้านกายภาพ และสิ่งแวดล้อม เช่น ภาวนา ๔ (กาย ศีล จิต ปัญญา) ไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) และ อริยสัจสี่ ○ พัฒนาจิตใจ เช่น หลักโอวาท ๓ (ละความชั่ว ทำดี ทำจิตใจให้บริสุทธิ์) และการบริหารจัดการและเจริญปัญญา	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์จนถึงพุทธกิจสำคัญ หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ สรุปรูปพุทธประวัติ (ทบทวน) ◆ โปรดพระพุทธบิดา (เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์) ◆ พุทธกิจสำคัญ ได้แก่ โลกัตถจริยา ญัตตถจริยา และพุทธัตถจริยา	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. เห็นคุณค่า และประเพณีตามแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก	◆ พระโสณโกฬวิริยะ ◆ จูฬเสฏฐิชาดก ◆ วัณณาโรหชาดก ◆ สมเด็จพระสังฆราช (สา) ◆ อาจารย์เสถียร โพธิ์นันทะ	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชน ตัวอย่าง ตามที่กำหนด		
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. อธิบายองค์ประกอบ และ ความสำคัญของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับ ถือ	➤ องค์ประกอบของพระไตรปิฎก ➤ ♦ พระสุตตันตปิฎก ➤ ♦ พระวินัยปิฎก ➤ ♦ พระอภิธรรมปิฎก ➤ ♦ ความสำคัญของพระไตรปิฎก	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๕. แสดงความเคารพพระ รัตนตรัย และปฏิบัติตาม ไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือ หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับ ถือตามที่กำหนด	➤ พระรัตนตรัย ○ ศรัทธา ๔ ♦ พระพุทธรูป ○ พุทธจริยา ๓ ♦ พระธรรม ○ อริยสัจ ๔ ○ หลักกรรม ♦ พระสงฆ์ ➤ ไตรสิกขา ♦ ศีล สมาธิ ปัญญา ➤ โอวาท ๓ ♦ ไม่ทำชั่ว ○ เบญจศีล อบายมุข ๔ ♦ ทำความดี ○ เบญจธรรม ○ บุญกิริยาวัตถุ - ○ อคติ ๔ ○ อิทธิบาท ๔ ○ กตัญญูกตเวทีต่อพระพุทธศาสนา ○ มงคล ๓๘ - ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน - การงานไม่อาภูล - อุตุน ♦ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญ	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
	ปัญญา) ➢ พุทธศาสนสุภาษิต ♦ วิริเยน ทุกขมจเจติ คนจะล่วงทุกข์ได้ เพราะความเพียร ♦ ปญญา โลกสฺมิ ปชโชโต ปัญญาคือแสงสว่างในโลก	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๖. เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	➢ สวดมนต์ไหว้พระสรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแผ่เมตตา ♦ รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ♦ รู้วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา ♦ ฝึกการยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติ ♦ ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึก เมื่อตาเห็น รูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มากระทบใจรับรู้ ธรรมารมณ์ ♦ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๗. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการพัฒนาตนเองและสิ่งแวดล้อม	♦ โอวาท ๓ (ตามสาระการเรียนรู้ข้อ ๕)	

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. จัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์ และปฏิบัติตนถูกต้อง	◆ การจัดพิธีกรรมที่เรียบง่าย ประหยัด มีประโยชน์ และถูกต้องตามหลักทางศาสนาที่ตนนับถือ	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนด และอธิบายประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	◆ การมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสถานที่ประกอบศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา ◆ พิธีถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน ◆ ระเบียบพิธีในการทำบุญงานมงคล ◆ ประโยชน์ของ การเข้าร่วมศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา หรือกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. ยกตัวอย่างและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี	◆ สถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ ◆ หน้าที่ของพลเมืองดี เช่น เคารพ เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ปฏิบัติตามกฎหมาย ◆ คุณลักษณะของพลเมืองดี เช่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความรับผิดชอบ เสียสละ	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก	◆ เหตุการณ์ที่ละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทย ◆ แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก ◆ การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กในสังคมไทย	
ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง	◆ วัฒนธรรมไทย ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต	

๓. เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มี ผลต่อการดำเนินชีวิตใน สังคมไทย	ของคนในสังคมไทย ◆ คุณค่าของวัฒนธรรมกับการดำเนินชีวิต	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๔. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของชุมชน	◆ ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ◆ ตัวอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ของ ตน ◆ การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของชุมชน	-ตัวอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่นในภาคใต้ เช่น ผลิตภัณฑ์ย่านลิเภา เครื่อง ถม เครื่องเงิน แกะตัว หนังตะลุง - การอนุรักษ์และเผยแพร่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ ภาคใต้

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและอำรงรักษาไว้ซึ่งการ
ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายโครงสร้าง อำนาจ หน้าที่และความสำคัญของการ ปกครองส่วนท้องถิ่น	◆ โครงสร้างการปกครองในท้องถิ่น เช่น อบต. อบจ. เทศบาล และการปกครอง พิเศษ เช่น พัทยา กทม. ◆ อำนาจหน้าที่และความสำคัญของการ ปกครองส่วนท้องถิ่น	-โครงสร้างการปกครอง ส่วนท้องถิ่น(อบต.โมซิต)
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ระบุบทบาทหน้าที่ และ วิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของ ผู้บริหารท้องถิ่น	◆ บทบาทหน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่ง ของผู้บริหารท้องถิ่น เช่นนายก อบต. นายกเทศมนตรี นายก อบจ. ผู้ว่าราชการ กทม.	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. วิเคราะห์ประโยชน์ที่ชุมชน จะได้รับจากองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	◆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับบริการ สาธารณะประโยชน์ในชุมชน	-การปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต.โมซิต) กับบริการ บริการสาธารณะประโยชน์ ต่อชุมชน

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ	◆ ความหมายและประเภทของปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย ที่ดิน แรงงาน ทุนและผู้ประกอบการ ◆ เทคโนโลยีในการผลิตสินค้าและบริการ ◆ ปัจจัยอื่น ๆ เช่น ราคาน้ำมัน วัตถุดิบ ◆ พฤติกรรมของผู้บริโภค ◆ ตัวอย่างการผลิตสินค้าและบริการที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือแหล่งผลิตสินค้าและบริการในชุมชน	-การผลิตสินค้าและบริการที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือแหล่งผลิตสินค้าและบริการในภาคใต้ เช่น ผ้าบาติก การทำน้ำบูดู
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. ประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน	◆ หลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ◆ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน เช่นการประหยัดพลังงานและค่าใช้จ่ายในบ้าน โรงเรียน การวางแผนการผลิตสินค้าและบริการเพื่อลดความสูญเสียทุกประเภท การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ◆ ตัวอย่างการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน เช่น หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์หรือโอท็อป	-ตัวอย่างการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน เช่น ผ้าบาติก การทำน้ำบูดู
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. อธิบายหลักการสำคัญและประโยชน์ของสหกรณ์	◆ หลักการและประโยชน์ของสหกรณ์ ◆ ประเภทของสหกรณ์โดยสังเขป ◆ สหกรณ์ในโรงเรียน (เน้นฝึกปฏิบัติจริง) ◆ การประยุกต์หลักการของสหกรณ์มาใช้ในการชีวิตประจำวัน	

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายบทบาทหน้าที่เบื้องต้นของธนาคาร	♦ บทบาทหน้าที่ของธนาคารโดยสังเขป ♦ ดอกเบี้ยเงินฝาก และดอกเบี้ยกู้ยืม ♦ การฝากเงิน / การถอนเงิน	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. จำแนกผลดีและผลเสียของการกู้ยืม	♦ ผลดีและผลเสียของการกู้ยืมเงินทั้งนอกระบบและในระบบที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ เช่น การเสียดอกเบี้ย การลงทุน การซื้อของอุปโภคเพิ่มขึ้น ที่นำไปสู่ความฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย เป็นต้น	

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคของตนเองด้วยแผนที่และรูปถ่าย	♦ ลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคของตน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน	♦ ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน	

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทย	♦ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้น	♦ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตน	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและเสนอแนวทางในการจัดการอย่างยั่งยืนในประเทศไทย	♦ ผลจากการรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน ♦ แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน	-แนวทางการอนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อมชุมชนตากใบ

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตน
นับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกัน
อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. วิเคราะห์ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาในฐานะเป็น ศาสนาประจำชาติ หรือ ความสำคัญของศาสนาที่ตน นับถือ	◆ พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำ ชาติ เช่น เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็น รากฐานทางวัฒนธรรมไทย เป็นศูนย์รวม จิตใจ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทย และ เป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่ปลง อายุสังขารจนถึงสังเวชนีย สถาน หรือประวัติศาสดาที่ ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ สรุปรูปพุทธประวัติ (ทบทวน) ◆ ปลงอายุสังขาร ◆ ปัจฉิมสาวก ◆ ปรินิพพาน ◆ การถวายพระเพลิง ◆ แจกพระบรมสารีริกธาตุ ◆ สังเวชนียสถาน ๔	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. เห็นคุณค่าและประพฤติ ตนตามแบบอย่างการดำเนิน ชีวิตและข้อคิดจากประวัติ สาวก ชาดก/เรื่องเล่า และศา สนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	◆ พระราชา ◆ ทิณฺณโกสลชาดก ◆ สัพพทาฐิชาดก ◆ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ◆ สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรม-พระปรมาภิไธย ชินโรรส	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. วิเคราะห์ความสำคัญและ เคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติ ตามไตรสิกขาและหลักธรรม โอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา	➢ พระรัตนตรัย ○ ศรัทธา ๔ ◆ พระพุทธ ○ พุทธกิจ ๕ ◆ พระธรรม ○ อริยสัจ ๔ ○ หลักกรรม ◆ พระสงฆ์	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	➢ ไตรสิกขา ◆ ศีล สมาธิ ปัญญา ➢ โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว ○ เบญจศีล	
	○ อบายมุข ๖ ○ อกุศลมูล ๓ ◆ ทำความดี ○ เบญจธรรม ○ กุศลมูล ๓ ○ พละ ๔ ○ คารวะ ๖ ○ กตัญญูกตเวทีต่อพระมหากษัตริย์ ○ มงคล ๓๘ - มีวินัย - การงานไม่มีโทษ - ไม่ประมาทในธรรม ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) ➢ พุทธศาสนสุภาษิต ◆ สจฺเจน กิตฺติ ปโปติ คนจะได้เกียรติด้วยสัจจะ ◆ ยถาวาที ตถาการี พูดเช่นไร ทำเช่นนั้น	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๕. ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	◆ ตัวอย่างการกระทำความดีของบุคคลในประเทศ	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๖. เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา และบริหารจิต	◆ สวดมนต์ไหว้พระสรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
เจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด	และปัญญา ◆ รู้วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา ◆ ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ ◆ ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึกเมื่อตาเห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มากระทบ ใจรับรู้ธรรมารมณ์ ◆ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๗. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและ สิ่งเสพติด	◆ หลักธรรม : อริยสัจ ๔ หลักกรรม ◆ โอวาท ๓ : เบญจศีล – เบญจธรรม อบายมุข ๖ อกุศลมูล ๓ กุศลมูล ๓	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๘. อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป	➤ หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ ◆ พระพุทธศาสนา : อริยสัจ ๔ โอวาท ๓ ฯลฯ ◆ ศาสนาอิสลาม : หลักศรัทธา หลักปฏิบัติ หลักจริยธรรม ◆ คริสต์ศาสนา : บัญญัติ ๑๐ ประการ	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๙. อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธีพิธีกรรมของศาสนาอื่นๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี	➤ ศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ ◆ พระพุทธศาสนา ○ ศาสนพิธีที่เป็นพุทธบัญญัติ เช่น บรรพชา อุปสมบท ○ ศาสนพิธีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เช่น ทำบุญพิธีเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ○ ศาสนาอิสลาม เช่น การละหมาด การถือศีลอด การบำเพ็ญฮัจญ์ ฯลฯ	

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆในศาสนสถาน และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม	◆ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ภายในวัด เช่น เขตพุทธาวาส สังฆาวาส ◆ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมภายในวัด	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด	◆ การถวายของแก่พระภิกษุ ◆ การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรม ◆ การปฏิบัติตนตามแนวทางของทศศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อศาสนา	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมใน ศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	◆ ระเบียบพิธีในการทำบุญงานอวมงคล ◆ การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในศาสนพิธีพิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะ ◆ ประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี/พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	➢ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ○ ขั้นตอนเตรียมการ ○ ขั้นตอนพิธีการ	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และ อารงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน	◆ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเช่น - กฎหมายจราจร - กฎหมายทะเบียนราษฎร - กฎหมายยาเสพติดให้โทษ - เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. อบจ. ◆ ประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและอารงรักษาวัฒนธรรม อันดีงาม	◆ ความหมายและประเภทของวัฒนธรรม ◆ การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาที่มีผลต่อตนเองและสังคมไทย ◆ แนวทางการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. แสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสมถูกต้องกาลเทศะ	◆ ความหมายและความสำคัญของมารยาทไทย ◆ มารยาทไทยและมารยาทสังคม เช่น การแสดงความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การรับของส่งของการรับประทานอาหาร การแสดงกิริยาอาการ การทักทาย การสนทนา การใช้คำพูด	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๔. อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย	◆ ประโยชน์และคุณค่าทางวัฒนธรรม ◆ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่างๆ ในสังคมไทย ◆ แนวทางการรักษาวัฒนธรรม	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๕. ติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม	◆ ข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ เช่น วิทยู โททัศน์ หนังสือพิมพ์ แหล่งข่าวต่าง ๆ สถานการณ์จริง ◆ ประโยชน์จากการติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ◆ หลักการเลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสารจาก	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
	สื่อต่างๆ รวมทั้งสื่อที่ไร้พรมแดน	

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและดำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล	♦ บทบาท หน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริม ประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ	♦ กิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริม ประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. อภิปรายบทบาทความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	♦ การมีส่วนในการออกกฎหมาย ระเบียบ กติกา การเลือกตั้ง ♦ สอดส่องดูแลผู้มีพฤติกรรมกระทำความผิด การเลือกตั้ง และแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ♦ ตรวจสอบคุณสมบัติ ♦ การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อ	♦ บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ เช่น คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม มีจรรยาบรรณ ความรับผิดชอบต่อสังคม วางแผนก่อนเริ่มลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อลดความผิดพลาดและการสูญเสีย ฯลฯ ♦ ทักษะคติในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ♦ ประโยชน์ของการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน	♦ คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี ♦ พฤติกรรมของผู้บริโภคที่บกพร่อง ♦ คุณค่าและประโยชน์ของผู้บริโภคที่รู้เท่าทันที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน	♦ ความหมาย และความจำเป็นของทรัพยากร ♦ หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ลดการสูญเสียทุกประเภท) ♦ วิธีการสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ♦ วางแผนการใช้ทรัพยากร โดยประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ และทันกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล	◆ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจอย่างสังเขป เช่น การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ รายได้และรายจ่าย การออมกับธนาคาร การลงทุน ◆ แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจ ◆ ภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บภาษี ◆ สิทธิของผู้บริโภค และสิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย ◆ การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และรัฐบาล	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น	◆ การรวมกลุ่มเชิงเศรษฐกิจเพื่อประสานประโยชน์ในท้องถิ่น เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กองทุนหมู่บ้าน	- การรวมกลุ่มเชิงเศรษฐกิจเพื่อประสานประโยชน์ในท้องถิ่น เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยด้วยแผนที่ รูปถ่ายทางอากาศและภาพจากดาวเทียม	◆ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม) ที่แสดงลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติในประเทศไทยเพื่อเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ	◆ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติของประเทศไทย เช่น อุทกภัย แผ่นดินไหว วาตภัย สึนามิ ภัยแล้ง ดินถล่ม ◆ การเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ	

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทย	◆ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม (ประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม) ในประเทศไทย ◆ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้น	◆ การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทย ◆ ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่มีต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม (ประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม) ของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและเสนอแนวทางในการจัดการอย่างยั่งยืนในประเทศไทย	◆ ผลจากการรักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ◆ แนวทางในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนโดยมีจิตสำนึกรู้คุณค่า	

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศไทย	♦ การสังคายนา ♦ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมในสังคมไทย รวมทั้งการพัฒนาตนและครอบครัว	➢ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในฐานะเป็น ♦ ศาสนาประจำชาติ ♦ สถาบันหลักของสังคมไทย ♦ สภาพแวดล้อมที่กว้างขวาง และครอบคลุมสังคมไทย ♦ การพัฒนาตนและครอบครัว	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. วิเคราะห์พุทธประวัติ ตั้งแต่ประสูติจนถึงบำเพ็ญทุกรกิริยา หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	♦ สรุปลักษณะและวิเคราะห์ พุทธประวัติ ○ ประสูติ ○ เทวทูต ๔ ○ การแสวงหาความรู้ ○ การบำเพ็ญทุกรกิริยา	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. วิเคราะห์และประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่า และศา	➢ พุทธสาวก พุทธสาวิกา ♦ พระมหากัสสปะ ♦ พระอุบาลี ♦ อนาถปิณฑิกะ	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	◆ นางวิสาขา ➢ ชาตก ◆ อัมพชาตก ◆ ติตติรชาตก	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๕. อธิบายพุทธคุณ และข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัว	➢ พระรัตนตรัย ◆ พุทธคุณ ๙ ➢ อริยสัจ ๔ ◆ ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) ○ ชั้น ๕ - ธาตุ ๔ ◆ สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) ○ หลักกรรม - ความหมายและคุณค่า ○ อบายมุข ๖ ◆ นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) ○ สุข ๒ (กายิก, เจตสิก) ○ คิหิสุข ◆ มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) ○ ไตรสิกขา ○ กรรณฐาน ๒ ○ ปธาน ๔ ○ โกศล ๓ ○ มงคล ๓๘ - ไม่คบคนพาล - คบบัณฑิต - บูชาผู้ควรบูชา ➢ พุทธศาสนสุภาษิต ◆ ยัม เว เสวติ ตาติโส คบคนเช่นใดเป็นคนเช่นนั้น ◆ อตตนา โจทยตตานัม จงเตือนตน ด้วยตน ◆ นิสมม กรณัม เสยโย	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
	ใคร่ครวญก่อนทำจึงดี ◆ ทุราวาสา ฆรา ทุกขา เรือนที่ครองไม่ดีนำทุกข์มาให้	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๖. เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิต เพื่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต ด้วยวิถีคิดแบบโยนิโสมนสิการคือวิถีคิดแบบคุณค่าแท้ – คุณค่าเทียม และวิถีคิดแบบคุณ – โทษ และทางออก หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	➢ โยนิโสมนสิการ ◆ วิถีคิดแบบคุณค่าแท้ – คุณค่าเทียม ◆ วิถีคิดแบบคุณ – โทษและทางออก	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๗. สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญา ด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา ◆ วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา การฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐานเน้น อานาปานสติ ◆ นำวิธีการบริหารจิตและเจริญปัญญาไปใช้ในชีวิตรประจำวัน	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๘. วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข	◆ หลักธรรม (ตามสาระการเรียนรู้ข้อ ๕)	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๙. วิเคราะห์เหตุผลความจำเป็นที่ทุกคนต้องศึกษาเรียนรู้ศาสนาอื่นๆ	◆ ศาสนิกชนของศาสนาต่าง ๆ มีการประพฤติปฏิบัติตนและวิถีการดำเนินชีวิตแตกต่างกันตามหลักความเชื่อและคำสอน ของศาสนาที่ตนนับถือ	
ตัวชี้วัดปลายทาง	◆ การปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อศาสนิกชนอื่นในสถานการณ์ต่างๆ	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑๐. ปฏิบัติตนต่อศาสนิกชนอื่นในสถานการณ์ต่างๆได้อย่างเหมาะสม		
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๑. วิเคราะห์การกระทำของบุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์ และนำเสนอแนวทางการปฏิบัติของตนเอง	♦ ตัวอย่างบุคคลในท้องถิ่นหรือประเทศที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์หรือมีผลงานด้านศาสนสัมพันธ์	

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. บำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	♦ การบำเพ็ญประโยชน์ และ การบำรุงรักษาวัด	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. อธิบายจริยวัตรของสาวกเพื่อเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ และปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ	♦ วิถีชีวิตของพระภิกษุ ♦ บทบาทของพระภิกษุในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น การแสดงธรรม ปาฐกถาธรรม การประพฤติตนให้เป็นแบบอย่าง ♦ การเข้าพบพระภิกษุ ♦ การแสดงความเคารพ การประนมมือ การไหว้ การกราบ การเคารพ พระรัตนตรัย การฟังเจริญพระพุทธมนต์ การฟังสวด พระอภิธรรม การฟังพระธรรมเทศนา	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่างๆ ตามหลัก	♦ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด		
ตัวชี้วัดปลายทาง ๔. จัดพิธีกรรม และปฏิบัติ ตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ ถูกต้อง	♦ การจัดโต๊ะหมู่บูชา แบบ หมู่ ๔ หมู่ ๕ หมู่ ๗ หมู่ ๘ ♦ การจัดรูปเทียน การจัดเครื่องประกอบโต๊ะหมู่บูชา ♦ คำอาราธนาต่างๆ	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและดำรงรักษา
ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. ปฏิบัติตามกฎหมายใน การคุ้มครองสิทธิของบุคคล	♦ กฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของบุคคล - กฎหมายการคุ้มครองเด็ก - กฎหมายการศึกษา - กฎหมายการคุ้มครองผู้บริโภค - กฎหมายลิขสิทธิ์ ♦ ประโยชน์ของการปฏิบัติตนตามกฎหมายการคุ้มครองสิทธิของบุคคล	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ระบุความสามารถของ ตนเองในการทำประโยชน์ต่อ สังคมและประเทศชาติ	♦ บทบาทและหน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ โดยเน้นจิตสาธารณะ เช่น เคารพกติกาสังคมปฏิบัติตนตามกฎหมาย มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในกิจกรรมทางสังคม อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รักษาสาธารณประโยชน์	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. อภิปรายเกี่ยวกับคุณค่า ทางวัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยใน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี หรืออาจนำไปสู่ความเข้าใจ	♦ ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ♦ วัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี หรืออาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดต่อ	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ผิติดต่อกัน	กัน	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๔. แสดงออกถึงการเคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น	♦ วิธีปฏิบัติตนในการเคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น ♦ ผลที่ได้จากการเคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น	♦

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและอำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายหลักการ เจตนารมณ์ โครงสร้าง และสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบันโดยสังเขป	♦ หลักการ เจตนารมณ์ โครงสร้าง และสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. วิเคราะห์บทบาทการถ่วงดุลของอำนาจอติปไตยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน	♦ การแบ่งอำนาจ และการถ่วงดุลอำนาจอติปไตยทั้ง ๓ ฝ่าย คือนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ ตามที่ระบุในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. ปฏิบัติตนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับตนเอง	♦ การปฏิบัติตนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์	◆ ความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ◆ ความหมายของคำว่าทรัพยากรมีจำกัดกับความต้องการมีไม่จำกัด ความขาดแคลน การเลือกและค่าเสียโอกาส	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. วิเคราะห์ค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ	◆ ความหมายและความสำคัญของการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ ◆ หลักการในการบริโภคที่ดี ◆ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภค ◆ ค่านิยมและพฤติกรรมของการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน รวมทั้งผลดีและผลเสียของพฤติกรรมดังกล่าว	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. อธิบายความเป็นมา หลักการและความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	◆ ความหมายและความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ◆ ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรวมทั้งโครงการตามพระราชดำริ ◆ หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง ◆ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำรงชีวิต ◆ ความสำคัญ คุณค่าและประโยชน์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. วิเคราะห์บทบาทหน้าที่และความแตกต่างของสถาบันการเงินแต่ละประเภทและธนาคารกลาง	◆ ความหมาย ประเภท และความสำคัญของสถาบันการเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ ◆ บทบาทหน้าที่และความสำคัญของธนาคารกลาง ◆ การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และสถาบันการเงิน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ	◆ ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและกัน การแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ ◆ ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชน ประเทศ และเสนอแนวทางแก้ไข	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนด อุปสงค์และอุปทาน	◆ ความหมายและกฎอุปสงค์ อุปทาน ◆ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๔. อภิปรายผลของการมีกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	◆ ความหมายและความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญา ◆ กฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาพอสังเขป ◆ ตัวอย่างการละเมิดแห่งทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเภท	

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล	- ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย - การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่ ภาพถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียมในการสืบค้นลักษณะทางกายภาพของทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. อธิบายพิกัดภูมิศาสตร์ (ละติจูด และลองจิจูด) เส้นแวงเวลา และเปรียบเทียบวันเวลาของโลก	- พิกัดภูมิศาสตร์ (ละติจูด และลองจิจูด) - เส้นแบ่งเวลา - การเปรียบเทียบวัน เวลาของโลก	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย	สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปเอเชียทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนาในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	
ตัวชี้วัดปลายทาง	ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๒. วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย	ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	◆ ประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๔. วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนียที่ยั่งยืน	◆ แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนียที่ยั่งยืน	

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา
ที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม
เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา หรือศาสนา ที่ตนนับถือสู่ประเทศ เพื่อนบ้าน	◆ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อน บ้านและการนับถือพระพุทธ - ศาสนาของ ประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. วิเคราะห์ความสำคัญของ พระพุทธ- ศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือที่ช่วย เสริมสร้างความเข้าใจอันดี กับประเทศเพื่อนบ้าน	◆ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่ช่วย เสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อน บ้าน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. วิเคราะห์ความสำคัญของ พระพุทธศาสนา หรือศาสนา ที่ตนนับถือในฐานะที่เป็น รากฐานของวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของชาติและมรดก ของชาติ	➢ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย ในฐานะเป็น ◆ รากฐานของวัฒนธรรม ◆ เอกลักษณ์และ มรดกของชาติ	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. อภิปรายความสำคัญของ พระพุทธ - ศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือกับ การพัฒนาชุมชนและการจัด ระเบียบสังคม	◆ ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับการพัฒนา ชุมชนและการจัดระเบียบสังคม	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๕. วิเคราะห์พุทธประวัติหรือประวัติศาสตร์ของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ สรุปและวิเคราะห์ พุทธประวัติ ○ การผจญมาร ○ การตรัสรู้ ○ การสั่งสอน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๖. วิเคราะห์และประพาดิตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	◆ พระสารีบุตร ◆ พระโมคคัลลานะ ◆ นางขุชชุตตรา ◆ พระเจ้าพิมพิสาร ◆ มิตตวินทุกชาดก ◆ ราโชวาทชาดก	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๗. อธิบายโครงสร้าง และสาระสังเขปของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ	◆ โครงสร้าง และสาระสังเขปของพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๘. อธิบายธรรมคุณ และข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม	➢ พระรัตนตรัย ◆ ธรรมคุณ ๖ ➢ อริยสัจ ๔ ◆ ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) ○ ชั้น ๕ - อายตนะ ◆ สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) ○ หลักกรรม - สมบัติ ๔ - วิบัติ ๔ ○ อกุศลกรรมบถ ๑๐ ○ อบายมุข ๖ ◆ นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) ○ สุข ๒ (สามิส, นิรามิส) ◆ มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) ○ บุญนิमितของมัชฌิมาปฏิปทา ○ ตรุณธรรม ๖	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
	○ กุศลจิรัฏฐิติธรรม ๔ ○ กุศลกรรมบถ ๑๐ ○ สติปัฏฐาน ๔ ○ มงคล ๓๘ - ประพฤติธรรม - เว้นจากความชั่ว - เว้นจากการดื่มน้ำเมา ➢ พุทธศาสนสุภาษิต ◆ กมมฺนา วตฺตตี โลโก สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม ◆ กลฺยาณการี กลฺยาณํ ปาปการี จ ปาปํ ทำดีได้ดี ทำชั่ว ได้ชั่ว ◆ สุโข ปุณฺณสฺส อจฺจโย การสั่งสมบุญ นำสุขมาให้ ◆ ปุชโก ลภเต ปุชํ วนฺทโก ปฏฺวิวนฺทํ ผู้บูชาเขา ย่อมได้รับการบูชาตอบ ผู้ไหว้เขา ย่อมได้รับการไหว้ตอบ	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๙. เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิต ด้วยวิถีคิดแบบโยนิโส มนสิการคือ วิถีคิดแบบอุปายปลูกเร้าคุณธรรม และวิถีคิดแบบบรรณธรรมสัมพันธ์ หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิถีคิดแบบโยนิโส-มนสิการ ๒ วิธี คือ วิถีคิดแบบอุปายปลูกเร้าคุณธรรม และวิถีคิดแบบบรรณธรรมสัมพันธ์	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๐. สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติหรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับ	◆ สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา ◆ รู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา ◆ ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน เน้นอานาปานสติ	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ถือ	◆ นำวิธีการบริหารจัดการและเจริญปัญญา ไป ใช้ในชีวิตประจำวัน	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑๑.วิเคราะห์การปฏิบัติตน ตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตน นับถือ เพื่อการดำรงตนอย่าง เหมาะสมในกระแสความ เปลี่ยนแปลงของโลก และการ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	การปฏิบัติตนตามหลักธรรม (ตามสาระการ เรียนรู้ ข้อ ๘.)	

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา
หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ต่อบุคคล ต่าง ๆ ตามหลัก ศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่ กำหนด	◆ การเป็นลูกที่ดี ตามหลักทิศเบื้องหน้า ในทิศ ๖	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. มีมรรยาทของความ เป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่ กำหนด	◆ การต้อนรับ (ปฏิสันถาร) ◆ มรรยาทของผู้เป็นแขก ◆ ฝึกปฏิบัติระเบียบพิธี ปฏิบัติต่อพระภิกษุ การ ยืน การให้ที่นั่ง การเดินสวนการสนทนา การรับสิ่งของ ◆ การแต่งกายไปวัด การแต่งกายไปงานมงคล งานอวมงคล	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. วิเคราะห์คุณค่าของศาสน พิธี และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	◆ การทำบุญตักบาตร ◆ การถวายภัตตาหารสิ่งของที่ควรถวายและ สิ่งของต้องห้ามสำหรับพระภิกษุ ◆ การถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน ◆ การถวายผ้าอาบน้ำฝน ◆ การจัดเครื่องไทยธรรม เครื่องไทยทาน ◆ การกรวดน้ำ	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
	♦ การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. อธิบายคำสอนที่เกี่ยวข้องเนื่องกับวันสำคัญทางศาสนา และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	♦ หลักธรรมเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมิบูชา วันอาสาฬหบูชา ♦ วันธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญ ♦ ระเบียบพิธีและการปฏิบัติตน ในวันธรรมสวนะ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันเทโวโรหณะ	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๕. อธิบายความแตกต่างของศาสนพิธีพิธีกรรม ตามแนวปฏิบัติของศาสนาอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การยอมรับ และความเข้าใจซึ่งกันและกัน	♦ ศาสนพิธี/พิธีกรรม แนวปฏิบัติของศาสนาอื่น ๆ	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. อธิบายและปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศ	♦ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว เช่น - กฎหมายเกี่ยวกับความสามารถของผู้เยาว์ - กฎหมายบัตรประจำตัวประชาชน - กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับครอบครัวและมรดก เช่น การหมั้น การสมรส การรับรองบุตร การรับบุตรบุญธรรม และมรดก ♦ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและประเทศ - กฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร และกรอกแบบแสดงรายการ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา - กฎหมายแรงงาน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง	♦ สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ใน	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๒. เห็นคุณค่าในการปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	ฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ◆ แนวทางส่งเสริมให้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. วิเคราะห์บทบาท ความสำคัญ และความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม	◆ บทบาท ความสำคัญและความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันทางการเมืองการปกครอง	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๔. อธิบายความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน	◆ ความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย วัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและอำารรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายกระบวนการในการตรากฎหมาย	◆ กระบวนการในการตรากฎหมาย - ผู้มีสิทธิเสนอร่างกฎหมาย - ขั้นตอนการตรากฎหมาย - การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตรากฎหมาย	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. วิเคราะห์ข้อมูล ข่าวสารทางการเมืองการปกครองที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยสมัย	◆ เหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงสำคัญของระบอบการปกครองของไทย ◆ หลักการเลือกข้อมูล ข่าวสาร	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ปัจจุบัน		

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนและการออม	◆ ความหมายและความสำคัญของการลงทุนและการออมต่อระบบเศรษฐกิจ ◆ การบริหารจัดการเงินออมและการลงทุน ภาคครัวเรือน ◆ ปัจจัยของการลงทุนและการออมคือ อัตราดอกเบี้ย รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ เช่น ค่าของเงิน เทคโนโลยี การคาดเดาเกี่ยวกับอนาคต ◆ ปัญหาของการลงทุนและการออมในสังคมไทย	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตสินค้าและบริการ	◆ ความหมาย ความสำคัญ และหลักการผลิตสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพ ◆ สำรวจการผลิตสินค้าในท้องถิ่น ว่ามีการผลิตอะไรบ้าง ใช้วิธีการผลิตอย่างไร มีปัญหาด้านใดบ้าง ◆ มีการนำเทคโนโลยีอะไรมาใช้ที่มีผลต่อการผลิตสินค้าและบริการ ◆ นำหลักการผลิตมาวิเคราะห์การผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	◆ หลักการและเป้าหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ◆ สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น ◆ ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง	◆ การรักษาและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของ	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๔. อภิปรายแนวทางการคุ้มครองสิทธิของตนเองในฐานะผู้บริโภค	ผู้บริโภค ◆ กฎหมายคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ◆ การดำเนินกิจกรรมพิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์ตามกฎหมายในฐานะผู้บริโภค ◆ แนวทางการปกป้องสิทธิของผู้บริโภค	

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อภิปรายระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ	◆ ระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย	◆ หลักการและผลกระทบการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. วิเคราะห์การกระจายของทรัพยากร ในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	◆ การกระจายของทรัพยากรในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น น้ำมัน ป่าไม้ ทองคำ ถ่านหิน แร่ เป็นต้น	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๔. วิเคราะห์การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศส่งผลต่อ คุณภาพสินค้า ปริมาณการผลิต และราคาสินค้า	◆ การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศ	

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล	- ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา - การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียมในการสืบค้นลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. อธิบายมาตราส่วน ทิศ และสัญลักษณ์	การแปลความหมาย มาตราส่วน ทิศ และสัญลักษณ์ในแผนที่	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนาในทวีปยุโรป และแอฟริกา	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคม	ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมแล้ววัฒนธรรมใน	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของ กิจกรรมทางเศรษฐกิจและ สังคมในทวีปยุโรปและทวีป แอฟริกา	ทวีปยุโรป และแอฟริกา	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. สืบค้น อภิปรายประเด็น ปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับ มนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	◆ ประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นใน ทวีปยุโรป และแอฟริกา	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๔. วิเคราะห์แนวทางการ จัดการภัยพิบัติและการ จัดการทรัพยากรและสิ่ง แวดล้อมในทวีปยุโรป และ ทวีปแอฟริกาที่ยั่งยืน	◆ แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรป และ แอฟริกายั่งยืน	

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศต่างๆ ทั่วโลก	◆ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศต่างๆ ทั่วโลก และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเหล่านั้นในปัจจุบัน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบสุขแก่โลก	◆ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบสุขให้แก่โลก	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. อภิปรายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ การพัฒนาอย่างยั่งยืน	◆ สัมมนาพระพุทธศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน (ที่สอดคล้องกับหลักธรรมในสาระการเรียนรู้ข้อ ๖)	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. วิเคราะห์พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่างๆ หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ ศึกษาพุทธประวัติจากพระพุทธรูปปาง ต่าง ๆ เช่น ○ ปางมารวิชัย ○ ปางปฐมเทศนา ○ ปางลีลา ○ ปางประจักษ์วันเกิด ◆ สรุปลและวิเคราะห์พุทธประวัติ ○ ปฐมเทศนา	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
	โอวาทปาฏิโมกข์	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๕. วิเคราะห์และประพจน์ตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด	◆ พระอัญญาโกณฑัญญะ ◆ พระมหาปชาบดีเถรี ◆ พระเขมาเถรี ◆ พระเจ้าปเสนทิโกศล ◆ นันทวิสาขชาดก ◆ สุวัณณหังสชาดก	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๖. อธิบายสังฆคุณ และข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	➢ พระรัตนตรัย ◆ สังฆคุณ ๙ ➢ อริยสัจ ๔ ◆ ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) ○ ชั้น ๕ -ไตรลักษณ์ ◆ สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) ○ หลักกรรม -วิภูษะ ๓ -ปัญจธรรม ๓ (ตัณหา มานะ ทิฐิ) ◆ นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) ○ อตถะ ๓ ◆ มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) ○ มรรคมืองค์ ๘ ○ ปัญญา ๓ ○ สัมปยุตธรรม ๗ ○ บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ○ อุบาสกธรรม ๗ ○ มงคล ๓๘ - มีศิลป์วิทยา - พบสมณะ - ฟังธรรมตามกาล - สนทนาธรรมตามกาล	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
	➤ พุทธศาสนสุภาษิต ♦ อตฺตา หเว ชิตฺตํ เสยฺโย ชนะตฺนํ นลฺเล ตีกฺวํ ♦ ธมฺมจารี สุขํ เสติ ผู้ประพฤติธรรมย่อมอยู่เป็นสุข ♦ ปมาโท มจฺจุโน ปทํ ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย ♦ สุสฺสุสฺสํ ลภเต ปญฺญํ ผู้ฟังด้วยดีย่อมได้ปัญญา ♦ เรื่องน่ารู้จากพระไตรปิฎก : พุทธปณิธาน ๔ ในมหาปริณิพพานสูตร	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๗. เห็นคุณค่า และวิเคราะห์ การปฏิบัติตนตามหลักธรรม ในการพัฒนาดตน เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการ ทำงานและการมีครอบครัว	♦ การปฏิบัติตนตามหลักธรรม (ตามสาระการเรียนรู้ ข้อ ๖.)	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๘. เห็นคุณค่าของการพัฒนา จิตเพื่อการเรียนรู้และดำเนิน ชีวิต ด้วยวิถีคิดแบบโยนิโส มนสิการคือ วิถีคิดแบบ อริยสัจ และวิถีคิดแบบสืบ สืบหาเหตุปัจจัย หรือ การพัฒนาจิตตามแนวทาง ของศาสนาที่ตนนับถือ	♦ พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิถีคิดแบบโยนิโส มนสิการ ๒ วิธี คือ วิถีคิดแบบอริยสัจ และวิถี คิดแบบสืบหาเหตุปัจจัย	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๙. สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญา ด้วยอานาปานสติ หรือตาม แนวทางของศาสนาที่ตนนับ	♦ สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา ♦ รู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการ บริหารจิตและเจริญปัญญา ♦ ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลัก สติปัฏฐานเน้นอานาปานสติ	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ถือ	◆ นำวิธีการบริหารจัดการและเจริญปัญญาไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑๐. วิเคราะห์ความแตกต่าง และยอมรับวิถีการดำเนิน ชีวิตของศาสนิกชนในศาสนา อื่นๆ	◆ วิถีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนศาสนาอื่นๆ	

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนา
หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. วิเคราะห์หน้าที่และ บทบาทของสาวก และ ปฏิบัติตนต่อสาวก ตามที่ กำหนดได้ถูกต้อง	◆ หน้าที่ของพระภิกษุในการปฏิบัติ ตามหลักพระ ธรรมวินัย และจริยวัตรอย่างเหมาะสม ◆ การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุในงาน ศาสนพิธีที่ บ้าน การสนทนา การแต่งกาย มรรยาทการพูด กับพระภิกษุตามฐานะ	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ต่อบุคคล ต่าง ๆ ตามหลัก ศาสนา ตามที่กำหนด	◆ การเป็นศิษย์ที่ดี ตามหลักทศเบ็องขวา ในทศ ๖ ของพระพุทธศาสนา	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. ปฏิบัติหน้าที่ของศาสนิก ชนที่ดี	◆ การปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธตามพุทธปณิธาน ๔ ในมหาปริณิพพานสูตร	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ถูกต้อง	◆ พิธีทำบุญ งานมงคล งานอวมงคล ◆ การนิมนต์พระภิกษุ การเตรียมที่ตั้งพระพุทธรูป และเครื่องบูชา การวางด้ายสายสิญจน์ การปู ลาดอาสนะ การเตรียมเครื่องรับรอง การจุดธูป เทียน ◆ ข้อปฏิบัติในวันเสด็จพระ การถวายข้าวพระ พุทธ การถวายไทยธรรมการกรวดน้ำ	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๕. อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	➢ ประวัติวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ◆ วันวิสาขบูชา (วันสำคัญสากล) ◆ วันธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญ ➢ หลักปฏิบัติตน : การฟังพระธรรมเทศนา การแต่งกายในการประกอบ ศาสนพิธีที่วัด การงดเว้นอบายมุข ➢ การประพฤติปฏิบัติในวันธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญ	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๖. แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	➢ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ◆ ชั้นเตรียมการ ◆ ชั้นพิธีการ	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๗. นำเสนอแนวทางในการดำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ	◆ การศึกษาเรียนรู้เรื่ององค์ประกอบของพระพุทธศาสนา นำไปปฏิบัติและเผยแพร่ตามโอกาส ◆ การศึกษาการรวมตัวขององค์กรชาวพุทธ ◆ การปลูกจิตสำนึกในด้านการบำรุงรักษาวัดและพุทธสถานให้เกิดประโยชน์	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญาและคดีแพ่ง	◆ ลักษณะการกระทำความผิดทางอาญา และโทษ ◆ ลักษณะการกระทำความผิดทางแพ่ง และโทษ ◆ ตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญา เช่น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ◆ ตัวอย่างการกระทำความผิดทางแพ่ง เช่น การทำผิดสัญญา การทำละเมิด	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง	◆ ความหมาย และความสำคัญของสิทธิ	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๒. มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน	มนุษยชน ◆ การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยตามวาระและโอกาสที่เหมาะสม	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม	◆ ความสำคัญของวัฒนธรรมไทยภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมสากล ◆ การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทยที่เหมาะสม ◆ การเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง	◆ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง เช่น การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ความเชื่อ ◆ สาเหตุปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการทุจริต ปัญหาอาชญากรรม ฯลฯ ◆ แนวทางความร่วมมือในการลดความขัดแย้งและการสร้างความสมานฉันท์	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๕. เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก	◆ ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตให้มีความสุข เช่น การอยู่ร่วมกันอย่างมีขันติธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าในตนเอง รู้จักมองโลกในแง่ดี สร้างทักษะทางอารมณ์ รู้จักบริโภคด้วยปัญญา เลือกรับ-ปฏิเสธข่าวและวัตถุต่างๆ ปรับปรุงตนเองและสิ่งต่างๆให้ดีขึ้นอยู่เสมอ	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและอำารรักษา
ไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. อธิบายระบอบการปกครอง แบบต่างๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน	◆ ระบอบการปกครอง แบบต่างๆ ที่ใช้ในยุค ปัจจุบัน เช่น การปกครองแบบ ◆ เผด็จการ การปกครองแบบประชาธิปไตย ◆ เกณฑ์การตัดสินใจ	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ระบอบการปกครองของไทย กับประเทศอื่นๆ ที่มีการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย	◆ ความแตกต่าง ความคล้ายคลึงของการ ปกครองของไทย กับประเทศอื่นๆ ที่มี การปกครองระบอบประชาธิปไตย	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. วิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับ ปัจจุบันในมาตราต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมี ส่วนร่วม และการตรวจสอบการ ใช้อำนาจรัฐ	◆ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในมาตราต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ◆ อำนาจอหน้าที่ของรัฐบาล ◆ บทบาทสำคัญของรัฐบาลในการบริหาร ราชการแผ่นดิน ◆ ความจำเป็นในการมีรัฐบาลตามระบอบ ประชาธิปไตย	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๔. วิเคราะห์ประเด็น ปัญหาที่ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา ประชาธิปไตยของประเทศไทย และเสนอแนวทางแก้ไข	◆ ประเด็น ปัญหาและผลกระทบที่เป็นอุปสรรค ต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย ◆ แนวทางการแก้ไขปัญหา	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายกลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ	◆ ความหมายและประเภทของตลาด ◆ ความหมายและตัวอย่างของอุปสงค์และอุปทาน ◆ ความหมายและความสำคัญของกลไกราคา และการกำหนดราคาในระบบเศรษฐกิจ ◆ หลักการปรับและเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าและบริการ	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	◆ สำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาท้องถิ่นทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ◆ วิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่นโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ◆ แนวทางการแก้ไขและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบสหกรณ์	◆ แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาในระดับต่าง ๆ ◆ หลักการสำคัญของระบบสหกรณ์ ◆ ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักการและระบบของสหกรณ์เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน	

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจ	◆ บทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ◆ บทบาทและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล เช่นการผลิตสินค้าและบริการ	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
	สถานการณ์ที่เอกชนไม่ดำเนินการ เช่น ไฟฟ้า ถนน โรงเรียน - บทบาทการเก็บภาษีเพื่อพัฒนาประเทศของรัฐในระดับต่าง ๆ - บทบาทการแทรกแซงราคาและการควบคุมราคาเพื่อการแจกจ่ายและการจัดสรรในทางเศรษฐกิจ ♦ บทบาทอื่นของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจในสังคมไทย	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. แสดงความคิดเห็นต่อนโยบาย และกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาลที่มีต่อบุคคล กลุ่มคน และประเทศชาติ	♦ นโยบาย และกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. อภิปรายบทบาทความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	♦ บทบาทความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ♦ ลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ♦ กลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆ	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. อภิปรายผลกระทบที่เกิดจากภาวะ เงินเฟ้อ เงินฝืด	♦ ผลกระทบที่เกิดจากภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ความหมายสาเหตุและแนวทางแก้ไขภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๕. วิเคราะห์ผลเสียจากการว่างงาน และแนวทางแก้ปัญหา	♦ สภาพและสาเหตุปัญหาการว่างงาน ♦ ผลกระทบจากปัญหาการว่างงาน ♦ แนวทางการแก้ไขปัญหาการว่างงาน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๖. วิเคราะห์สาเหตุและวิธีการกีดกันทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศ	♦ การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ♦ สาเหตุและวิธีการกีดกันทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศ	

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้โดยเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล	- ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้ - การเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูลลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้	สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้	

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๑. สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้	ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนาในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและ	ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สังคมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้		
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้	♦ ประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๔. วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ที่ยั่งยืน	♦ แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ที่ยั่งยืน	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๕. ระบุความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีผลต่อการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	♦ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ♦ ความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีผลต่อการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๑๑๑๐๒ ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	ช่วงเวลาและการ เรียงลำดับ เหตุการณ์	ส ๔.๑ ป.๑/๑ ป.๑/๒	ส ๔.๒ ป.๑/๒	ปฏิทินเป็นสิ่งที่บอกช่วงเวลาทั้ง ตามระบบสุริยคติและระบบ จันทรคติ ทำให้เราทราบวัน เดือน และปี การเรียงลำดับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต ประจำวัน จะทำให้ทราบลำดับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและ หลัง	๑๑	๑๕
๒	ประวัติความเป็นมาของ ตนเองและครอบครัว	ส ๔.๑ ป.๑/๓	ส ๔.๒ ป.๑/๒	การสืบค้นความเป็นมาของ ตนเองและครอบครัว ควร ศึกษาโดยการสอบถามจากผู้ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ ถูกต้องชัดเจน	๗	๑๕
๓	การดำเนินชีวิตใน อดีตและปัจจุบัน	ส ๔.๒ ป.๑/๑	ส ๔.๒ ป.๑/๒	• การดำเนินชีวิตของตนเอง กับสมัยพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย มี ความแตกต่างกัน เพราะ ปัจจุบัน มีความเจริญก้าวหน้า ทางวัตถุมากกว่า • เหตุการณ์สำคัญในครอบครัว ที่เกิดขึ้นในอดีตจะส่งผลต่อการ ดำเนินชีวิตในปัจจุบัน	๔	๑๐
๔	สัญลักษณ์ที่สำคัญ ของชาติไทย	ส ๔.๓	ส ๔.๓	สัญลักษณ์ที่สำคัญของชาติไทย	๙	๑๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
		ป.๑/๑	ป.๑/๓	แสดงให้เห็นถึงความเป็นไทย มี คุณค่า และความภาคภูมิใจของ คนไทย		
๕	ความภาคภูมิใจใน ความเป็นไทย	ส ๔.๓ ป.๑/๒	ส ๔.๓ ป.๑/๓	แหล่งวัฒนธรรมในชุมชนเป็นสิ่งที่ แสดงให้เห็นถึงความเจริญ งอกงามและความเป็นมาของ ชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ และควรอนุรักษ์ไว้	๗	๑๕
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๖	๒			
		ระหว่างเรียน			๓๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๔๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๑๒๑๐๒ ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	ช่วงเวลาและการ เรียงลำดับ เหตุการณ์	ส ๔.๑ ป.๒/๑ ป.๒/๒	ส ๔.๒ ป.๒/๒	การใช้คำบอกช่วงเวลาทำให้ ทราบว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นใน ช่วงเวลาใด และสามารถลำดับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน-หลังได้ ถูกต้องปฏิทินจะแสดงวันสำคัญ ต่าง ๆ ว่าเกิดขึ้นในวันใด เพื่อ ให้ทุกคนได้ระลึกถึงเหตุการณ์ สำคัญที่เกิดขึ้นในอดีตการ สืบค้นเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น ในครอบครัวจะต้องสืบค้น ข้อมูลจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน ช่วยให้เข้าใจเรื่องราว ความเป็นมาของครอบครัว ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและ สามารถลำดับเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นก่อน-หลังได้	๑๑	๒๐
๒	ชุมชนของเรา	ส ๔.๒ ป.๒/๑	ส ๔.๒ ป.๒/๒	การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน จะช่วยให้เข้าใจความเป็นมา ของชุมชน ตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบันได้ถูกต้อง และเห็นถึง พัฒนาการความเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งการเปลี่ยน	๙	๑๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				แปลงดังกล่าวมีทั้งผลดีและ ผลเสีย ที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต ของคนในชุมชน นักเรียน สามารถมีส่วนร่วมที่จะทำให้ ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงไป ในทางที่ดีขึ้นได้ โดยการดูแล รักษาสິงแวดล้อม และรักษา ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดี งามของชุมชนให้ดำรงอยู่สืบ ต่อไป		
๓	บุคคลสำคัญ	ส ๔.๓ ป.๒/๑	ส ๔.๓ ป.๒/๒	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้า กัลยาณิวัฒนา กรมหลวง นราธิวาสราชนครินทร์ ท้าวสุร นารี และสืบ นาคะเสถียร เป็น บุคคลสำคัญที่ทำประโยชน์ ให้แก่ประเทศชาติ ควรค่าแก่ การยกย่องเชิดชู นักเรียนควร นำแบบอย่างที่ดีไปปฏิบัติใน การดำเนินชีวิต เพื่อให้สังคม ไทยเกิดความสงบสุขและ พัฒนาเจริญก้าวหน้าสืบต่อไป	๕	๑๕
๔	วัฒนธรรมน่ารู้	-	ส ๔.๓ ป.๒/๒	วัฒนธรรมและประเพณีไทย เป็นสิ่งที่แสดงถึงความเจริญ รุ่งเรืองของมนุษย์มีการถ่าย ทอดและปฏิบัติสืบทอดกันมา นอกจากนี้ยังมีภูมิปัญญาไทย ซึ่งเป็นสิ่งที่คนในชุมชนคิดค้น ขึ้นเพื่อใช้ในการดำรงชีวิต นักเรียนควรสืบทอดวัฒนธรรม	๑๓	๒๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				ประเพณี และภูมิปัญญาไทย ให้คงอยู่สืบไป		
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๔	๒			
		ระหว่างเรียน			๓๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๔๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๑๓๑๐๒ ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	การใช้ศักราชตาม ปฏิทินไทย และปฏิทินสากล	ส ๔.๑ ป.๓/๑	ส ๔.๒ ป.๓/๓	การนับศักราชที่แตกต่างกันจะ ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนใน การศึกษาประวัติศาสตร์ไทย และสากล ดังนั้น การเทียบ ศักราชให้เป็นแบบเดียวกันจะ ช่วยให้สามารถศึกษาเรื่องราวได้ เข้าใจมากยิ่งขึ้น ตลอดจนทำให้ ทราบถึงช่วงศักราชหรือ ช่วงเวลาเดียวกัน	๔	๑๕
๒	เหตุการณ์สำคัญ ของโรงเรียน และชุมชน	ส ๔.๑ ป.๓/๒	ส ๔.๒ ป.๓/๓	การศึกษาเหตุการณ์สำคัญของ โรงเรียนและชุมชน สามารถ สืบค้นข้อมูลได้จากหลักฐาน และแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ใน โรงเรียนและชุมชน ซึ่งจะช่วยให้ เข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่าง ถูกต้อง	๖	๑๕
๓	การตั้งถิ่นฐาน การดำเนินชีวิต และวัฒนธรรม ของชุมชน	ส ๔.๒ ป.๓/๑ ป.๓/๒	ส ๔.๒ ป.๓/๓	การตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการ ของชุมชนแต่ละแห่ง จะมีทั้ง ความเหมือนและความแตกต่าง ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางภูมิศาสตร์ และปัจจัยทางสังคม ซึ่งเป็น ตัวกำหนดลักษณะการดำรงชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี และ	๘	๑๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
				วัฒนธรรมในแต่ละชุมชน		
๔	การสถาปนา อาณาจักรไทย	ส ๔.๓ ป.๓/๑	ส ๔.๓ ป.๓/๓	อาณาจักรไทยเป็นอาณาจักรที่ ก่อตั้งขึ้นมาเป็นเวลานาน และมี ระมหากษัตริย์ที่มีพระปรีชา สามารถเป็นผู้ปกครอง ทำให้ ชาติไทยเจริญรุ่งเรือง สืบเนื่อง มาจนถึงปัจจุบัน	๑๐	๑๕
๕	บุคคลสำคัญของ ไทย	ส ๔.๓ ป.๓/๒	ส ๔.๓ ป.๓/๓	บุคคลสำคัญของไทย คือ บุคคล ที่ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศ ชาติ เป็นผู้มีความเสียสละ อดทน เพื่อให้ชาติไทยเจริญ รุ่งเรือง สืบเนื่องมาจนถึง ปัจจุบัน	๑๐	๑๕
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๖	๒			
		ระหว่างเรียน			๓๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๔๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๑๔๑๐๒ ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	การนับช่วงเวลา เป็นทศวรรษ ศตวรรษและ สหัสวรรษ	ส ๔.๑ ป.๔/๑	ส ๔.๒ ป.๔/๑	การนับช่วงเวลาเป็นทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ เป็น การนับช่วงเวลาโดยแบ่งเป็น ๑๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑,๐๐๐ ปี เพื่อให้เกิดความสะดวกในการ นับช่วงเวลา	๕	๑๕
๒	ยุคสมัยและ หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์	ส ๔.๑ ป.๔/๒ ป.๔/๓	ส ๔.๒ ป.๔/๑	- การแบ่งยุคสมัยทางระ วัติศาสตร์แบ่งออกเป็น ๒ สมัย คือ สมัยก่อน ประวัติศาสตร์และสมัย ประวัติศาสตร์ - ยุคสมัยที่ใช้ใน การศึกษาประวัติศาสตร์ไทย แบ่งออกเป็นสมัยก่อน สุโขทัย สมัยสุโขทัยสมัย อยุธยา สมัยธนบุรี และสมัย รัตนโกสินทร์ - การศึกษาเรื่องราวเกี่ยว กับประวัติศาสตร์ จำเป็นต้อง ศึกษาจากหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์จากแหล่ง ข้อมูลต่าง ๆ หรือจาก หลักฐานชั้นต้นและหลักฐาน ชั้นรอง เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มี ความถูกต้อง	๑๓	๒๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๓	พัฒนาการของ มนุษย์ในดินแดน ไทย	ส ๔.๒ ป.๔/๒	ส ๔.๒ ป.๔/๑	ดินแดนไทยเป็นดินแดนที่มี มนุษย์อาศัยอยู่มายาวนาน การตั้งถิ่นฐานและการ ดำเนินชีวิตของมนุษย์ใน อดีตจะเคลื่อนย้ายไปตาม แหล่งอาหารจนพัฒนามา เป็นการตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่ รวมกันเป็นชุมชนขนาดใหญ่ และเป็นอาณาจักรไทยที่สืบ ทอดต่อมาจนถึงปัจจุบัน	๑๑	๒๐
๔	อาณาจักรสุโขทัย	ส ๔.๓ ป.๔/๒ ป.๔/๓	ส ๔.๓ ป.๔/๑	อาณาจักรสุโขทัยเป็น อาณาจักรของคนไทยที่อยู่ บริเวณลุ่มน้ำเจ้าพระยา ตอนบน อาณาจักรสุโขทัย ได้ สร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรือง ขึ้น และได้ถ่ายทอดความ เจริญสืบมาจนถึงปัจจุบัน	๙	๑๕
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๖	๒			
		ระหว่างเรียน			๓๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๔๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๑๕๑๐๒ ประวัติศาสตร์   กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕   จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทา ง			
๑	ความเป็นมาของ ท้องถิ่น	ส ๔.๑ ป.๕/๓	ส ๔.๑ ป.๕/๑ ป.๕/๒	การสืบค้นความเป็นมาของ ท้องถิ่นโดยใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์จะทำให้ สามารถเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้อย่าง ชัดเจน	๑๐	๑๕
๒	การสร้างสรรค อารยธรรม	ส ๔.๒ ป.๕/๑	ส ๔.๑ ป.๕/๒ ส ๔.๒ ป.๕/๒	การเข้ามาของจีนและอินเดีย ในดินแดนไทยและเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ส่งผลให้ เกิดการรับวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ เช่น ด้านศาสนา ภาษา สถาปัตยกรรม นาฏศิลป์ วรรณกรรม	๗	๒๐
๓	อาณาจักรอยุธยา	ส ๔.๓ ป.๔/๒ ป.๕/๓ ป.๕/๔	ส ๔.๑ ป.๕/๒ ส ๔.๓ ป.๕/๑	กรุงศรีอยุธยาเป็นอาณาจักร ไทยที่มีพัฒนาการมายาวนาน และเป็นรากฐานความเจริญ ของชาติไทยในปัจจุบัน	๑๓	๒๐
๔	อาณาจักรธนบุรี	ส ๔.๓ ป.๕/๓ ป.๕/๔	ส ๔.๑ ป.๕/๒ ส ๔.๓ ป.๕/๑	อาณาจักรธนบุรีเป็นอาณาจักร ของไทยที่สมเด็จพระเจ้าตาก สินมหาราชทรงสถาปนาขึ้น หลังจากเสียกรุงศรีอยุธยาแก่ พม่า และพัฒนาขึ้นเป็นรากฐาน ของชาติไทยในปัจจุบัน	๘	๑๕
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๕	๔			

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทา ง			
		ระหว่างเรียน			๓๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๔๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๑๖๑๐๒ ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทา ง			
๑	การศึกษาเรื่องราว ทางประวัติศาสตร์	ส ๔.๑ ป.๖/๑	ส ๔.๑ ป.๖/๒	การศึกษาเหตุการณ์สำคัญใน ประวัติ ศาสตร์โดยใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์ ช่วยให้ เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่าง ชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถ นำมาใช้ศึกษาเรื่องราวใน ท้องถิ่นได้ ทำให้เกิดความ ภาคภูมิใจในท้องถิ่นของ ตนเอง และเกิดความเข้าใจใน ท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้น การศึกษา เหตุการณ์ในอดีตจำเป็นต้อง ใช้หลักฐานทางประวัติ ศาสตร์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความ ถูกต้อง และตรงตามความ เป็นจริงมากที่สุด	๘	๒๐
๒	ประเทศเพื่อนบ้าน ของไทย	ส ๔.๒ ป.๖/๒	ส ๔.๑ ป.๖/๒ ส ๔.๒ ป.๖/๑	ประเทศเพื่อนบ้านของไทย ประกอบ ด้วย เมียนมา ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย และมี กลุ่มประเทศในสมาคม อาเซียนอีก ๕ ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ บรูไน และเวียดนาม ซึ่งมีข้อตกลงร่วมกันเพื่อการ	๑๕	๒๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทา ง			
				พัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม		
๓	อาณาจักรไทย สมัยรัตนโกสินทร์	ส ๔.๓ ป.๖/๓ ป.๖/๔	ส ๔.๑ ป.๖/๒ ส ๔.๓ ป.๖/๑ ป.๖/๒	การศึกษาพัฒนาการของไทย สมัยรัตนโกสินทร์แบ่งออกเป็น ๓ ยุค คือ ยุครัตนโกสินทร์ ยุค ปฏิรูปประเทศให้เป็นแบบ สมัยใหม่ และยุคปฏิรูปการ ปกครองเป็นระบอบ ประชาธิปไตย ในสมัย รัตนโกสินทร์มีบุคคลสำคัญที่ทำ ประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ มากมาย ควรค่าแก่การยกย่อง และนำไปเป็นแบบอย่างที่ดี นอกจากนี้ภูมิปัญญาไทยในสมัย รัตนโกสินทร์ยังเป็นความรู้ที่ บรรพบุรุษไทยได้สร้างสรรค์ขึ้น เพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตและ พัฒนาความเจริญ	๑๕	๒๕
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๔	๔			
		ระหว่างเรียน			๓๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๔๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๒๑๑๐๓ ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑ จำนวน ๒๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทา ง			
๑	ประวัติศาสตร์ กาลเวลา และวิธีการทาง ประวัติศาสตร์	ส ๔.๑ ม.๑/๑, ม.๑/๒,	ส ๔.๑ ม.๑/๓	การแบ่งช่วงเวลาและการนับ ศักราช เป็นตัวเชื่อมโยงให้ เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์มี ความต่อเนื่อง ความรู้ที่ได้จาก ประวัติศาสตร์จะเป็นความรู้ที่ แท้จริงได้ ต้องผ่าน กระบวนการไตร่ตรองอย่าง เป็นระบบ เป็นเหตุเป็นผล โดยอาศัยวิธีการทาง ประวัติศาสตร์ในการศึกษา ค้นคว้า	๖	๓๐
๒	พัฒนาการของรัฐ ในเอเชีย ตะวันออก-เฉียง ใต้	ส ๔.๒ ม.๑/๒	ส ๔.๑ ม.๑/๓ ส ๔.๒ ม.๑/๑	ดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียง ใต้มีมนุษย์เข้ามาตั้งหลัก แหล่งอาศัยอยู่ตั้งแต่สมัยก่อน ประวัติศาสตร์ และได้มีการ พัฒนาตนเองเรื่อยมาจนเข้าสู่ สมัยประวัติศาสตร์ที่เป็นรัฐ โดยอาศัยปัจจัยสำคัญด้าน ต่าง ๆ ประกอบกัน ซึ่งได้ ส่งผลให้ดินแดนเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้กลายเป็น ดินแดนที่มีความเจริญรุ่งเรือง และเป็นแหล่งอารยธรรม สำคัญที่สืบทอดเป็นมรดกโลก	๑๒	๔๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทา ง			
				ถึงชนรุ่นหลัง		
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๓	๒			
		ระหว่างเรียน			๑๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๒๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๒๑๑๐๔ ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ จำนวน ๒๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	ความเป็นมาและ การตั้งหลักแหล่ง ในดินแดนประเทศ ไทย	ส ๔.๑ ม.๑/๑	ส ๔.๑ ม.๑/๓ ส ๔.๓ ม.๑/๑	สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เหมาะสมต่อการตั้งหลักแหล่ง และค้าขาย อีกทั้งยังอุดม สมบูรณ์ด้วย ทรัพยากรธรรมชาติของ ดินแดนประเทศไทย ส่งเสริม ให้มนุษย์หลายเผ่าพันธุ์เข้ามา ตั้งหลักแหล่ง เกิดการ ผสมผสานด้านเชื้อชาติ วัฒนธรรม สืบเนื่องต่อมาถึง รัฐไทย โดยแบ่งออกเป็น สมัยก่อนประวัติ ศาสตร์ และ สมัยประวัติศาสตร์ อารยธรรม โบราณในดินแดนประเทศไทย ก่อนตั้งรัฐไทย มีอิทธิพลต่อ ความเจริญและพัฒนาการของ อารยธรรมไทย	๖	๓๐
๒	อาณาจักรสุโขทัย	-	ส ๔.๑ ม.๑/๓ ส ๔.๓ ม.๑/๑ ม.๑/๒	ชนชาติไทยได้ตั้งถิ่นฐานและ พัฒนาขึ้นเป็นรัฐไทยก่อนการ สถาปนาอาณาจักรสุโขทัย และ เมื่ออาณาจักรสุโขทัยได้ สถาปนาขึ้นภายใต้การปกครอง ของกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วง ทำ ให้ความเจริญรุ่งเรืองเกิดขึ้นแก่	๑๒	๔๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทา ง			
				ดินแดนไทยโดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ เป็นตัวประกอบที่สำคัญ ความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรสุโขทัยในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม ได้รับการพัฒนาและสืบทอด เรื่อยมาจนกลายเป็นรากฐาน ของอารยธรรมไทยในปัจจุบัน		
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๑	๓			
		ระหว่างเรียน			๑๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๒๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๒๒๑๐๓ ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๑ จำนวน ๒๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทา ง			
๑	หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์	ส ๔.๑ ม.๒/๑ ม.๒/๒	ส ๔.๑ ม.๒/๓	หลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็น แหล่ง ข้อมูลสำคัญในการศึกษา ประวัติศาสตร์ เพราะเป็นสิ่งที่ แสดงร่องรอย เรื่องราว และ ความเกี่ยวข้องของเหตุการณ์ใน อดีตจนถึงปัจจุบัน แต่หลักฐาน ทางประวัติศาสตร์อาจถูกสร้าง ด้วยอคติ ทัศนคติ หรือเหตุผล ต่าง ๆ ของผู้สร้างหลักฐาน ผู้ ศึกษาประวัติศาสตร์จึงต้อง พิจารณาและใช้หลักฐานทาง ประวัติ ศาสตร์อย่างรอบคอบ โดยการประเมินความน่าเชื่อถือ ของหลักฐานก่อนนำหลักฐาน นั้น ๆ มาตีความ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ ข้อเท็จจริงและความจริงทาง ประวัติ ศาสตร์ที่ถูกต้องมาก ที่สุด	๔	๓๐
๒	พัฒนาการของ ภูมิภาคเอเชีย	ส ๔.๒ ม.๒/๒	ส ๔.๑ ม.๒/๓ ส ๔.๒ ม.๒/๑	ทวีปเอเชียเป็นทวีปที่มีขนาด ใหญ่ที่สุดและมีประชากรมาก ที่สุดในโลก ทำให้มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม และความเชื่อ ซึ่งก่อกำเนิด	๑๔	๔๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทา ง			
				ลักษณะทางสังคม ศิลปวัฒนธรรม และศาสนาที่มี เอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละ ภูมิภาค โดยภูมิภาคเหล่านี้ต่าง มีการตั้งถิ่นฐานมาตั้งแต่สมัย ก่อนประวัติ ศาสตร์และมีการ สร้างสรรค์อารยธรรมต่าง ๆ ที่มี อิทธิพลต่อการพัฒนาการของ มนุษยชาติมาจนถึงปัจจุบัน		
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๓	๒			
		ระหว่างเรียน			๑๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๒๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๒๒๑๐๔ ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒ จำนวน ๒๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทา ง			
๑	พัฒนาการของ อาณาจักรอยุธยา	ส ๔.๓ ม.๒/๓	ส ๔.๑ ม.๒/๓ ส ๔.๓ ม.๒/๑ ม.๒/๒	อาณาจักรอยุธยาเป็นอดีตราช ธานีของไทยที่มีความเจริญ รุ่งเรืองยาวนานถึง ๔๑๗ ปีมี ลักษณะสังคมที่มีความหลากหลาย หลายทางวัฒนธรรม เนื่องจากพระมหากษัตริย์สมัย อยุธยาเปิดโอกาสให้ ชาวต่างชาติเข้ามาทำการค้า และพำนักอาศัยในอาณาจักร ชาวต่างชาติเหล่านี้ทำให้เกิด การแลกเปลี่ยน ศิลปวัฒนธรรม ทั้งยังเป็นส่วน สำคัญในระบบเศรษฐกิจ บาง ยุคสมัยชาวต่าง ชาติได้เข้าไป มีบทบาทในราชสำนัก และมี อิทธิพลต่อสังคมอยุธยา มากมาย หลักฐานที่แสดงถึง การหลอมรวมทางวัฒนธรรม ในอาณาจักรอยุธยา ยังคง ปรากฏเป็นมรดกที่ได้รับการ ส่งต่อมาจนถึงปัจจุบันของ สังคมไทย	๑๔	๔๐
๔	พัฒนาการของ อาณาจักรธนบุรี	ส ๔.๓ ม.๒/๓	ส ๔.๑ ม.๒/๓	อาณาจักรธนบุรีก่อตั้งขึ้น ภายหลังเหตุการณ์เสียกรุงศรี	๔	๓๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทา ง			
			ส ๔.๓ ม.๒/๑ ม.๒/๒	อยุธยาครั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นราช ธานีโดยสมเด็จพระเจ้าตาก สินมหาราช พระมหากษัตริย์ เพียงพระองค์เดียวของ อาณาจักรธนบุรี พระองค์เป็น ผู้รวบรวมบ้านเมืองที่ แตกแยกให้กลับมาเป็น ปึกแผ่นอีกครั้ง โดยตลอด ระยะเวลา ๑๕ ปี ในการเป็น ราชธานีของกรุงเทพมหานครและใน การดำรงตำแหน่ง พระมหากษัตริย์ของสมเด็จพระ เจ้าตากสินมหาราช ยังคง มีการทำศึกสงครามอยู่เสมอ เพื่อเป็นการเสริม สร้าง เสถียรภาพของอาณาจักรใน ฐานะรัฐอิสระ สภาสังคมและ ศิลปวัฒนธรรมในสมัยธนบุรี จึงไม่เปลี่ยนแปลงจากสมัย อยุธยามากนัก		
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๑	๓			
		ระหว่างเรียน			๑๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๒๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๒๓๑๐๓ ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ จำนวน ๒๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
๑	วิธีการทางประวัติศาสตร์กับการศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	ส ๔.๑ ม.๓/๑	ส ๔.๑ ม.๓/๒	วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงของสังคมมนุษย์ในอดีต ซึ่งต้องอาศัยหลักฐานทางประวัติศาสตร์และการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ	๔	๓๐
๒	พัฒนาการของภูมิภาคต่างๆของโลก	-	ส ๔.๑ ม.๓/๒ ส ๔.๒ ม.๓/๑ ม.๓/๒	ดินแดนในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกมีพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน ทำให้เกิดการพัฒนาความเจริญในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การศึกษาพัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ก่อให้เกิดความเข้าใจในความเป็นมาของประชาชนในแต่ละทวีปตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ การพัฒนาของสังคมได้นำไปสู่ความขัดแย้งจนก่อให้เกิดสงครามแต่ความจำเป็นที่มนุษย์ต้องอาศัยอยู่ในโลกร่วมกัน จึงก่อให้เกิดความร่วมมือและความพยายามในการจัดปัญหาดังกล่าว เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกัน	๑๔	๔๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทา ง			
				ได้อย่างสันติสุข		
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๑	๓			
		ระหว่างเรียน			๑๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๒๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ส ๒๓๑๐๔ ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒ จำนวน ๒๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	มาตรฐาน พ/ ตัวชี้วัด			
๑	พัฒนาการของ ชาติไทยสมัย รัตนโกสินทร์	ส ๔.๓ ม.๓/๒	ส ๔.๑ ม.๓/๒ ส ๔.๓ ม.๓/๑	เมื่อสิ้นแผ่นดินกรุงธนบุรีใน พ.ศ. ๒๓๒๕ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มหาราชทรงปราบดาภิเษก เป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์ จักรี และทรงย้ายราชธานีจาก กรุงธนบุรีมาฝั่งตะวันออกของ แม่น้ำเจ้าพระยา และทรง สถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็น ราชธานีจนถึงปัจจุบัน โดยมี พัฒนาการในด้านต่าง ๆ ทั้ง ทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความ สัมพันธ์ระหว่างประเทศ การที่ ประเทศไทยมีความมั่นคง และ เจริญ รุ่งเรืองสืบมาจนถึง ปัจจุบัน เพราะความเหมาะสม ทางด้านที่ตั้งและสภาพ ภูมิศาสตร์ รวมทั้ง ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดม สมบูรณ์และพระปรีชาสามารถ ของพระมหากษัตริย์แห่ง ราชวงศ์จักรีทุกพระองค์	๑๐	๓๐
๒	บทบาทของชาติ	ส ๔.๓	ส ๔.๑	ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการ	๔	๒๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ/ความคิดรวบ ยอด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
		มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	มาตรฐาน พ/ ตัวชี้วัด			
				ทอดมาจนถึงปัจจุบัน		
รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น		๓	๒			
		ระหว่างเรียน			๑๘	๗๐
		สอบปลายปี			๒	๓๐
		รวมทั้งสิ้น			๒๐	๑๐๐

คำอธิบาย รายวิชา

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๑๑๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษา ชื่อวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การใช้ช่วงเวลาเล่า เหตุการณ์ปัจจุบัน เช่น วันนี้ เดือนนี้ ตอนเช้า ตอนกลางวัน ตอนเย็น ตอนค่ำ เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันตามวันเวลาที่เกิดขึ้น เช่น ตื่นนอน เข้านอน เรียนหนังสือ เล่นกีฬา รับประทานอาหารประวัติ ความเป็นมาของตนเองและครอบครัว โดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำรงชีวิตของตนเองในสมัยปัจจุบัน กับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย เหตุการณ์สำคัญของครอบครัวที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีผลกระทบต่อตนเอง ในปัจจุบัน ความหมายและความสำคัญของ สัญลักษณ์ของชาติไทย ได้แก่ ธงชาติ เพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี ภาษาไทย อักษรไทย รวมทั้งเอกลักษณ์ไทยอื่นๆ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และการปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามกาลเทศะ สถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจในจังหวัดนราธิวาส สิ่งของที่เป็น ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดนราธิวาส

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้น กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทาง ประวัติศาสตร์ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ประเทศชาติ และความ เป็นชาติไทย สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนิน ชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

รหัสตัวชี้วัดทั้งหมด ๘ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๖ ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ป.๑/๑ ป.๑/๒ ป.๑/๓

ส ๔.๒ ป.๑/๑

ส ๔.๓ ป.๑/๑ ป.๑/๒

ตัวชี้วัดปลายทาง ๒ ตัวชี้วัด

ส ๔.๒ ป.๑/๒

ส ๔.๓ ป.๑/๓

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๑๒๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษา วิเคราะห์ วัน เวลาตามระบบสุริยคติและจันทรคติที่ปรากฏในปฏิทินที่ เหตุการณ์สำคัญในอดีตและปัจจุบัน การในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต เรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัว หรือในชีวิตตนเอง เส้นเวลา (Timeline) วิธีการทางประวัติศาสตร์ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ข้อมูลในจังหวัดนราธิวาส การเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของคนในชุมชนของตนจากอดีตถึงปัจจุบัน การประกอบอาชีพ การแต่งกาย การสื่อสาร ขนบธรรมเนียมประเพณีในจังหวัดนราธิวาส สาเหตุและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในจังหวัดนราธิวาส ความแตกต่าง ประวัติและผลงานของบุคคลที่ทำประโยชน์ต่อท้องถิ่นหรือประเทศชาติ การสร้างสรรค์วัฒนธรรม/การสร้างความสำเร็จรุ่งเรืองและความมั่นคงที่ควรนำเป็นแบบอย่าง วัฒนธรรมไทย ประเพณีไทยและภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้น กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ประเทศชาติ และความ เป็นชาติไทย สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

รหัสตัวชี้วัดทั้งหมด ๖ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔ ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ป.๒/๑ ป.๒/๒

ส ๔.๒ ป.๒/๑

ส ๔.๓ ป.๒/๑

ตัวชี้วัดปลายทาง ๒ ตัวชี้วัด

ส ๔.๒ ป.๒/๒

ส ๔.๓ ป.๒/๒

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๑๓๑๐๒ ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษา วิเคราะห์ ความหมายและที่มาของพุทธศักราช คริสตศักราช อีจระห์ศักราช การบันทึกเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว เอกสารที่แสดงเหตุการณ์ตามกาลเวลา เรียงลำดับเหตุการณ์ เหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชน แหล่งโบราณคดี ประวัติศาสตร์ในจังหวัดนราธิวาส เส้นเวลา (Timeline) แสดงลำดับเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโรงเรียนและชุมชน วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการสืบค้นเรื่องราวรอบตัวตนเอง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของจังหวัดนราธิวาส ปัจจัยที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมและประเพณีในชุมชน ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ (ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากร) และปัจจัยทางสังคม (ความเจริญทางเทคโนโลยี เชื้อชาติ ศาสนา ความเชื่อ การคมนาคม ความปลอดภัย) ความเหมือนและความแตกต่าง ของลักษณะที่สำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนตนเอง ความแตกต่างทางวัฒนธรรม พัฒนาการของชุมชน การอนุรักษ์สืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจโดยสังเขป ของพระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ วีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติ

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้น กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ประเทศชาติ และความ เป็นชาติไทย สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

รหัสตัวชี้วัดรวมทั้งหมด ๙ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๗ ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ป.๓/๑ ป.๓/๒ ป.๓/๓

ส ๔.๒ ป.๓/๑ ป.๓/๒

ส ๔.๓ ป.๓/๑ ป.๓/๒

ตัวชี้วัดปลายทาง ๒ ตัวชี้วัด

ส ๔.๒ ป.๓/๓

ส ๔.๓ ป.๓/๓

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๑๔๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษา วิเคราะห์ การนับ และการใช้ช่วงเวลาเป็นทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ ยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติโดยสังเขป ประเภทหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของจังหวัด การตั้งหลักแหล่งและพัฒนาการของมนุษยชาติในสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ในดินแดนไทยโดยสังเขป อาณาจักรโบราณในดินแดนไทย ตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในจังหวัดนราธิวาสที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติในดินแดนไทยโดยใช้ทักษะการสำรวจ การวิเคราะห์ การตีความ การสรุปความ เพื่อให้เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องจากอดีตจนถึงปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในจังหวัดนราธิวาส พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป ด้านการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจ ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย เช่น พ่อขุนศรี-อินทราทิตย์ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหาธรรมราชาที่ ๑ (พระยาไทย) ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัยที่นำภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้น กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ประเทศชาติ และความเป็นชาติไทย สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

รหัสตัวชี้วัดรวมทั้งหมด ๘ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๖ ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ป.๔/๑ ป.๔/๒ ป.๔/๓

ส ๔.๒ ป.๔/๒

ส ๔.๓ ป.๔/๒ ป.๔/๓

ตัวชี้วัดปลายทาง ๒ ตัวชี้วัด

ส ๔.๒ ป.๔/๑

ส ๔.๓ ป.๔/๑

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๑๕๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประวัติความเป็นมาของจังหวัด สถานที่สำคัญ ขนบธรรมเนียม ประเพณีในจังหวัดนราธิวาส แหล่งข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่อยู่ในท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามช่วงเวลา ต่างๆ รวบรวมข้อมูลจากหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่อยู่ตามแหล่งต่างๆในท้องถิ่น วิเคราะห์ตรวจสอบข้อมูล อย่างง่ายๆ ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่นที่ปรากฏในข้อมูลจาก หลักฐานต่างๆ เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในจังหวัดนราธิวาส การเข้ามาและอิทธิพลของอารยธรรมอินเดีย และจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสังเขป ด้านการปกครอง การนับถือศาสนา ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี ภาษา อาหาร การแต่งกาย ผลกระทบของอิทธิพลทางวัฒนธรรมต่างชาติ ทั้งตะวันตกและตะวันออกที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบันโดยสังเขป วัฒนธรรมไทยในสังคมปัจจุบัน และ วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและ ธนบุรี การสถาปนาอาณาจักร ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครอง พัฒนาการ ทางการเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจโดยสังเขป ประวัติและผลงานบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี ภูมิปัญญาไทยในสมัยอยุธยาซึ่งเป็นผลให้พระนครศรีอยุธยาได้รับยกย่องเป็นมรดกโลก และภูมิปัญญาใน สมัยธนบุรี ที่นาภาคภูมิใจควรค่าแก่การ

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้น กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทาง ประวัติศาสตร์ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ประเทศชาติ และความ เป็นชาติไทย สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนิน ชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

รหัสตัวชี้วัดรวมทั้งหมด ๙ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๕ ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ป ๕/๓

ส ๔.๒ ป ๕/๑

ส ๔.๓ ป ๕/๒ ป ๕/๓ ป ๕/๔

ตัวชี้วัดปลายทาง ๔ ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ป.๕/๑ ป.๕/๒

ส ๔.๒ ป.๕/๒

ส ๔.๓ ป.๕/๑

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๑๖๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความหมาย และความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ หรือเหตุการณ์สำคัญตามลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบ นำวิธีการทาง-ประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่น ความเป็นมาของภูมินามของสถานที่ในจังหวัดนราธิวาส เหตุการณ์สำคัญในจังหวัดนราธิวาส ประวัติและผลงานสำคัญของบุคคลสำคัญ ในจังหวัดนราธิวาส ตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการศึกษาเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น พระราชหัตถเลขาของรัชกาลที่ ๔ หรือรัชกาลที่ ๕ กฎหมาย ตราสามดวง เป็นต้น การสรุปข้อมูลที่ได้จากหลักฐานทั้งความจริงและข้อเท็จจริง การนำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีตได้ด้วยวิธีการต่างๆ การจัดทำโครงการและการจัดนิทรรศการทางประวัติศาสตร์ สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบันโดยสังเขป ความเป็นมาของสมาชิกอาเซียน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอาเซียน ความแตกต่างทางวัฒนธรรม และอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ด้านการสถาปนาอาณาจักร ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครอง พัฒนาการทางต่างๆ โดยสังเขป ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่างๆ ในสมัยรัตนโกสินทร์ ภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่น่าภาคภูมิใจ และควรแก่การอนุรักษ์ไว้

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้น กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ประเทศชาติ และความเป็นชาติไทย สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

รหัสตัวชี้วัดรวมทั้งหมด ๔ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๕ ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ป.๖/๑ ป.๖/๓

ส ๔.๒ ป.๖/๒

ส ๔.๓ ป.๖/๓ ป.๖/๔

ตัวชี้วัดปลายทาง ๔ ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ป.๖/๒

ส ๔.๒ ป.๖/๑

ส ๔.๓ ป.๖/๑ ป.๖/๒

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)	
ส ๒๑๑๐๒ ประวัติศาสตร์	กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ภาคเรียนที่ ๑)	เวลา ๒๐ ชั่วโมง / ภาคเรียน / ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบความสำคัญของเวลาและช่วงเวลาสำคัญการศึกษาประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์และความสำคัญของอดีตที่มีต่ปัจจุบันและอนาคต ตัวอย่างการใช้เวลา ช่วงเวลา และยุคสมัย ที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย วิธีการเปรียบเทียบศักราชต่าง ๆ ตัวอย่างการใช้ศักราชต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม การฝึกปฏิบัติ การคิดรวบยอด การสืบค้นทางเทคโนโลยีสมัย

เพื่อให้เข้าใจในหลักการของการเปรียบเทียบศักราช การนับเวลา และทันโลกทันเหตุการณ์ในสมัยสังคมปัจจุบัน พร้อมทั้งนำความรู้ที่ได้พัฒนาตนเองและมีความรักชาติไทย ความสามัคคีในหมู่คณะ

รหัสตัวชี้วัด รวมทั้งหมด ๓ ตัวชี้วัด
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒ ตัวชี้วัด
ส ๔.๑ ม.๑/๑ ม.๑/๒

ตัวชี้วัดปลายทาง ๑ ตัวชี้วัด
ส ๔.๑ ม ๑/๓

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๒๑๑๐๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ภาคเรียนที่ ๒)

เวลา ๒๐ ชั่วโมง / ภาคเรียน / ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมาย ความสำคัญของประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ตัวอย่างหลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเองสมัยใดก็ได้ และเหตุสำคัญในสมัยสุโขทัย

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม การฝึกปฏิบัติ การคิดรวบยอด การสืบค้นทางเทคโนโลยีสมัยใหม่

เพื่อให้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์และสามารถนำไปศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ได้พร้อมทั้งนำไป แก้ไข ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ มีความรักความเป็นไทยในชนชาติไทยของตนเองและ มีความคิดสร้างสรรค์

รหัสตัวชี้วัด รวมทั้งหมด ๓ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑ ตัวชี้วัด

ส. ๔.๑ ม.๑/๑

ตัวชี้วัดปลายทาง ๓ ตัวชี้วัด

ส. ๔.๑ ม.๑/๓

ส. ๔.๓ ม.๑/๑ , ม.๑/๒

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๒๒๑๐๒ ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ (ภาคเรียนที่ ๑)

เวลา ๒๐ ชั่วโมง / ภาคเรียน / ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาวิเคราะห์ สืบค้น วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือ ของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ตัวอย่าง ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทย ที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเอง ตัวอย่างการวิเคราะห์ ข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ในสมัยอยุธยาและธนบุรี การแยกแยะระหว่างข้อมูลกับความคิดเห็น รวมทั้งความ จริ่งกับข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ตัวอย่างการตีความข้อมูล จากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์ สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูลและการตีความทางประวัติศาสตร์ ที่ตั้ง และสถานที่ทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย ที่มีผลต่อการพัฒนาการโดยสังเขป พัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ การเมืองของภูมิภาคเอเชีย ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมตะวันออก และแหล่งมรดกโลกในประเทศต่างๆ อิทธิพลของอารยธรรมโบราณ ที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน

โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์สืบค้น กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา เพื่อให้เข้าใจเรื่องราว ทางประวัติศาสตร์เอเชีย จำเป็นต้องอาศัยหลักฐานทางประวัติศาสตร์เท่าที่มีอยู่ และตกทอดมาถึงปัจจุบัน ในการศึกษา ความเป็นมาของประวัติศาสตร์เอเชีย เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการพัฒนาการ ความเป็นมา ของชนชาติต่างๆ ในเอเชีย ได้อย่างถูกต้อง ตามความเป็นจริง และแหล่งอารยธรรมสำคัญของภูมิภาค เอเชีย ล้วนกำเนิดมาจากบริเวณลุ่มแม่น้ำ อารยธรรมเหล่านี้ล้วนเกิดมาจากการคิดค้นสร้างสรรค์ผลงานอัน ทรงคุณค่า ซึ่งถือเป็นแบบอย่างให้แก่ผลงานรุ่นหลังในปัจจุบัน

รหัสตัวชี้วัดรวมทั้งหมด ๕ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓ ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ม.๒/๑ , ม.๒/๒ ,

ส ๔.๒ ม.๒/๒

ตัวชี้วัดปลายทาง ๒ ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ม.๒/๓

ส ๔.๒ ม.๒/๑

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๒๒๑๐๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ (ภาคเรียนที่ ๒)

เวลา ๒๐ ชั่วโมง / ภาคเรียน / ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษา วิเคราะห์ สืบค้น การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรือง ของอาณาจักรอยุธยา พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาในด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๑ และการกู้เอกราช ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ การกู้เอกราชและสถาปนาอาณาจักรธนบุรี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยธนบุรี วิถีกรรมและผลงานของบุคคลสำคัญของไทย ที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย

โดยใช้กระบวนการ วิเคราะห์ สืบค้น กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา ความสามัคคี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

เพื่อให้เกิดความเข้าใจและตระหนักในความเพียรพยายามของบรรพบุรุษ ในการทะนุบำรุง และพัฒนาชาติ เห็นความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันรักชาติและมรดกของชาติ ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในสังคมประชาธิปไตย และยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา

รหัสตัวชี้วัดรวมทั้งหมด ๔ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑ ตัวชี้วัด

ส ๔.๓ ม.๒/๓

ตัวชี้วัดปลายทาง ๓ ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ม.๒/๓

ส ๔.๓ ม.๒/๑ , ม.๒/๒

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๒๓๑๐๒ ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ภาคเรียนที่ ๑)

เวลา ๒๐ ชั่วโมง / ภาคเรียน / ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาวิเคราะห์ สืบค้น เกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการทางประวัติศาสตร์ เหตุการณ์สำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ในการศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่ตั้ง และสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคโลก (ยกเว้นเอเชีย) ที่มีผลต่อการพัฒนาโดยสังเขป พัฒนาการทางประวัติศาสตร์สังคม เศรษฐกิจ การเมืองของภูมิภาคโลก อิทธิพลของอารยธรรมตะวันตก ที่มีผลต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ความร่วมมือและความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ เช่น สงครามโลกครั้งที่ ๑ และสงครามโลกครั้งที่ ๒ สงครามเย็น องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ

โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการทำงาน กระบวนการสืบค้นวิธีการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการสืบค้นทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ กระบวนการคิดวิเคราะห์

เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีเหตุผลและตระหนักถึงความสำคัญของวิธีการ เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ การเมืองภูมิภาคโลก รวมทั้งความขัดแย้งและ ความร่วมมือระหว่างประเทศ

รหัสตัวชี้วัดรวมทั้งหมด ๔ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑ ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ม.๓/๑

ส ๔.๒ ม.๓/๑ ม.๓/๒

ตัวชี้วัดปลายทาง ๓ ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ม.๓/๒

ส ๔.๒ ม.๓/๑ ม.๓/๒

คำอธิบายรายวิชา (รายวิชาพื้นฐาน)

ส ๒๓๑๐๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ภาคเรียนที่ ๒)

เวลา ๒๐ ชั่วโมง / ภาคเรียน / ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาวิเคราะห์ สืบค้นเกี่ยวกับความเป็นมาของชนชาติไทย การสถาปนากรุงเทพมหานครเป็นราชธานี ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในราชวงศ์จักรี ความเจริญและความมั่นคงของชาติ พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ทางด้านการเมือง การปกครองสังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตามช่วงสมัยต่างๆ เหตุการณ์สำคัญ สมัยรัตนโกสินทร์ที่มีผลต่อการพัฒนาชาติไทย ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีผลต่อการพัฒนาชาติไทยจนถึงปัจจุบัน บทบาทของไทยตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงปัจจุบันในสังคมโลก

โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการทำงาน กระบวนการสืบค้น กระบวนการคิดวิเคราะห์

กระบวนการฝึกปฏิบัติ

เพื่อให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเหตุผล รักประเทศชาติ รู้เท่าทันสถานการณ์ ภูมิใจในความเป็นไทย ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรม อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

รหัสตัวชี้วัดรวมทั้งหมด ๕ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓ ตัวชี้วัด

ส ๔.๓. ม.๓/๒ , ม.๓/๓ , ม.๓/๔

ตัวชี้วัดปลายทาง ๒ ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ม.๓/๒

ส ๔.๓. ม.๓/๑

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑.บอกวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	◆ ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบสุริยคติที่ปรากฏในปฏิทิน ◆ ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบจันทรคติในปฏิทิน ◆ ช่วงเวลาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เช้าวันนี้ ตอนเย็น	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ตามวันเวลาที่เกิดขึ้น	◆ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น รับประทานอาหาร ตื่นนอน เข้านอน เรียนหนังสือ เล่นกีฬา ฯลฯ ◆ ใช้คำบอกช่วงเวลา แสดงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้	- วัดชลธาราสিংเห วัดพระพุทธ วัดเกษม ประทีป(ต.เกาะสะท้อน)
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. บอกประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง	◆ วิธีการสืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างง่าย ๆ ◆ การบอกเล่าประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างสั้น ๆ	- ประเพณีบุญเดือนสิบ - ประเพณีกวนอาชुरอ

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. บอกความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเองกับ	◆ ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของอดีตกับปัจจุบันที่เป็นรูปธรรมและใกล้ตัวเด็ก เช่นการใช้ควาย ไถนา รถไถนา เตาไร้ดถนน เหวียน - รถอีแต๋น	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย	♦ สาเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ ตามกาลเวลา	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. บอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน	♦ เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในครอบครัว เช่น การย้ายบ้าน การหย่าร้าง การสูญเสียบุคคลในครอบครัว	

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	♦ ความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์ที่สำคัญของชาติไทย ได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ธงชาติ เพลงชาติ พระพุทธรูป พระบรมฉายาลักษณ์) ♦ การเคารพธงชาติ การร้องเพลงชาติ และ เพลงสรรเสริญพระบารมี เคารพศาสนวัตถุ ศาสนสถาน ♦ เอกลักษณ์อื่น ๆ เช่น แผนที่ประเทศไทย ประเพณีไทย อาหารไทย (อาหารไทย ที่ต่างชาติดียกย่อง เช่น ต้มยำกุ้ง ผัดไทย) ที่มีความภาคภูมิใจ และมีส่วนร่วมที่จะอนุรักษ์ไว้	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. บอกสถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน	♦ ตัวอย่างของแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน ที่ใกล้ตัวนักเรียน เช่น วัด ตลาด พิพิธภัณฑ์ มัสยิด โบสถ์คริสต์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ♦ คุณค่าและความสำคัญของแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนในด้านต่างๆ เช่น เป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นแหล่งเรียนรู้	
ตัวชี้วัดปลายทาง	♦ ตัวอย่างสิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจในท้องถิ่น	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๓. ระบุสิ่งที่ตนรัก และภาคภูมิใจ ในท้องถิ่น	เช่น สิ่งของ สถานที่ ภาษาถิ่น ประเพณี และวัฒนธรรม ฯลฯ ที่เป็น สิ่งใกล้ตัว นักเรียน และเป็นรูปธรรมชัดเจน ◆ คุณค่าและประโยชน์ของสิ่งต่างๆเหล่านั้น	

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. ใช้คำระบุเวลาที่แสดงเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต	- คำที่แสดงช่วงเวลาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต เช่น วันนี้ เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ เดือนนี้ เดือนหน้า เดือนก่อน - วันสำคัญที่ปรากฏในปฏิทินที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในอดีตและปัจจุบัน - ใช้คำบอกช่วงเวลา อดีต ปัจจุบัน อนาคต แสดงเหตุการณ์ได้	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือในชีวิตของตนเอง โดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง	- วิธีการสืบค้นเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว โดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาพถ่าย - สื่อบันทึก ทะเบียนบ้าน - ใช้คำที่บอกช่วงเวลาแสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือในชีวิตตนเอง - ใช้เส้นเวลา (Time Line) ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้	

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. สืบค้นถึงการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตประจำวันของคนในชุมชนของตนจากอดีตถึงปัจจุบัน	- วิธีการสืบค้นข้อมูลอย่างง่าย ๆ เช่น การสอบถามพ่อแม่ ผู้รู้ - วิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น การประกอบอาชีพ การแต่งกาย การสื่อสาร ประเพณีใน	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
	ชุมชนจากอดีต ถึงปัจจุบัน ◆ สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในชุมชน	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. อธิบายผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง ที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน	◆ การเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของคนในชุมชนทางด้าน ต่าง ๆ ◆ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน	- สภาพชุมชนชาวตากใบ - การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในชุมชนตากใบ

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. ระบุบุคคลที่ทำประโยชน์ต่อท้องถิ่นหรือประเทศชาติ	◆ บุคคลในท้องถิ่นที่ทำคุณประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม และความมั่นคงของท้องถิ่น และประเทศชาติ ในอดีตที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง ◆ ผลงานของบุคคลในท้องถิ่นที่น่าภาคภูมิใจ	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. ยกตัวอย่างวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้	◆ ตัวอย่างของวัฒนธรรมประเพณีไทย เช่น การทำความเคารพ อาหารไทย ภาษาไทย ประเพณีสงกรานต์ ฯลฯ ◆ คุณค่าของวัฒนธรรม และประเพณีไทย ที่มีต่อสังคมไทย ◆ ภูมิปัญญาของคนไทยในท้องถิ่นของนักเรียน	- ภาษาเง๊ะเห - ข้าวยาบายอ ข้าวยาอัญชัย

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. เติบศักดิ์ราชที่สำคัญตาม ปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	- ที่มาของศักราชที่ปรากฏในปฏิทิน เช่น พุทธศักราช คริสต์ศักราชอย่างสังเขป (ถ้าเป็นมุสลิมควรเรียนฮิจเราะห์ศักราชด้วย) - วิธีการเทียบ พ.ศ. เป็น ค.ศ. หรือ ค.ศ. เป็น พ.ศ. - ตัวอย่างการเทียบศักราช ในเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น ปีเกิดของนักเรียน เป็นต้น	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. แสดงลำดับเหตุการณ์ สำคัญของโรงเรียนและชุมชน โดยระบุหลักฐานและ แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	- วิธีการสืบค้นเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียน และชุมชนโดยใช้หลักฐาน และแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - ใช้เส้นเวลา (Time Line) ลำดับเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนและชุมชน	

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ การตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาการ ของชุมชน	- ปัจจัยการตั้งถิ่นฐานของชุมชนซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคม เช่น ความเจริญทางเทคโนโลยี การคมนาคม ความปลอดภัย - ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของชุมชนทั้งปัจจัยทางภูมิศาสตร์ และปัจจัยทางสังคม	

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. สรุปลักษณะที่สำคัญของ ขนบธรรมเนียมประเพณี และ วัฒนธรรมของชุมชน	◆ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมชุมชน ของตนที่เกิดจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์และ ปัจจัยทางสังคม	- ประเพณีบุญเดือนสิบ
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. เปรียบเทียบความเหมือน และความต่างทางวัฒนธรรม ของชุมชนตนเองกับชุมชนอื่นๆ	◆ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของ ชุมชน อื่น ๆ ที่มีความเหมือนและความต่าง กับชุมชนของตนเอง	- บุญเดือนสิบ วันเมา ลิด วันฮารีรายอ วัน กวนอาซูรอ

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรง
ความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. ระบูประนามและพระราช กรณียกิจโดยสังเขปของ พระมหากษัตริย์ไทยที่เป็นผู้ สถาปนาอาณาจักรไทย	◆ พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ โดยสังเขป ของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ สมเด็จพระ รามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) สมเด็จพระ เจ้าตากสินมหาราช และพระบาทสมเด็จพระ พุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ผู้สถาปนา อาณาจักรไทย สุโขทัย อยุธยา ธนบุรี และ รัตนโกสินทร์ตามลำดับ ◆ อาณาจักรไทยอื่นๆที่ผนวกรวมเข้าเป็นส่วน หนึ่งของชาติไทย เช่น ล้านนา นครศรีธรรมราช	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. อธิบายพระราชประวัติและ พระราชกรณียกิจของ พระมหากษัตริย์ ในรัชกาล ปัจจุบัน โดยสังเขป	◆ พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลย เดช และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ โดยสังเขป	

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. นับช่วง เวลา เป็น ทศวรรษ ศตวรรษ และ สหัสวรรษ	- ความหมายและช่วงเวลาของทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ - การใช้ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษเพื่อทำความเข้าใจช่วงเวลาในเอกสารเช่น หนังสือพิมพ์	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. อธิบายยุคสมัยใน การศึกษาประวัติของ มนุษยชาติโดยสังเขป	- เกณฑ์การแบ่งยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ที่แบ่งเป็นยุคก่อนประวัติศาสตร์ และยุคประวัติศาสตร์ - ยุคสมัยที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยเช่น สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. แยกแยะประเภทหลักฐาน ที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมา ของท้องถิ่น	- ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ที่แบ่งเป็นหลักฐานชั้นต้น และหลักฐานชั้นรอง - ตัวอย่างหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นของตน - การจำแนกหลักฐานของท้องถิ่นเป็นหลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง	-ประวัติความเป็นมาของ จังหวัดนราธิวาส

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. อธิบายการตั้งหลักแหล่ง และพัฒนาการของมนุษย์ยุค ก่อนประวัติศาสตร์และยุค ประวัติศาสตร์โดยสังเขป	- พัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ และยุคประวัติศาสตร์ ในดินแดนไทย โดยสังเขป - หลักฐานการตั้งหลักแหล่งของมนุษย์ ยุค	

	ก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทยโดยสังเขป	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติ	♦ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติในดินแดนไทยโดยสังเขป	-หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในชุมชน เช่น โคกอิฐ มัสดิสามร้อยปี วัดชลธาราสিংเห

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป	♦ การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป ♦ พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยทางด้านการเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจโดยสังเขป	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย	♦ ประวัติ และผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย เช่น พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชพระมหาธรรมราชา ที่ ๑ (พระยาลิไทยโดยสังเขป)	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์	♦ ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัย เช่น ภาษาไทย ศิลปกรรมสุโขทัยที่ได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลก เครื่องสังคโลก ♦ คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบทอดถึงปัจจุบันที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์	

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย	♦ วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น ♦ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามช่วงเวลาต่างๆ เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ อาวุธ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ♦ การนำเสนอความเป็นมาของท้องถิ่นโดยอ้างอิงหลักฐานที่หลากหลายด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การเล่าเรื่องการเขียนอย่างง่าย ๆ การจัดนิทรรศการ	-แหล่งข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีอยู่ในภาคใต้ที่เกิดตามช่วงเวลาต่าง ๆ เช่น พิพิธภัณฑ์ วัดชลธาราสิงห์เห วัดมหาธาตุ นครศรีธรรมราช วัดสวนโมกข์พลาราม วัดพระพุทธ (ตากใบ) มัสยิดสามร้อยปี
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์ อย่างมีเหตุผล	♦ การตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่น เช่น มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด เพราะสาเหตุใดและมีผลกระทบอย่างไร ♦ แหล่งข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นเพื่อตอบคำถามดังกล่าว เช่น เอกสาร เรื่องเล่า ตำนานท้องถิ่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ฯลฯ ♦ การใช้ข้อมูลที่พบเพื่อตอบคำถามได้อย่างมีเหตุผล	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. อธิบายความแตกต่างระหว่าง ความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวใน	♦ ตัวอย่างเรื่องราวจากเอกสารต่างๆ ที่สามารถแสดงนัยของความคิดเห็นกับข้อมูล เช่น หนังสือพิมพ์ บทความจากเอกสารต่าง ๆ เป็นต้น	

ท้องถิ่น	♦ ตัวอย่างข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ในท้องถิ่นที่แสดงความจริงกับข้อเท็จจริง ♦ สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับข้อมูลในท้องถิ่น	

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสังเขป	♦ การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสังเขป ♦ อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทย และคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ศาสนาและความเชื่อ ภาษา การแต่งกาย อาหาร	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. อภิปรายอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบันโดยสังเขป	♦ การเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติในสังคมไทย เช่น อาหาร ภาษา การแต่งกาย ดนตรี โดยระบุลักษณะ สาเหตุและผล ♦ อิทธิพลที่หลากหลายในกระแสของวัฒนธรรมต่างชาติต่อสังคมไทยในปัจจุบัน	

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป	◆ การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา โดยสังเขป ◆ ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และการปกครองของอาณาจักรอยุธยา ◆ พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาการด้านการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจโดยสังเขป ◆ ผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา เช่น สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ขาวบ้านบางระจัน เป็นต้น ◆ ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาโดยสังเขป เช่น ศิลปกรรม การค้า วรรณกรรม ◆ การกอบกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรีโดยสังเขป	

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ	◆ ความหมายและความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับนักเรียน ◆ การนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่น เช่น ความเป็นมาของภูมินามของสถานที่ในท้องถิ่น	- การนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่น เช่น ความเป็นมาของภูมินามของสถานที่ในท้องถิ่น (ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ วัดชลธาราสিংเห)
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต	◆ ตัวอย่างหลักฐานที่เหมาะสมกับนักเรียนที่นำมาใช้ในการศึกษาเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย สมัยรัตนโกสินทร์ เช่น พระราชหัตถเลขาของรัชกาลที่๔ หรือ รัชกาลที่ ๕ กฎหมายสำคัญ ฯลฯ (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส๔.๓) ◆ สรุปข้อมูลที่ได้จากหลักฐานทั้งความจริงและข้อเท็จจริง ◆ การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเล่าเรื่อง การจัดนิทรรศการ การเขียนรายงาน	

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. อธิบายสภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน	◆ ใช้แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ◆ สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านของไทยโดยสังเขป ◆ ตัวอย่างความเหมือนและ ความต่างระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ภาษา ศาสนา การปกครอง	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. บอกความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป	◆ ความเป็นมาของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป ◆ สมาชิกของอาเซียนในปัจจุบัน ◆ ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันโดยสังเขป	

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. อธิบายพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ โดยสังเขป	◆ การสถาปนาอาณาจักรรัตนโกสินทร์โดยสังเขป ◆ ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ◆ พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดยสังเขป ตามช่วงเวลาต่างๆ เช่น สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น สมัยปฏิรูปประเทศและสมัยประชาธิปไตย ◆ ผลงานของบุคคลสำคัญทางด้านต่างๆ ในสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า- จุฬาโลกมหาราช สมเด็จพระ	

	พระบรมราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ฯลฯ ◆ ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น ศิลปกรรม วรรณกรรม	

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์	♦ ตัวอย่างการใช้เวลา ช่วงเวลาและยุคสมัยที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย ♦ ความสำคัญของเวลา และช่วงเวลาสำหรับการศึกษาประวัติศาสตร์ ♦ ความสัมพันธ์และความสำคัญของอดีตที่มีต่อปัจจุบันและอนาคต	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. เปรียบศักราชตามระบบต่างๆ ที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์	♦ ที่มาของศักราชที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย ได้แก่ จ.ศ. / ม.ศ. / ร.ศ. / พ.ศ. / ค.ศ. และ ฮ.ศ. ♦ วิธีการเทียบศักราชต่างๆ และตัวอย่างการเทียบ ♦ ตัวอย่างการใช้ศักราชต่าง ๆ ที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย	
ตัวชี้ปลายทาง ๓. นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	♦ ความหมายและความสำคัญของประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ♦ ตัวอย่างหลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย ทั้งหลักฐานขั้นต้น และหลักฐานขั้นรอง (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส ๔.๓) เช่น ข้อความ ในศิลาจารึกสมัยสุโขทัย เป็นต้น ♦ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเองในสมัยใดก็ได้ (สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์) และเหตุการณ์สำคัญในสมัย	

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	- ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านต่างๆ - พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	- ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ - อิทธิพลของอารยธรรมโบราณในดินแดนไทยที่มีต่อพัฒนาการของสังคมไทยในปัจจุบัน	

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป	- สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทยโดยสังเขป - รัฐโบราณในดินแดนไทย เช่น ศรีวิชัยตามพรลิงค์ ทวารวดี เป็นต้น - รัฐไทย ในดินแดนไทย เช่น ล้านนา นครศรีธรรมราช สุพรรณภูมิ เป็นต้น - การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย และ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (ปัจจัยภายในและ ปัจจัยภายนอก)	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่างๆ		
ตัวชี้วัดระหว่างทาง		

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๓. วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน	◆ พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย ในด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ◆ วัฒนธรรมสมัยสุโขทัย เช่น ภาษาไทย วรรณกรรม ประเพณีสำคัญ ศิลปกรรมไทย ◆ ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัย เช่น การชลประทาน เครื่องสังคโลก ◆ ความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย	

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ	♦ วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะ ต่าง ๆ อย่างง่าย ๆ เช่น การศึกษาภูมิหลังของผู้ทำ หรือผู้เกี่ยวข้อง สาเหตุ ช่วงระยะเวลา รูปลักษณ์ของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น ♦ ตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเอง หรือหลักฐานสมัยอยุธยา (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส ๔.๓)	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	♦ ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในสมัยอยุธยา และธนบุรี (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส ๔.๓) เช่น ข้อความบางตอน ในพระราชพงศาวดารอยุธยา / จดหมายเหตุชาวต่างชาติ	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๓. เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ	♦ ตัวอย่างการตีความข้อมูลจากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี ♦ การแยกแยะระหว่างข้อมูลกับความคิดเห็น รวมทั้งความจริงกับข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ♦ ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความทางประวัติศาสตร์	

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย	- ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อพัฒนาการโดยสังเขป - พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย	- ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย เช่น แหล่งมรดกโลกในประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย - อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน	

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา และธนบุรีในด้านต่างๆ	- การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา - ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา - พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาในด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ - การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๑ และการกู้เอกราช - ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา เช่น การควบคุมกำลังคนและศิลปวัฒนธรรม	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา		
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. ระบุภูมิปัญญาและ		

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
วัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าว ต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา	♦ การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ การกู้เอกราช และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี ♦ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี ♦ วิถีกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทยและต่างชาติที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย	

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑. วิเคราะห์เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผลตามวิธีการทางประวัติศาสตร์	- ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์สำหรับการศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นตนเอง - วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่ตนสนใจ	นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว และท้องถิ่นของตน	

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคต่างๆ ในโลกโดยสังเขป	- ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆของโลก (ยกเว้นเอเชีย) ที่มีผลต่อพัฒนาการโดยสังเขป - พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคต่างๆของโลก (ยกเว้นเอเชีย) โดยสังเขป	
ตัวชี้วัดปลายทาง ๒. วิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความร่วมมือ และความขัดแย้ง ใน	อิทธิพลของอารยธรรมตะวันตกที่มีผลต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก	

คริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ ตลอดจนความพยายามในการ ขจัดปัญหาความขัดแย้ง	◆ ความร่วมมือและความขัดแย้งใน คริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ เช่น สงครามโลกครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ สงครามเย็น องค์การความ ร่วมมือระหว่างประเทศ	

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรง
ความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตัวชี้วัดปลายทาง ๑. วิเคราะห์พัฒนาการของ ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้าน ต่างๆ	◆ การสถาปนากรุงเทพมหานครเป็น ราชธานีของไทย	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความมั่นคงและความ เจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัย รัตนโกสินทร์	◆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและ ความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัย รัตนโกสินทร์	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓. วิเคราะห์ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทยสมัย รัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อ การพัฒนาชาติไทย	◆ บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในราชวงศ์ จักรีในการสร้างสรรค์ความเจริญและความ มั่นคงของชาติ	
ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔. วิเคราะห์บทบาทของไทย ในสมัยประชาธิปไตย	◆ พัฒนาการของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ทางด้านการเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ตามช่วงสมัยต่างๆ	
	◆ เหตุการณ์สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่มี ผลต่อการพัฒนาชาติไทย เช่น การทำ สนธิสัญญาเบาว์ริงในสมัยรัชกาลที่ ๔ การ ปฏิรูปประเทศในสมัยรัชกาลที่ ๕ การเข้า ร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ โดย วิเคราะห์สาเหตุปัจจัย และผลของเหตุการณ์ ต่าง ๆ	
	◆ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัย รัตนโกสินทร์	
	◆ บทบาทของไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลง การปกครองจนถึงปัจจุบันในสังคมโลก	

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามมาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงงาน การประเมินชิ้นงาน/ ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไม่ผ่านตัวชี้วัด ให้มีการสอนซ่อมเสริม

การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

๒. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คณิตวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษา ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน

๓. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา

คุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

๔. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน

ระดับประถมศึกษา

(๑) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด (เวลาเรียนทั้งหมด ระดับ ป.๑-ป.๓ ๑๒๐ ชั่วโมง/ปี เวลาเรียนทั้งหมดระดับ ป.๔-ป.๖ ๑๒๐ ชั่วโมง/ปี ระดับ ม.๑-ม.๓ เวลาเรียนทั้งหมด ๑๒๐ ชั่วโมง/ปี)

(๒) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินตัวชี้วัดปลายทางผ่านตามเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของจำนวนตัวชี้วัดปลายทางของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

(๓) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่าระดับ “ ๑ ” จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

(๔) นักเรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนตามรูปแบบของแต่ละชั้นเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในระดับ “ ผ่าน ” ขึ้นไป

(๕) นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินให้ระดับผลการเรียน ๘ ระดับคือ

ระดับผลการเรียน	ความหมาย	ช่วงคะแนนร้อยละ
๔	ผลการเรียนดีเยี่ยม	๘๐ - ๑๐๐
๓.๕	ผลการเรียนดีมาก	๗๕ - ๗๙
๓	ผลการเรียนดี	๗๐ - ๗๔
๒.๕	ผลการเรียนค่อนข้างดี	๖๕ - ๖๙
๒	ผลการเรียนน่าพอใจ	๖๐ - ๖๔
๑.๕	ผลการเรียนพอใช้	๕๕ - ๕๙
๑	ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	๕๐ - ๕๔
๐	ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์	๐ - ๔๙

เพื่อให้การจัดการเรียนรู้บังเกิดผล ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาอย่างเพียงพอในความรู้ทักษะ คุณลักษณะที่กำหนดในตัวชี้วัด โดยมีเวลาเรียนที่เพียงพอต่อการพัฒนาด้วย โดยปกติในระดับประถมศึกษา ผู้สอนจะมีเวลาอยู่กับผู้เรียนตลอดปีการศึกษา ประมาณ ๒๐๐ วัน สถานศึกษาจึงควรบริหารจัดการเวลาที่ได้รับนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน และตระหนักว่าเวลาเรียนเป็นทรัพยากรที่ใช้หมดไปในแต่ละวัน มากกว่าเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งของการบริหารหลักสูตร

การกำหนดให้ผู้เรียนมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนตลอดปีการศึกษา จึงเป็นการมุ่งหวังให้ผู้สอนมีเวลาในการพัฒนาผู้เรียน และเติมเต็มศักยภาพของผู้เรียน และเพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องตรวจสอบความรู้ความสามารถที่แสดงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง อีกทั้งต้องสร้างให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองด้วยการตรวจสอบความก้าวหน้า ในการเรียนของตนเองอย่างสม่ำเสมอเช่นกัน

ตัวชี้วัดซึ่งมีความสำคัญในการนำมาใช้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ยังเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนและผู้เรียนใช้ในการตรวจสอบย้อนกลับว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือยัง การประเมินในชั้นเรียนซึ่งต้องอาศัยทั้งการประเมินเพื่อการพัฒนาและการประเมิน เพื่อสรุปการเรียนรู้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษา โดยผู้สอนกำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้ในการผ่านตัวชี้วัดทุกตัวให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา กล่าวคือ ให้ท้าทายการเรียนรู้ไม่ยากหรือง่ายเกินไป เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินว่าสิ่งที่ผู้เรียนรู้ เข้าใจ ทำได้นั้น เป็นที่น่าพอใจ บรรลุตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ หากยังไม่บรรลุจะต้องหาวิธีการช่วยเหลือเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสูงสุด การกำหนดเกณฑ์นี้ผู้สอนสามารถให้ผู้เรียนร่วมกำหนดด้วยได้ เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันและสร้างแรงจูงใจในการเรียน การประเมินเพื่อการพัฒนา ส่วนมากเป็นการประเมินอย่างไม่เป็นทางการ เช่น สังเกต หรือซักถาม หรือการทดสอบย่อยในการประเมินเพื่อพัฒนานี้ ควรให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาจนผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผู้เรียนแต่ละคนอาจใช้เวลาเรียนและวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน ฉะนั้น ผู้สอนควรนำข้อมูลที่ได้มาใช้นำไปปรับวิธีการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ อันจะนำไปสู่การบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ในท้ายที่สุดอย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินเพื่อการพัฒนา จึงไม่จำเป็นต้องตัดสินให้คะแนนเสมอไป การ

ตัดสินให้คะแนนหรือให้เป็นระดับคุณภาพควรดำเนินการโดยใช้การประเมินสรุปผลรวมเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ และจบรายวิชา

การตัดสินผลการเรียน ตัดสินเป็นรายวิชา โดยใช้ผลการประเมินระหว่างปีและปลายปี ตามสัดส่วนที่สถานศึกษากำหนด ทุกรายวิชาต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนตามแนวทางการให้ระดับผลการเรียนตามที่สถานศึกษากำหนด และผู้เรียนต้องผ่านทุกรายวิชาพื้นฐาน

การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ผลการประเมินเป็นผ่านและไม่ผ่าน กรณีที่ผ่านให้ระดับผลการประเมินเป็นระดับดีเยี่ยม ระดับดี และผ่าน

๑) ในการสรุปผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน เพื่อการเลื่อนชั้น และจบการศึกษา กำหนดเกณฑ์การตัดสินเป็น ๔ ระดับ และความหมายของแต่ละระดับ ดังนี้

ดีเยี่ยม หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนที่มีคุณภาพดีเลิศอยู่เสมอ

ดี หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ

ผ่าน หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ แต่ยังมีข้อบกพร่องบางประการ

ไม่ผ่าน หมายถึง ไม่มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน หรือถ้ามีผลงาน ผลงานนั้นยังมีข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขหลายประการ

๒) ในการสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รวมทุกคุณลักษณะเพื่อการเลื่อนชั้น และจบการศึกษา กำหนดเกณฑ์การตัดสินเป็น ๔ ระดับ และความหมายของแต่ละระดับ ดังนี้

ดีเยี่ยม หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติตามคุณลักษณะจนเป็นนิสัย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและสังคม โดยพิจารณาจากผลการประเมินระดับดีเยี่ยม จำนวน ๕ - ๘ คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี

ดี หมายถึง ผู้เรียนมีคุณลักษณะในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เพื่อให้เป็นการยอมรับของสังคม โดยพิจารณาจาก

๑. ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม จำนวน ๑ - ๔ คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี หรือ

๒. ได้ผลการประเมินระดับดีทั้ง ๘ คุณลักษณะ หรือ

๓. ได้ผลการประเมินตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป จำนวน ๕ - ๗ คุณลักษณะ และมีบางคุณลักษณะได้ผลการประเมินระดับผ่าน

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนรับรู้และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถานศึกษากำหนดโดยพิจารณาจาก

๑. ได้ผลการประเมินระดับผ่านทั้ง ๘ คุณลักษณะ หรือ

๒. ได้ผลการประเมินตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป จำนวน ๑ – ๔ คุณลักษณะ และคุณลักษณะที่เหลือ ได้ผลการประเมินระดับผ่าน

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนรับรู้และปฏิบัติได้ไม่ครบตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถานศึกษากำหนด โดยพิจารณาจากผลการประเมินระดับไม่ผ่าน ตั้งแต่ ๑ คุณลักษณะ

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผลงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการประเมินเป็นผ่านและไม่ผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี ๓ ลักษณะ คือ

๑) กิจกรรมแนะแนว

๒) กิจกรรมนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย

(๑) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ โดยผู้เรียนเลือก อย่างใดอย่างหนึ่ง ๑ กิจกรรม

(๒) กิจกรรมชุมนุมหรือชมรมอีก ๑ กิจกรรม

๓) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ให้ใช้ตัวอักษรแสดงผลการประเมิน ดังนี้

“ผ” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงานตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

“มผ” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ในกรณีที่ผู้เรียนได้ผลของกิจกรรมเป็น**“มผ”** สถานศึกษาต้องจัดซ่อมเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรม ในส่วนที่ผู้เรียนไม่ได้เข้าร่วมหรือไม่ได้ทำจนครบถ้วน แล้วจึงเปลี่ยนผลจาก **“มผ”** เป็น **“ผ”** ได้

ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษานั้น ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

๑.๓ การเลื่อนชั้น

เมื่อสิ้นปีการศึกษา ผู้เรียนจะได้รับการเลื่อนชั้น เมื่อมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑) ผู้เรียนมีเวลาเรียนตลอดปีการศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด

๒) ผู้เรียนมีผลการประเมินผ่านทุกรายวิชาพื้นฐาน

๓) ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ทั้งนี้ ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย และสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้ อนึ่ง ในกรณีที่ผู้เรียนมีหลักฐานการเรียนรู้ที่แสดงว่ามีความสามารถดีเลิศ สถานศึกษาอาจให้ออกาสผู้เรียนเลื่อนชั้นกลางปีการศึกษา โดยสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วย ฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาและผู้แทนของเขตพื้นที่การศึกษาหรือต้นสังกัด ประเมินผู้เรียนและตรวจสอบคุณสมบัติให้ครบถ้วนตามเงื่อนไขทั้ง ๓ ประการ ต่อไปนี้

๑) มีผลการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมาและมีผลการเรียนระหว่างปีที่กำลังศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม

๒) มีวุฒิภาวะเหมาะสมที่จะเรียนในชั้นที่สูงขึ้น

๓) ผ่านการประเมินผลความรู้ความสามารถทุกรายวิชาของชั้นปีที่เรียนปัจจุบัน และความรู้ความสามารถทุกรายวิชาในภาคเรียนแรกของชั้นปีที่จะเลื่อนชั้น การอนุมัติให้เลื่อนชั้นกลางปีการศึกษาไปเรียนชั้นสูงขึ้นได้ ๑ ระดับชั้นนี้ ต้องได้รับการยินยอมจากผู้เรียนและผู้ปกครอง และต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนเปิดภาคเรียนที่ ๒ ของปีการศึกษานั้น

สำหรับในกรณีที่มีผู้เรียนกลุ่มพิเศษประเภทต่าง ๆ มีปัญหาในการเรียนรู้ให้สถานศึกษาดำเนินงานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด/ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตพื้นที่การศึกษา/หน่วยงานต้นสังกัด โรงเรียนเฉพาะความพิการ หาแนวทางการแก้ไขและพัฒนา

๑.๔ การเรียนซ้ำชั้น

ผู้เรียนที่ไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมากและมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนที่ไม่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การเลื่อนชั้น สถานศึกษาควรให้เรียนซ้ำชั้น ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจใช้ดุลยพินิจให้เลื่อนชั้นได้ หากพิจารณาว่าผู้เรียนมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑) มีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ ๘๐ อันเนื่องจากสาเหตุจำเป็นหรือเหตุสุดวิสัย แต่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การเลื่อนชั้นในข้ออื่น ๆ ครบถ้วน

๒) ผู้เรียนมีผลการประเมินผ่านมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดไม่ถึงเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละรายวิชา แต่เห็นว่าสามารถสอนซ่อมเสริมได้ในปีการศึกษานั้น และมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การเลื่อนชั้นในข้ออื่น ๆ ครบถ้วน

๓) ผู้เรียนมีผลการประเมินรายวิชาในกลุ่มสาระภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมอยู่ในระดับผ่าน ก่อนที่จะให้ผู้เรียนเรียนซ้ำชั้น สถานศึกษาควรแจ้งให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบเหตุผลของการเรียนซ้ำชั้น

๑.๕ การสอนซ่อมเสริม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดให้สถานศึกษาจัดสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ การสอนซ่อมเสริม เป็นการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง กรณีที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะกระบวนการ หรือเจตคติ/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด สถานศึกษาต้องจัดสอนซ่อมเสริมเป็นกรณีพิเศษนอกเหนือไปจากการสอนตามปกติ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ เป็นการให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนา โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

๑.๖ เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา

- ๑) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและรายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติม โดยเป็นรายวิชาพื้นฐานตามโครงสร้างเวลาเรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และรายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด
- ๒) ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐานผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- ๓) ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- ๔) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- ๕) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน

ระดับมัธยมศึกษา

- ๑) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้น ๆ
- ๒) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินตัวชี้วัดปลายทางผ่านตามเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของจำนวนตัวชี้วัดปลายทางของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- ๓) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา
- ๔) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินและมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียนเป็น ๘ ระดับ

แนวการให้ระดับผลการเรียน ๘ ระดับ และความหมายของแต่ละระดับดังแสดงในตาราง ดังนี้

ระดับผลการเรียน	ความหมาย	ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ
๔	ดีเยี่ยม	๘๐-๑๐๐
๓.๕	ดีมาก	๗๕-๗๙
๓	ดี	๗๐-๗๔
๒.๕	ค่อนข้างดี	๖๕-๖๙
๒	ปานกลาง	๖๐-๖๔
๑.๕	พอใช้	๕๕-๕๙
๑	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	๕๐-๕๔
๐	ต่ำกว่าเกณฑ์	๐-๔๙

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องตรวจสอบความรู้ความสามารถที่แสดงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง อีกทั้งต้องสร้างให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนรู้ของตน ด้วยการตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนของตนเองอย่างสม่ำเสมอเช่นกัน ตัวชี้วัดซึ่งมีความสำคัญ ในการนำมาใช้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ยังเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนและผู้เรียนใช้ในการตรวจสอบย้อนกลับว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือยัง การประเมินในชั้นเรียนซึ่งต้องอาศัยทั้งการประเมินเพื่อการพัฒนาและการประเมินเพื่อสรุปการเรียนรู้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษาโดยผู้สอนกำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้ในการผ่านตัวชี้วัดทุกตัวให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา กล่าวคือ ให้ท้าทายการเรียนรู้ ไม่ยากหรือง่ายเกินไป เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินว่าสิ่งที่ผู้เรียนรู้ เข้าใจ ทำได้นั้น เป็นที่น่าพอใจ บรรลุตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ หากยังไม่บรรลุจะต้องหาวิธีการช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสูงสุด การกำหนดเกณฑ์นี้ ผู้สอนสามารถให้ผู้เรียนร่วมกำหนดด้วยได้ เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันและสร้างแรงจูงใจในการเรียน การประเมินเพื่อการพัฒนาส่วนมากเป็นการประเมินอย่างไม่เป็นทางการเช่น สังเกต หรือซักถาม หรือการทดสอบย่อยในการประเมินเพื่อพัฒนานี้ ควรให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาจนผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผู้เรียนแต่ละคนอาจใช้เวลาเรียนและวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน ฉะนั้น ผู้สอนควรนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ อันจะนำไปสู่การบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ในท้ายที่สุดอย่างมีคุณภาพ การประเมินเพื่อการพัฒนาจึงไม่จำเป็นต้องตัดสินให้คะแนนเสมอไป การตัดสินให้คะแนนหรือให้เป็นระดับคุณภาพควรดำเนินการโดยใช้การประเมินสรุปผลรวมเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้และจบรายวิชาการตัดสินผลการเรียน ตัดสินเป็นรายวิชา โดยใช้ผลการประเมินระหว่างภาคและปลายภาค ตามสัดส่วนที่สถานศึกษากำหนด ทุกรายวิชาต้องได้รับการตัดสินและให้ระดับผลการเรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนต้องผ่านทุกรายวิชาพื้นฐาน

ในกรณีที่ไม่สามารถให้ระดับผลการเรียนเป็น ๘ ระดับได้ ให้ใช้ตัวอักษรระบุเงื่อนไขของผลการเรียน ดังนี้

“มส” หมายถึง ผู้เรียนไม่มีสิทธิเข้ารับการวัดผลปลายภาคเรียน เนื่องจากผู้เรียนมีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนในแต่ละรายวิชา และไม่ได้รับการผ่อนผันให้เข้ารับการวัดผลปลายภาคเรียน

“ร” หมายถึง รอคอยตัดสินและยังตัดสินผลการเรียนไม่ได้ เนื่องจากผู้เรียนไม่มีข้อมูลผลการเรียนรายวิชานั้นครบถ้วน ได้แก่ ไม่ได้วัดผลระหว่างภาคเรียน/ปลายภาคเรียน ไม่ได้ส่งงานที่มอบหมายให้ทำ ซึ่งงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินผลการเรียน หรือมีเหตุสุดวิสัยที่ทำให้ประเมิน ผลการเรียนรู้ไม่ได้การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ผลการประเมินเป็นผ่านและไม่ผ่าน กรณีที่ผ่านให้ระดับผลการประเมินเป็นดีเยี่ยม ดี และผ่าน

๑) ในการสรุปผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เพื่อการเลื่อนชั้นและจบการศึกษา กำหนดเกณฑ์การตัดสินเป็น ๔ ระดับ และความหมายของแต่ละระดับ ดังนี้

ดีเยี่ยม หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่มีคุณภาพดีเลิศอยู่เสมอ

ดี หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ

ผ่าน หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ แต่ยังมีข้อบกพร่องบางประการ

ไม่ผ่าน หมายถึง ไม่มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน หรือถ้ามีผลงาน ผลงานนั้นยังมีข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขหลายประการ

๒) ในการสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รวมทุกคุณลักษณะเพื่อการเลื่อนชั้นและจบการศึกษา กำหนดเกณฑ์การตัดสินเป็น ๔ ระดับ และความหมายของแต่ละระดับ ดังนี้

ดีเยี่ยม หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติตามคุณลักษณะจนเป็นนิสัยและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและสังคม โดยพิจารณาจากผลการประเมินระดับดีเยี่ยม จำนวน ๕ - ๘ คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี

ดี หมายถึง ผู้เรียนมีคุณลักษณะในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เพื่อให้เป็นการยอมรับของสังคม โดยพิจารณาจาก

๑. ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม จำนวน ๑ - ๔ คุณลักษณะและไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี หรือ

๒. ได้ผลการประเมินระดับดีทั้ง ๘ คุณลักษณะ หรือ

๓. ได้ผลการประเมินตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป จำนวน ๕ - ๗ คุณลักษณะ และมีบางคุณลักษณะได้ผลการประเมินระดับผ่าน

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนรับรู้และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถานศึกษากำหนด โดยพิจารณาจาก

๑. ได้ผลการประเมินระดับผ่านทั้ง ๘ คุณลักษณะ หรือ

๒. ได้ผลการประเมินตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป จำนวน ๑ - ๔ คุณลักษณะและคุณลักษณะที่เหลือได้ผลการประเมิน ระดับผ่าน

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนรับรู้และปฏิบัติได้ไม่ครบตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถานศึกษากำหนด โดยพิจารณาจากผลการประเมินระดับไม่ผ่าน ตั้งแต่ ๑ คุณลักษณะการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผลงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการประเมินเป็นผ่านและไม่ผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี ๓ ลักษณะ คือ

๑) กิจกรรมแนะแนว

๒) กิจกรรมนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย

(๑) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร โดยผู้เรียนเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

(๒) กิจกรรมชุมนุมหรือชมรม

ทั้งนี้ ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมทั้งข้อ (๑) และ (๒) สำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในข้อ (๑) หรือ (๒)

๓) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ให้ใช้ตัวอักษรแสดงผลการประเมิน ดังนี้

“ผ” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงานตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

“มผ” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๒.๓ การเปลี่ยนผลการเรียน

๒.๓.๑ การเปลี่ยนผลการเรียน “๐”

สถานศึกษาจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่ผู้เรียนสอบไม่ผ่านก่อนแล้วจึงสอบแก้ตัวได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ถ้าผู้เรียนไม่ดำเนินการสอบแก้ตัวตามระยะเวลาที่สถานศึกษากำหนด ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะพิจารณาขยายเวลาออกไปอีก ๑ ภาคเรียน สำหรับภาคเรียนที่ ๒ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษานั้น

การสอบแก้ตัวให้ได้ระดับผลการเรียนไม่เกิน “๑”

ถ้าสอบแก้ตัว ๒ ครั้งแล้ว ยังได้ระดับผลการเรียน “๐” อีก ให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเกี่ยวกับการเปลี่ยนผลการเรียนของผู้เรียน โดยปฏิบัติดังนี้

๑) ถ้าเป็นรายวิชาพื้นฐาน ให้เรียนซ้ำรายวิชานั้น

๒) ถ้าเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ให้เรียนซ้ำหรือเปลี่ยนรายวิชาเรียนใหม่ ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

ในกรณีที่เปลี่ยนรายวิชาเรียนใหม่ ให้หมายเหตุในระเบียบแสดงผลการเรียนว่าเรียนแทนรายวิชาใด

๒.๓.๒ การเปลี่ยนผลการเรียน “ร”

การเปลี่ยนผลการเรียน “ร” ให้ดำเนินการดังนี้

ให้ผู้เรียนดำเนินการแก้ไข “ร” ตามสาเหตุ เมื่อผู้เรียนแก้ไขปัญหาเสร็จแล้ว ให้ได้ระดับผลการเรียนตามปกติ (ตั้งแต่ ๐ - ๔)

ถ้าผู้เรียนไม่ดำเนินการแก้ไข “ร” กรณีที่ส่งงานไม่ครบ แต่มีผลการประเมินระหว่างภาคเรียนและปลายภาค ให้ผู้สอนนำข้อมูลที่มีอยู่ตัดสินผลการเรียน ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัย ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะขยายเวลาการแก้ “ร” ออกไปอีกไม่เกิน ๑ ภาคเรียน สำหรับภาคเรียนที่ ๒ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้น

ภายในปีการศึกษานั้น เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้เรียนซ้ำ หากผลการเรียนเป็น “๐” ให้ดำเนินการแก้ไขตามหลักเกณฑ์

๒.๓.๓ การเปลี่ยนผลการเรียน “มส”

การเปลี่ยนผลการเรียน “มส” มี ๒ กรณี ดังนี้

๑) กรณีผู้เรียนได้ผลการเรียน “มส” เพราะมีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ ๘๐ แต่มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของเวลาเรียนในรายวิชานั้น ให้สถานศึกษาจัดให้เรียนเพิ่มเติมโดยใช้ชั่วโมงสอนซ่อมเสริม หรือใช้เวลาว่าง หรือใช้วันหยุด หรือมอบหมายงานให้ทำ จนมีเวลาเรียนครบตามที่กำหนดไว้สำหรับรายวิชานั้น แล้วจึงให้วัดผลปลายภาคเป็นกรณีพิเศษ ผลการแก้ “มส” ให้ได้ระดับผลการเรียนไม่เกิน “๑” การแก้ “มส” กรณีนี้ให้กระทำให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษานั้น ถ้าผู้เรียนไม่มาดำเนินการแก้ “มส” ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้นี้ให้เรียนซ้ำ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัย ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะขยายเวลาการแก้ “มส” ออกไปอีกไม่เกิน ๑ ภาคเรียน แต่เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้ว ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ถ้าเป็นรายวิชาพื้นฐานให้เรียนซ้ำรายวิชานั้น

(๒) ถ้าเป็นรายวิชาเพิ่มเติมให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา ให้เรียนซ้ำ

หรือเปลี่ยนรายวิชาเรียนใหม่

๒) กรณีผู้เรียนได้ผลการเรียน “มส” เพราะมีเวลาเรียนน้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด ให้สถานศึกษาดำเนินการดังนี้

(๑) ถ้าเป็นรายวิชาพื้นฐานให้เรียนซ้ำรายวิชานั้น

(๒) ถ้าเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา ให้เรียนซ้ำ หรือเปลี่ยน

รายวิชาเรียนใหม่

ในกรณีที่เปลี่ยนรายวิชาเรียนใหม่ ให้หมายเหตุในระเบียบแสดงผลการเรียนว่าเรียนแทนรายวิชาใด

การเรียนซ้ำรายวิชา ผู้เรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมและสอบแก้ตัว ๒ ครั้งแล้วไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ให้เรียนซ้ำรายวิชานั้น ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาในการจัดให้เรียนซ้ำในช่วงใดช่วงหนึ่งที่สถานศึกษาเห็นว่าเหมาะสม เช่น พักกลางวัน วันหยุด ชั่วโมงว่างหลังเลิกเรียนภาคฤดูร้อน เป็นต้น

ในกรณีภาคเรียนที่ ๒ หากผู้เรียนยังมีผลการเรียน “๐” “ร” “มส” ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนเปิดเรียนปีการศึกษาถัดไป สถานศึกษาอาจเปิดการเรียนการสอนในภาคฤดูร้อนเพื่อแก้ไขผลการเรียนของผู้เรียนได้ ทั้งนี้ หากสถานศึกษาใดไม่สามารถดำเนินการเปิดสอนภาคฤดูร้อนได้ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/ต้นสังกัดเป็นผู้พิจารณาประสานงานให้มีการดำเนินการเรียนการสอนในภาคฤดูร้อนเพื่อแก้ไขผลการเรียนของผู้เรียน

๒.๓.๔ การเปลี่ยนผล “มผ”

กรณีที่ผู้เรียนได้ผล “มผ” สถานศึกษาต้องจัดซ่อมเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมในส่วนที่ผู้เรียนไม่ได้เข้าร่วมหรือไม่ได้ทำจนครบถ้วน แล้วจึงเปลี่ยนผลจาก “มผ” เป็น “ผ” ได้ ทั้งนี้ ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน

ภาคเรียนนั้น ๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะพิจารณาขยายเวลาออกไปอีกไม่เกิน ๑ ภาคเรียน สำหรับภาคเรียนที่ ๒ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษานั้น

๒.๔ การเลื่อนชั้น

เมื่อสิ้นปีการศึกษา ผู้เรียนจะได้รับการเลื่อนชั้น เมื่อมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๒.๔.๑ รายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติมได้รับการตัดสินผลการเรียนผ่านตามเกณฑ์
ที่สถานศึกษากำหนด

๒.๔.๒ ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินและมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา
กำหนด ในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒.๔.๓ ระดับผลการเรียนเฉลี่ยในปีการศึกษานั้นควรได้ไม่ต่ำกว่า ๑.๐๐

ทั้งนี้ รายวิชาใดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน สถานศึกษาสามารถซ่อมเสริมผู้เรียนให้ได้รับ
การแก้ไขในภาคเรียนถัดไป ทั้งนี้สำหรับภาคเรียนที่ ๒ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษานั้น

๒.๕ การสอนซ่อมเสริม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐)

กำหนดให้สถานศึกษาจัดสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ การสอนซ่อมเสริม เป็น
การสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง กรณีที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ กระบวนการ หรือเจตคติ/คุณลักษณะ ไม่เป็นไปตาม
เกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด สถานศึกษาต้องจัดสอนซ่อมเสริมเป็นกรณีพิเศษนอกเหนือไปจากการสอนตามปกติ
เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ เป็นการให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้
เรียนรู้และพัฒนา โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล การสอน
ซ่อมเสริมสามารถดำเนินการได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

๑) ผู้เรียนมีความรู้/ทักษะพื้นฐานไม่เพียงพอที่จะศึกษาในแต่ละรายวิชานั้น ควรจัดการสอนซ่อม
เสริม ปรับความรู้/ทักษะพื้นฐาน

๒) ผู้เรียนไม่สามารถแสดงความรู้ ทักษะ กระบวนการ หรือเจตคติ/คุณลักษณะที่กำหนดไว้ตาม
มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดในการประเมินผลระหว่างเรียน

๓) ผู้เรียนที่ได้ระดับผลการเรียน “๐” ให้จัดการสอนซ่อมเสริมก่อนสอบแก้ตัว

๔) กรณีผู้เรียนมีผลการเรียนไม่ผ่าน สามารถจัดสอนซ่อมเสริมในภาคฤดูร้อน เพื่อแก้ไขผลการ
เรียน ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

๒.๖ การเรียนซ้ำชั้น

ผู้เรียนที่ไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมากและมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น
สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะ และความรู้ความสามารถ
ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

การเรียนซ้ำชั้น มี ๒ ลักษณะ คือ

๑) ผู้เรียนมีระดับผลการเรียนเฉลี่ยในปีการศึกษานั้นต่ำกว่า ๑.๐๐ และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น

๒) ผู้เรียนมีผลการเรียน ๐, ร, มส เกินครึ่งหนึ่งของรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษานั้น ทั้งนี้ หากเกิดลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือทั้ง ๒ ลักษณะ ให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา หากเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควรก็ให้ซ้ำชั้น โดยยกเลิกผลการเรียนเดิมและให้ใช้ผลการเรียนใหม่แทน หากพิจารณาแล้วไม่ต้องเรียนซ้ำชั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาในการแก้ไขผลการเรียน

๒.๗ เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

๑) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน ๖๖ หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด

๒) ผู้เรียนต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๘๑ หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน ๖๖ หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า ๑๕ หน่วยกิต

๓) ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

๔) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

๕) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนจากสถานศึกษาได้ในกรณีต่าง ๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคัน และการขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การศึกษาจากต่างประเทศและขอเข้าศึกษาต่อในประเทศ นอกจากนี้ ยังสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันทางศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว เป็นต้น

การเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน หรือต้นภาคเรียนที่สถานศึกษาได้รับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย ๑ ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับการเทียบโอนควรกำหนดรายวิชา จำนวนหน่วยกิตที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม

การพิจารณาการเทียบโอน สามารถดำเนินการได้ดังนี้

๑. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษาและเอกสารอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ความสามารถของผู้เรียน

๒. พิจารณาจากความรู้ความสามารถของผู้เรียน โดยการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ

๓. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริง

การเทียบโอนผลการเรียนให้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการการเทียบโอนจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน แต่ไม่ควรเกิน ๕ คน โดยมีแนวทางในการเทียบโอน ดังนี้

๑) กรณีผู้ขอเทียบโอนมีผลการเรียนมาจากหลักสูตรอื่นให้นำรายวิชาหรือหน่วยกิตที่มีมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้/จุดประสงค์/เนื้อหาที่สอดคล้องกันไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ มาเทียบโอนผลการเรียนและพิจารณาให้ระดับผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่รับเทียบโอน

๒) กรณีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ให้พิจารณาจากเอกสารหลักฐาน (ถ้ามี) โดยให้มีการประเมินด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย และให้ระดับผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่รับเทียบโอน

๓) กรณีการเทียบโอนนักเรียนที่เข้าโครงการแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ให้ดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องหลักการและแนวปฏิบัติการเทียบชั้นการศึกษาสำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน

การรายงานผลการเรียน

การรายงานผลการเรียนเป็นการสื่อสารให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมิน และจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

การรายงานผลการเรียนสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียนที่สะท้อน มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

๑. จุดมุ่งหมายการรายงานผลการเรียน

๑.๑ เพื่อแจ้งให้ผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องทราบความก้าวหน้าของผู้เรียน

๑.๒ เพื่อให้ผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม และพัฒนาการเรียนของผู้เรียน

๑.๓ เพื่อให้ผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการเรียน กำหนดแนวทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ

๑.๔ เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องใช้ในการออกเอกสารหลักฐานการศึกษา ตรวจสอบ และรับรองผลการเรียนหรือวุฒิทางการศึกษาของผู้เรียน

๑.๕ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดใช้ประกอบในการกำหนดนโยบายวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๒. ข้อมูลในการรายงานผลการเรียน

๒.๑ ข้อมูลระดับชั้นเรียน ประกอบด้วย เวลาเรียน ผลการประเมินความรู้ความสามารถ พฤติกรรมการเรียน ความประพฤติ และผลงานในการเรียนของผู้เรียน เป็นข้อมูลสำหรับรายงานให้ผู้มีส่วน

เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน และผู้ปกครอง ได้รับทราบความก้าวหน้าความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนกำหนดเป้าหมายและวิธีการในการพัฒนาผู้เรียน

๒.๒ ข้อมูลระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/รายภาค ผลการประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้รายปี/รายภาคโดยรวมของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลและสารสนเทศในการพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด การตัดสินการเลื่อนชั้น และการซ่อมเสริมผู้เรียนที่มีข้อบกพร่องให้ผ่านระดับชั้น และเป็นข้อมูลในการออกเอกสารหลักฐานการศึกษา

๒.๓ ข้อมูลระดับเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ผลการประเมินคุณภาพของผู้เรียนด้วยแบบประเมินที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำขึ้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้สำคัญในระดับชั้นที่นอกเหนือจากการประเมินคุณภาพระดับชาติ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องใช้วางแผนและดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียนและสถานศึกษา

๒.๔ ข้อมูลระดับชาติ ได้แก่ ผลการประเมินคุณภาพของผู้เรียนด้วยแบบประเมินที่เป็นมาตรฐานระดับชาติในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งดำเนินการโดยหน่วยงานระดับชาติ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องใช้วางแผนและดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียนสถานศึกษา ท้องถิ่น เขตพื้นที่การศึกษา และประเทศชาติ รวมทั้งนำไปรายงานในเอกสารหลักฐานการศึกษาของผู้เรียน

๒.๕ ข้อมูลพัฒนาการของผู้เรียนด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งของการแนะแนวและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือ เพื่อแจ้งให้ผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูล โดยผู้มีหน้าที่รับผิดชอบแต่ละฝ่ายนำไปใช้ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการอย่างถูกต้อง เหมาะสม รวมทั้งนำไปจัดทำเอกสารหลักฐานแสดงพัฒนาการของผู้เรียน

๓. ลักษณะข้อมูลสำหรับการรายงาน

การรายงานผลการเรียน สถานศึกษาสามารถเลือกลักษณะข้อมูลสำหรับการรายงานได้หลายรูปแบบให้เหมาะสมกับวิธีการรายงาน และสอดคล้องกับการให้ระดับผลการเรียนในแต่ละระดับการศึกษาโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของการรายงานและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ของผู้รับรายงานแต่ละฝ่ายลักษณะข้อมูลมีรูปแบบดังนี้

๓.๑ รายงานเป็นตัวเลข ตัวอักษร คำ หรือข้อความที่เป็นตัวแทนระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียนที่เกิดจากการประมวลผล สรุปตัดสินข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่

๑) คะแนนที่ได้กับคะแนนเต็ม

๒) คะแนนร้อยละ

๓) ระดับผลการเรียน “๐ - ๔” (๘ ระดับ) หรือตามที่สถานศึกษากำหนดและเงื่อนไขของผลการเรียน ได้แก่ “ผ” “มผ” “ร” “มส”

๔) ผลการประเมินคุณภาพ “ดีเยี่ยม” “ดี” “ผ่าน”

๕) ผลการตัดสินผ่านระดับชั้น “ผ่าน” “ไม่ผ่าน”

๓.๒ รายงานโดยใช้สถิติ เป็นการรายงานจากข้อมูลที่เป็นตัวเลข ตัวอักษร หรือข้อความให้เป็นภาพ แผนภูมิหรือเส้นพัฒนาการ ซึ่งจะแสดงให้เห็นพัฒนาการความก้าวหน้าของผู้เรียนว่าดีขึ้น หรือควรได้รับการพัฒนาอย่างไร เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป

๓.๓ รายงานเป็นข้อความ เป็นการบรรยายพฤติกรรมหรือคุณภาพที่ผู้ประเมินสังเกตพบ เพื่อรายงานให้ทราบว่าผู้เรียนมีความสามารถ มีพฤติกรรม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดและบุคลิกภาพอย่างไร เช่น

๓.๓.๑ ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ชอบแสดงความคิดเห็นและมีเหตุผล

๓.๓.๒ ผู้เรียนสนใจอ่านเรื่องต่าง ๆ หลากหลายประเภท สามารถสรุปใจความของเรื่องได้ถูกต้องสมบูรณ์

๓.๓.๓ ผู้เรียนมีผลการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นที่น่าพอใจ แต่ควรมีการพัฒนาด้านการเขียน โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการฝึกหรือส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการเขียนสูงขึ้น

๔. เป้าหมายการรายงาน

การดำเนินการจัดการศึกษา ประกอบด้วย บุคลากรหลายฝ่ายมาร่วมมือประสานงานกันพัฒนาผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ให้มีความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรได้รับการรายงานผลการประเมินของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย	การใช้ข้อมูล
ผู้เรียน	- ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเรียน รวมทั้งพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และพฤติกรรมต่าง ๆ ของตน - วางแผนการเรียน การเลือกแนวทางการศึกษาและอาชีพในอนาคต - แสดงผลการเรียน ความรู้ความสามารถ และวุฒิการศึกษาของตน
ผู้สอน	- วางแผนและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาผู้เรียน - ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
ครูวัดผล	- ตรวจสอบความถูกต้องในการประเมินผลของผู้สอน/ผู้เรียน - พัฒนาระบบ ระเบียบ และแนวทางการประเมินผลการเรียน
นายทะเบียน	- จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาครู

กลุ่มเป้าหมาย	การใช้ข้อมูล
ครูแนะแนว	- ให้คำแนะนำผู้เรียนในด้านต่าง ๆ
คณะกรรมการบริหาร หลักสูตรและงานวิชาการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ คณะกรรมการอื่นๆ	- พิจารณาให้ความเห็นชอบผลการเรียนของผู้เรียน - พัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา
ผู้บริหารสถานศึกษา	- พิจารณาตัดสินและอนุมัติผลการเรียนของผู้เรียน - พัฒนาระบบการจัดการเรียนของสถานศึกษา - วางแผนการบริหารจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ
ผู้ปกครอง	- รับทราบผลการเรียนและพัฒนาการของผู้เรียน - ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งการดูแล สุขภาพอนามัย ร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม และพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน - พิจารณาวางแผนและส่งเสริมการเรียน การเลือกแนวทาง การศึกษาและอาชีพในอนาคตของผู้เรียน
ฝ่าย/หน่วยงานที่มีหน้าที่ ตรวจสอบรับรองความรู้และ วุฒิการศึกษา/สถานศึกษา	- ตรวจสอบและรับรองผลการเรียนและวุฒิการศึกษาของผู้เรียน - เทียบระดับ/วุฒิการศึกษาของผู้เรียน - เทียบโอนผลการเรียน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/ หน่วยงานต้นสังกัด	- ยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา นิเทศ ติดตามและให้ความช่วยเหลือการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาที่มีผลการประเมินต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา/ระดับชาติ

๕. วิธีการรายงาน

การรายงานผลการเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ สามารถดำเนินการได้ดังนี้

๕.๑ การรายงานผลการเรียนในเอกสารหลักฐานการศึกษา ได้แก่

- ๕.๑.๑ ระเบียนแสดงผลการเรียน (ปพ.๑)
- ๕.๑.๒ ประกาศนียบัตร (ปพ.๒)
- ๕.๑.๓ แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ.๓)
- ๕.๑.๔ แบบบันทึกผลการเรียนประจำรายวิชา
- ๕.๑.๕ แบบรายงานประจำตัวนักเรียน
- ๕.๑.๖ ใบรับรองผลการเรียน
- ๕.๑.๗ ระเบียนสะสม

ฯลฯ

ข้อมูลจากแบบรายงาน สามารถใช้อ้างอิง ตรวจสอบ และรับรองผลการเรียนของผู้เรียนได้

๕.๒ การรายงานคุณภาพการศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ สามารถรายงานได้หลายวิธี เช่น

- ๕.๒.๑ รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
- ๕.๒.๒ วารสาร/จุลสารของสถานศึกษา
- ๕.๒.๓ จัดหมายส่วนตัว
- ๕.๒.๔ การให้คำปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล
- ๕.๒.๕ การให้พบครูที่ปรึกษาหรือการประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง
- ๕.๒.๖ การให้ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตผ่านเว็บไซต์ของสถานศึกษา

๖. การกำหนดระยะเวลาในการรายงาน

การกำหนดระยะเวลาในการรายงานผลการเรียนแต่ละประเภทที่ได้มีการดำเนินการในโอกาสต่าง ๆ ทั้งการประเมินระดับชั้นเรียน การประเมินระดับสถานศึกษา การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษาและการประเมินระดับชาติ สถานศึกษาควรกำหนดช่วงเวลาในการรายงานให้สอดคล้องกับช่วงระยะเวลาที่ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องจะนำข้อมูลการรายงานไปใช้ในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและส่งเสริมการเรียนของผู้เรียนตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย โดยยึดหลักการรายงานให้เร็วที่สุดภายหลังการประเมินผลแต่ละครั้ง เพื่อให้การรายงานเกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพในการนำไปใช้สูงสุด

ภาคผนวก

คำสั่งโรงเรียนเคียงศิริ

๑๑ / ๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียนเคียงศิริ

(ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช ๒๕๖๗) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ตามที่โรงเรียนเคียงศิริ ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียนเคียงศิริ (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช ๒๕๖๕) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สู่การปฏิบัติในโรงเรียนและห้องเรียน นั้น ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหนังสือ ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตัวชี้วัดระหว่างทาง ตัวชี้วัดปลายทาง และเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๖ ได้จำแนกเป็น ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑,๒๘๕ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดปลายทาง ๗๗๑ ตัวชี้วัด ทั้งนี้ จำนวนตัวชี้วัดยังคงครบถ้วน และผู้เรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรแกนกลางฯ ๒๕๕๑ ให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ คำนึงถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ เป็นสำคัญ และเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลของครูเกิดความยืดหยุ่น คล่องตัว และผู้เรียนได้เข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาตนเองที่ตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และเอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๓๙(๑)-(๖) และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๒๗ (๑)-(๖) แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

๑. นางปานิสรา ศิริวัฒน์	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ประธานกรรมการ
๒. นางสุกัญญา สุวรรณรัตน์	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	กรรมการ
๓. นางอรุณรัตน์ มัจฉาชาญ	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	กรรมการ
๔. นางสาวไหมแก้ว สุวรรณฤทธิ์	กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ฯ	กรรมการ
๕. นางสาวจิรภัทร วงศ์น้อย	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	กรรมการ
๖. นางคณินิจ แก้วรจนา	กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ	กรรมการ
๗. นางสาวปัทมรา ศิริพันธ์	กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ	กรรมการ
๘. น.ส.เสาวภาคย์ รักสนิห	กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ	กรรมการ
๙. นางเกศรินทร์ กาญจนะ	กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาฯ	กรรมการ

10. นายกฤษกร กาญจนะ	กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาฯ	กรรมการ
11. นางสาวภา ช้วยเล็ก	กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ	กรรมการ
12. นางศิริวรรณ บุญรัตน์	กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	กรรมการ
13. นายนิพนธ์ บุญรัตน์	กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	กรรมการ
14. นางสาวสิริพร ดอกบัว	กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	กรรมการ
15. นางลดารัตน์ ชำนาญคำ	กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	กรรมการ
16. นางกานต์วี พรประเสริฐวงศา	ปฐมวัย	กรรมการ
17. น.ส.สุพิมพ์ญาพัชร บวยหอย	ปฐมวัย	กรรมการ
18. นางกิตติมา คงเพชร	ปฐมวัย	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่

๑. วางแผนดำเนินการปรับปรุง ควบคุม กำกับ ติดตาม ดูแลให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ แก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๒. ชี้แจงคณะครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ เกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรให้ สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร การ จัดกระบวนการเรียนรู้การวัดผลและประเมินผลและการแนะแนวให้เป็นไปตามจุดหมายและแนวทางการ ดำเนินการของหลักสูตร

๔. ประสานความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ชุมชน เพื่อให้การใช้หลักสูตร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

๕. ประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้หลักสูตรให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่ เกี่ยวข้องและนำข้อมูลป้อนกลับจากฝ่ายต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

6. รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ โดยเน้นผลการพัฒนา คุณภาพนักเรียน

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่เพื่อให้เกิดผล ดีต่อทางราชการต่อไป

สั่ง ณ วันที่ 1 เมษายน พ.ศ.๒๕๖7

ลงชื่อ

(นางปานิสรา ศิริวัฒน์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเคียงศิริ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. นางปาณิสรา ศิริวัฒน์	ผู้อำนวยการโรงเรียนเคียงศิริ
๒. นางสุกัญญา สุวรรณรัตน์	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ
๓. นายนิพนธ์ บุญรัตน์	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารบุคคล
๔. นางลดารัตน์ ชำนาญคำ	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงบประมาณ
๕. นางคณินิจ แก้วรจนา	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารทั่วไป

คณะผู้จัดทำ

๑. นางสุกัญญา สุวรรณรัตน์	ประธานกรรมการ
2. นางอรุณรัตน์ มัจฉาชาญ	กรรมการ
3. นางสาวไหมแก้ว สุวรรณฤทธิ์	กรรมการ
4. นางกิตติมา คงเพชร	กรรมการ
5. นางคณินิจ แก้วรจนา	กรรมการ
6. นางสาวปัทมรา ศิริพันธุ์	กรรมการ
7. น.ส.เสาวภาคย์ รักสนิท	กรรมการ
8. นางเกศรินทร์ กาญจนะ	กรรมการ
9. นายกฤษกร กาญจนะ	กรรมการ
10. นางเสาวภา ช่วยเล็ก	กรรมการ
11. นางศิริวรรณ บุญรัตน์	กรรมการ
12. นายนิพนธ์ บุญรัตน์	กรรมการ
13. นางสาวสิริพร ดอกบัว	กรรมการ
14. นางลดารัตน์ ชำนาญคำ	กรรมการ
15. นางกานต์วีร์ พรประเสริฐวงศา	กรรมการ
16. น.ส.สุพิมพ์ญาพัชร บวยหอย	กรรมการ
17. นางสาวจิรภัทร์ วงศ์น้อย	กรรมการและเลขานุการ